

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA
BİLİM DALI

YÜKSEK
LİSANS
TEZİ

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÇOCUKLARA
ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DERS
KİTAPLARINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN
EĞİTSEL İLETİLER AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Fulin KARA

TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

Antalya, 2025

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÇOCUKLARA ÖĞRETİMİNDE
KULLANILAN DERS KİTAPLARINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN
EĞİTSEL İLETİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fulin KARA

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ŞİMŞEK

Antalya, 2025

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

23/05/2025

Fulin KARA

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Fulin KARA'nın bu çalışması 23.05.2025 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oy birliği** ile kabul edilmiştir.

İmza

Başkan	: Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	
Üye	: Prof. Dr. Hasan BAĞCI Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fak. Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	
Üye (Danışman)	: Dr. Öğretim Üyesi Pınar ŞİMŞEK Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinin Eğitsel İletiler Açısından Değerlendirilmesi

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Güçlü ŞEKERCİOĞLU

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Rehberlik ve desteği için saygıdeğer tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Pınar ŞİMŞEK'e, yüksek lisans öğrenimim boyunca bana katkı sağlayan değerli hocalarıma ve sayın jüri üyelerine teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatıma yürekten destek olan babam Ali İhsan KOTANAK ve annem Filiz KOTANAK'a, her an yanımda olan kardeşlerime, süreçte beni destekleyen eşime, ilhamım ve hayat kaynağım canım kızıma teşekkür ederim.

ÖZET

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÇOCUKLARA ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DERS KİTAPLARINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN EĞİTSEL İLETİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

KARA, Fulin

Yüksek Lisans Tezi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Pınar ŞİMŞEK

Mayıs 2025, 116 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi için hazırlanan ders kitaplarının okuma metinlerinde eğitsel iletilerin kapsamını ve dağılımını inceleyerek on sekiz yaş altı hedef kitle için kültür öğretiminin en önemli unsuru olan ‘eğitsel iletilerin’ dil öğretimine entegre olarak gerçekleşmesi gerekliliğinin önemini ortaya koymaktır. Araştırma, çocuklara yönelik geliştirilen Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi materyallerinde yer alan metinlerin yalnızca dil öğretimi bağlamında değil; aynı zamanda bilişsel, duygusal, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel mesajlar açısından da ne ölçüde işlevsel olduğunu ortaya koymayı hedeflemiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş, verilerin analizinde doküman analizi ve içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini aktif birer ders materyali olan Yunus Emre Enstitüsünün yabancılar için “Türkçe Öğreniyorum” ve Kültür Sanat Basımevinin “ABC Çocuklar İçin Türkçe” setlerindeki okuma metinleri oluşturmaktadır. Veriler, eğitsel iletiler beş ana kategori altında (kişisel, duygusal, kültürel, toplumsal-sosyal, bilimsel ve evrensel değerler) sınıflandırılarak içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular; incelenen metinlerde kültürel ve sosyal içerikli eğitsel iletilerin ağırlıkta olduğunu, evrensel olgular ve bilimsel gelişmelere dair iletilerin ise sınırlı kaldığını göstermektedir. Eğitsel iletiler genellikle öğretici bir dille aktarılmıştır. Sonuçlar; Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi amacıyla hazırlanmış ders kitaplarındaki metinlerin, dil öğretimi ile birlikte kültür öğretiminin ‘eğitim sürecinde olan hedef kitle’ için en önemli unsuru olan ‘eğitsel iletiler’ ile birlikte denge sağlanarak güçlendirilmeye çalışıldığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel ileti, ders kitabı, okuma metni, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi.

ABSTRACT

AN EVALUATION OF READING TEXTS IN TEXTBOOKS USED FOR TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE TO CHILDREN IN TERMS OF EDUCATIONAL MESSAGES

KARA, Fulin

Master's Thesis, Turkish and Social Sciences Education Master's Degree Program

Thesis Advisor: Dr. Inst. Member of Pınar Şimşek

May 2025, 116 page

The aim of this study is to examine the scope and distribution of educational messages in the reading texts of textbooks designed for teaching Turkish as a foreign language to children, and to emphasize the necessity of integrating these messages into language instruction. Educational messages are considered a fundamental component of cultural teaching, particularly for audiences under the age of eighteen. This research seeks to reveal the extent to which the reading texts in materials developed for this target group are functional not only in terms of language teaching but also in supporting cognitive, emotional, social, cultural, and scientific development. A qualitative research method was employed in the study, using document analysis and content analysis techniques. The sample consists of reading texts from two widely used textbooks: “*Türkçe Öğreniyorum*” by Yunus Emre Institute and “*ABC Türkçe for Children*” published by Kültür Sanat Publishing House. The data were analyzed through content analysis by categorizing educational messages under five main headings: personal, emotional, cultural, social-communal, and scientific/universal values. Findings indicate that cultural and social messages are the most frequently emphasized in reading texts, whereas messages related to scientific developments and universal values are limited. While some of the educational messages were presented in an implicit form, the explicit messages were usually conveyed in an instructive language. The results suggest that the texts in Turkish language teaching materials for children aim to balance linguistic objectives with cultural education by incorporating educational messages relevant to the developmental needs of the target audience.

Keywords: Educational message, textbook, reading text, teaching Turkish as a foreign language to children.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Alt Problemler	4
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Varsayımlar (Sayılıtlar)	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar	6

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	7
2.2. Kültürel İçerik ve Değerler Eğitimi	9
2.2.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretimi	9
2.2.2. TYDÖ İçin Hazırlanan Ders Kitapları	11
2.2.3. TYDÖ Ders Kitaplarında Bulunan Okuma Metinleri	12
2.2.4. Kültürlerarası Farkındalık ve Değer Eğitimi	14
2.3. İleti	16
2.4. Eğitsel ileti	16
2.4.1. Eğitsel İletilerin Sınıflandırılması ve İleti İçerikleri	17
2.5. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	19
2.6. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	20
2.7. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	21
2.8. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	22
2.9. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	24

2.10. İlgili Araştırmalar (Literatür Tarama)	25
--	----

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Veri Kaynakları (Evren ve Örneklem)	30
3.3. Veri Toplama Araçları.....	31
3.4. Veri Toplama Süreci.....	31
3.5. Verilerin Analizi	32

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. “Türkçe Öğreniyorum 1” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi	33
4.2. “Türkçe Öğreniyorum 2” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi	37
4.3. “Türkçe Öğreniyorum 3” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi	44
4.4. “Türkçe Öğreniyorum 4” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi	58
4.5. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1.1 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi.....	73
4.6. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1.2 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi.....	76
4.7. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A2.1 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi.....	79
4.8. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A2.2 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi.....	82

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma	90
5.2. Öneriler.....	94
KAYNAKÇA	97
ÖZGEÇMİŞ.....	103
BİLDİRİM.....	104
İNTİHAL RAPORU	105

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4- 1 ‘Nasılsın?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	33
Tablo 4-2 ‘Ailemiz’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	34
Tablo 4- 3 ‘Türkçe Dersi Ne zaman?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	34
Tablo 4- 4‘Dört Arkadaş’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	35
Tablo 4- 5 ‘Arkadaşıma Mektup’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	35
Tablo 4- 6 ‘Kırtasiye Dükkanı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	35
Tablo 4- 7‘Telefon Görüşmesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	36
Tablo 4- 8Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti Birinci Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler	36
Tablo 4- 9 ‘Annem ve Ben’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	37
Tablo 4- 10 ‘Oyuncaklarım’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	38
Tablo 4- 11 ‘Harikalar Diyarı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	38
Tablo 4- 12 ‘Mısır Çarşısı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	39
Tablo 4- 13‘Ceren’in Hayalleri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	39
Tablo 4- 14 ‘23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	40
Tablo 4- 15 ‘23 Nisan ve İlginç Etkinlikler’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	41
Tablo 4- 16 ‘23 Nisan ve İlginç Etkinlikler’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	41
Tablo 4- 17 ‘Bayram Alışverişi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	42
Tablo 4- 18 ‘Sevgili Günlük’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	42
Tablo 4- 19‘Saklambaç’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	43
Tablo 4- 20 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti İkinci Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler	44
Tablo 4- 21 ‘Körebe’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	44

Tablo 4- 22 ‘Geçmiş Olsun’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	45
Tablo 4- 23 ‘Uçakta Yolculuk’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	45
Tablo 4- 24 ‘Bilgisayar Oyunları ’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	46
Tablo 4- 25 ‘Bayram Alışverişi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	46
Tablo 4- 26 ‘Kapalı Çarşı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	47
Tablo 4- 27‘Haydi Alışverişe’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	47
Tablo 4- 28‘Şehir ve Köy Hayatı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	48
Tablo 4- 29 ‘Ne Yapacaksın’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	48
Tablo 4- 30 ‘Gelecekteki Mesleğim’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	49
Tablo 4- 31 ‘Benim Planım’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	49
Tablo 4- 32 ‘Hayvanat Bahçesinde’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	50
Tablo 4- 33 ‘Kura Nehri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	50
Tablo 4- 34‘Benim Ülkem’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	51
Tablo 4- 35 ‘Keloğlan İle Yaşlı Değirmenci’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	51
Tablo 4- 36 ‘Bosna Piramitleri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	52
Tablo 4- 37 ‘Elif’in Bir Günü’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	52
Tablo 4- 38 ‘İnat Evi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	53
Tablo 4- 39 ‘Kız Kalesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	53
Tablo 4- 40 ‘Bisiklet Kazası’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	54
Tablo 4- 41 ‘Alınazik Kebabının Hikâyesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletiler	54
Tablo 4- 42 ‘Ailenin Önemi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	55
Tablo 4- 43 ‘Sağırın Hasta Ziyareti’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	55
Tablo 4- 44 ‘Şikâyetiniz Nedir?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	56

Tablo 4- 45 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti Üçüncü Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler.....	57
Tablo 4- 46 ‘Minik Tavşan’ın Bir Günü’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	57
Tablo 4- 47 ‘Bir Tren Masalı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	59
Tablo 4- 48 ‘Tekerlemeler’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	59
Tablo 4- 49 ‘Hakan’ın Zaman Makinesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	59
Tablo 4- 50 ‘Davetsiz Misafir’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	60
Tablo 4- 51 ‘Evcil Hayvanlar’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	61
Tablo 4- 52 ‘Aslan, Kurt ve Tilki’ Okuma Metninin Eğitsel İletiler	61
Tablo 4- 53 ‘Sadık Dostlarımız’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	61
Tablo 4- 54 ‘Müzik Ziyafeti’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	62
Tablo 4- 55 ‘Müzik’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	63
Tablo 4- 56 ‘Müziğin Etkileri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	63
Tablo 4- 57 ‘El Sanatlarımız’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	64
Tablo 4- 58 ‘Hobilerim’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	64
Tablo 4- 59 ‘Zekâ Oyunları’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	65
Tablo 4- 60 ‘Para Koleksiyonu’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	65
Tablo 4- 61 ‘Komşularım ve Arkadaşlarım’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	66
Tablo 4- 62 ‘Düğün Hazırlığı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	67
Tablo 4- 63 ‘Düğün’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	67
Tablo 4- 64 ‘Herkes İş Başına!’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	68
Tablo 4- 65 ‘Dünya Onu Konuşuyor’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	69
Tablo 4- 66 ‘Kibar Kız Elif’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	69
Tablo 4- 67 ‘Aile Pikniği’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	70

Tablo 4- 68 ‘Kütüphane Sonrası’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	70
Tablo 4- 69 ‘Kitapçıda’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	71
Tablo 4- 70 ‘Hakan Ne Sever?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	71
Tablo 4- 71 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti Dördüncü Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler.....	72
Tablo 4- 72 ‘Tanışma’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	73
Tablo 4- 73 ‘Telefon Görüşmesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	74
Tablo 4- 74 ‘Kantin Alışverişi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	74
Tablo 4- 75 ‘Ev İçi Diyalog’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	75
Tablo 4- 76 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe Seti A1.1 Dördüncü Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler	75
Tablo 4- 77 ‘Giysilerle İlgili Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	76
Tablo 4- 78 ‘Giysiler’ Konulu Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	76
Tablo 4- 79 ‘Okul Tanıtımı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	76
Tablo 4- 80 ‘Mektup Yazımı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	77
Tablo 4- 81 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe Seti A1.2 Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler.....	78
Tablo 4- 82 ‘Kendini Tanıtma’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	79
Tablo 4- 83 ‘Evde Hafta Sonu’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	79
Tablo 4- 84 ‘Basit Diyaloglar’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri	80
Tablo 4 85 ‘Çiftlik Ziyareti’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	80
Tablo 4- 86 ‘23 Nisan Kutlaması’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	81
Tablo 4- 87 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe Seti A2.1 Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler.....	81

Tablo 4- 88 'Ramazan Konulu' Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	82
Tablo 4- 89 'Yemeklerle İlgili Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik' Okuma Metninin Eğitsel İletileri	82
Tablo 4- 90 'Güneş Sitemi' Temalı Okuma Metninin Eğitsel İletileri	83
Tablo 4- 91 'Türkiye'yi Tanıtmaya Yönelik' Okuma Metninin Eğitsel İletileri	84
Tablo 4 92 'Hayallerim' Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	84
Tablo 4- 93 'Hafta Sonu Planın' Okuma Metninin Eğitsel İletileri	85
Tablo 4- 94 'Dünya ve Güneş Konulu' Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	85
Tablo 4- 95 'Murat'ın Annesi Neler Yapar?' Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	86
Tablo 4- 96 'Hacivat-Karagöz' Okuma Metninin Eğitsel İletileri	86
Tablo 4- 97 'Hastayım' Okuma Metninin Eğitsel İletileri	87
Tablo 4- 98 'Keloğlan ve Balık' Okuma Metninin Eğitsel İletileri	87
Tablo 4- 99 'Tuz Kadar Seviyorum' Okuma Metninin Eğitsel İletileri.....	88
Tablo 4- 100 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A2.2 Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler.....	88

KISALTMALAR LİSTESİ

TDK: Türk Dil Kurumu

TYDÖ: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

TYDÇÖ: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretimi

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TÖMER: Türkçe Öğretim Merkezi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Günümüzde, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine duyulan ihtiyaç giderek artmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanı ile öğretim aracı olarak kullanılacak materyallere ihtiyaç doğmuştur. Kuşkusuz ki öğretim aracı olarak kolay ulaşılabilir olması ve kullanım kolaylığı ile ders kitapları ilk sırada gelmektedir. Özellikle 18 yaş ve altında Türkçe öğrenen hedef kitle için hazırlanan ders kitaplarında, temel eğitim aşamasının içinde olmalarından dolayı dil öğretimiyle birlikte eğitsel iletilere de yer verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ve ders kitaplarında bulunan okuma metinlerinin eğitsel yönü de bu bağlamda önem arz etmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi için hazırlanan ders kitaplarının okuma metinlerinde eğitsel iletilere ne kadar yer verildiği ve oluşturulacak yeni ders kitabı materyallerinin metinlerinin eğitsel iletilerle desteklenmesi bu araştırmanın temel problemidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, dil öğretiminde kullanılan materyallerin pedagojik değerleri açısından önemli bir yer tutmaktadır. Yapılan çalışmalar, dil öğretiminde eğitsel iletilerin yalnızca dil bilgisel becerilerle sınırlı kalmayıp çocukların bilişsel, duygusal ve kültürel gelişimlerini de desteklemesi gerektiğini vurgulamaktadır (Börekçi, 2018; Şahin, 2021). Yıldırım (2019) ve Aydın (2020), dil öğretiminde kültürlerarası iletişimin önemine değinmiş ve kültürel farkındalık geliştiren materyallerin dil öğrenme sürecine katkı sunduğunu belirtmiştir. Çocukların yabancı dil olarak Türkçe öğrenirken kültürel bağlamda eğitsel mesajlar alması gerektiğini savunan Kaya (2017); aynı zamanda öğretim materyallerinin, öğrencilerin yaş seviyelerine uygun olarak sosyal ve bilimsel becerilerini de geliştirecek şekilde tasarlanması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca, okuma metinlerinde çocukların bilimsel düşünme, çevre bilinci ve evrensel değerler gibi temalarla karşılaşmasının onların bilişsel gelişimlerine katkı sağladığına dair bulgular bulunmaktadır (Doğan & Yılmaz, 2019; Uysal, 2020). Bu bağlamda, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan okuma metinlerinin sadece dil becerilerini geliştirmeye yönelik değil; aynı zamanda çocukların çok yönlü gelişimlerini destekleyecek şekilde tasarlanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Dil öğretimi, yalnızca sözcük bilgisinin ya da dil bilgisel yapıların kazandırılmasını hedefleyen bir süreç değildir. Aynı zamanda bireyin hedef dilin ait olduğu kültürel yapıyı anlamasını, bu kültürün değerleriyle tanışmasını ve farklı yaşam biçimlerine karşı farkındalık geliştirmesini de içeren bütünsel bir öğretim alanıdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde (TYDÇÖ) kullanılan ders kitapları özellikle okuma metinleri aracılığıyla dilsel yeterlilik kazandırmanın yanında, öğrencilere toplumsal değerleri tanıtmaya ve kültürel uyum sağlama konusunda da önemli sorumluluklar üstlenmektedir.

TYDÖ'de özellikle 18 yaş altı bireyler gibi gelişimsel süreçleri devam eden hedef kitleler için hazırlanan içeriklerin, yalnızca dil becerileri kazandırmakla kalmayıp aynı zamanda onların ahlaki, toplumsal ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunması beklenmektedir. Ancak mevcut literatürde Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ) ders materyallerinde yer alan okuma metinlerinin bu yöndeki işlevselliği, sınırlı sayıda çalışmayla ele alınmaktadır. Bu durum hem içerik analizine dayalı hem de değerler eğitimi ve kültür aktarımı açısından zenginleştirilmiş yeni araştırmalara olan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Öğretim sürecinde eğitim unutulmaması ve önemle üzerinde durulması gereken bir husustur. Eğitim olmadan bir öğretim süreci düşünülemez. Bu gereklilik ana dil öğretiminde ne ölçüdeyse yabancı dil öğretiminde de aynı derecede önemlidir. Dil öğretim sürecinin eğitimden yoksun olarak gerçekleşmesi, birçok toplumsal-kültürel uyumsuzluk ve soruna neden olacaktır. Eğitim-öğretim sürecinin her aşamasında ehemmiyetle üzerinde durulan eğitim, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretiminde de merkezî bir noktadadır.

Eğitim-öğretimde en önemli kaynakların başında ders kitapları gelir. Bu yönüyle eğitim-öğretimde amaçların, kazanımların gerçekleştirilmesinde en büyük görev ders kitaplarındadır (TÜRK BEN, T. 2019).

Eğitim-öğretim sürecinde çokça yararlandığımız kitapların öğretime katkısı kadar eğitime de katkısı vardır. Ders kitaplarında eğitim, metinler aracılığıyla doğrudan ya da örtülü iletiler ile yapılmaktadır. Dolayısıyla eğitsel iletilerin metinlerde yer almasının gerekliliği, eğitimin önemi ile doğru orantılıdır. Çalışmada, bu gereklilikten yola çıkılarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitabı olan Yunus Emre Enstitüsü'nün "Türkçe Öğreniyorum" serisi ve Kültür Sanat Basımevi "ABC Çocuklar İçin Türkçe" setlerinin ders kitaplarındaki okuma metinleri eğitsel iletiler bakımından tematik olarak incelenmiştir.

Araştırmada, Yunus Emre Enstitüsünün Türkçe Öğreniyorum ve Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe ders kitabı setlerinin ders kitaplarında bulunan okuma metinlerinde eğitsel iletilere ne ölçüde yer verildiği incelenmiştir. Amaç, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitapların okuma metinlerinde eğitsel iletilerin yerini belirlemek ve eğitsel iletileri tematik analizle sınıflandırarak oluşturulacak ders kitabı okuma metinlerinin eğitsel iletilere de dikkat edilerek oluşturulması gerektiğine dikkat çekmektir. Çalışma; Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretiminin aktif eğitim öğretim sürecindeki hedef kitlesine, ‘dil ve kültür’ ilişkisi ekseninde değer öğretimi ve kültürel adaptasyon için ‘eğitsel iletilerin’ ders kitabı metinleri aracılığıyla öğretilmesinin vurgulaması açısından önemlidir.

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmanın problem durumu: “Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ) için hazırlanan ders kitaplarının okuma metinlerinde eğitsel iletilerin tespiti ve on sekiz yaş altı hedef kitle için kültür öğretiminin önemli bir unsuru olan ‘eğitsel iletilerin’ dil öğretimiyle birlikte gerçekleşmesi gerekliliğinin önemidir”. Tez çalışmasının ana problemi, “Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi için hazırlanan ve temel okuma materyali olan ders kitabı metinlerinin eğitsel iletilerle zenginleştirilmiş bir dil öğretimi sunup sunmadığı” ile ilgilidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ) için hazırlanan ders kitaplarının okuma metinlerinde eğitsel iletilerin kapsamını ve dağılımını inceleyerek on sekiz yaş altı hedef kitle için kültür öğretiminin en önemli unsuru olan ‘eğitsel iletilerin’ dil öğretimine entegre olarak gerçekleşmesi gerekliliğinin önemini ortaya koymaktır. Bu bağlamda araştırmanın alt amaçları şunlardır:

- TYDÇÖ için hazırlanan ders kitabı okuma metinlerinde yer alan eğitsel iletilerin belirlenmesi,
- Belirlenen eğitsel iletilerin hangi eğitsel temalara girdiğinin tespiti ve sınıflandırılması,
- TYDÇÖ kapsamında hazırlanan ders kitabı metinlerinin dil öğretimiyle birlikte kapsamlı eğitsel iletiler içermesi gerekliliğinin önemini ortaya koymak.

1.3. Alt Problemler

1. Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi için hazırlanan ders kitaplarındaki okuma metinleri, on sekiz yaş altı hedef kitle için dil ve kültür öğretiminin bir unsuru olarak hangi eğitsel iletilerle desteklenmektedir?
2. Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ) için hazırlanan ders kitaplarının okuma metinleri; kişisel, duygusal, toplumsal-sosyal, kültürel gelişim ile evrensel olgular ve bilimsel gelişimi desteklemekte midir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Yabancı dil öğretimi; bireylerin yalnızca dilsel becerilerini geliştirmeyi hedefleyen teknik bir süreç olmanın ötesinde, aynı zamanda onları farklı kültürlerle tanıştıran ve değerlerle buluşturan çok yönlü bir eğitim alanı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle on sekiz yaş altında henüz eğitim süreci içindeki bireyler için hazırlanan öğretim materyalleri hem dil edinimini desteklemeli hem de bireyin sosyal ve kültürel yönlerini geliştiren eğitsel zenginlikte olmalıdır. Bu noktada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitapları, dil öğretiminin yanı sıra kültürel aktarım ve değerler eğitimi gibi önemli işlevler de üstlenmektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde kullanılan ders kitapları; öğrencilerin dil becerilerinin gelişiminin yanı sıra onların sosyal, kültürel ve bilişsel gelişimlerini de desteklemektedir. Yabancı dil öğretiminde materyallerin sadece dil bilgisel becerilere odaklanmaması, aynı zamanda öğrencilere çok yönlü bir öğrenme deneyimi sunması gerektiği literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır (Börekçi, 2018; Yıldırım, 2019). Dil öğretim materyalleri; çocukların yalnızca dilsel becerilerini değil, aynı zamanda kültürel farkındalıklarını ve sosyal sorumluluk bilincini de geliştirmeye yardımcı olmalıdır. Kaya (2017) ve Aydın (2020), ders kitaplarının çocukların yaş gelişimlerine uygun şekilde tasarlanması gerektiğini belirtmiş; bu kitapların sadece dil öğretimine değil, aynı zamanda onların bilişsel ve sosyal becerilerinin gelişimine katkı sağlaması gerektiğini savunmuşlardır.

Eğitsel iletilerin ders kitaplarındaki yerinin önemi de literatürde yer alan bir diğer kritik konudur. Eğitsel mesajlar, dil öğretiminin ötesinde öğrencilere değer eğitimi ve kültürel farkındalık kazandırma potansiyeline sahiptir (Şahin, 2021). Öte yandan, bilimsel düşünme ve çevre bilinci gibi evrensel temaların daha fazla yer alması gerektiği ifade edilmektedir (Doğan & Yılmaz, 2019). Bu çalışma, TYDÇÖ için hazırlanan ders kitaplarındaki okuma metinlerinde

eğitsel iletileri tespit ederek tematik sınıflandırıp yeni ders kitaplarında yer alacak metinlerin dil öğretimi kadar kültür öğretiminin merkezindeki on sekiz yaş altı hedef kitle için değerler eğitiminin önemli bir parçası olan ‘eğitsel iletilerin’ de önemini vurgulamaktadır.

Okuma metinleri; öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra, yaşadıkları toplumla ilgili farkındalık kazanmalarına ve evrensel ya da yerel değerleri tanımalarına olanak sunar. Bu metinlerde yer alan eğitsel içerikler aracılığıyla hedef kitleye sadece iletişim kurma becerisi değil; empati, sorumluluk, hoşgörü, toplumsal uyum gibi değerler de dolaylı yoldan kazandırılabilir. Bu nedenle özellikle eğitim-öğretim sürecindeki 18 yaş altı hedef kitleye yönelik hazırlanan TYDÇÖ materyallerindeki okuma metinlerinin eğitsel yönü, kültür ve değer aktarımı bağlamında analiz edilmelidir.

Bu araştırma, TYDÇÖ kapsamında kullanılan ders kitabı metinlerinden hareketle, içerikte yer alan eğitsel iletilerin niteliğini inceleyerek hem kültür-dil ilişkisi hem de eğitim aşamasındaki hedef kitle için değer aktarımı bağlamında değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu sayede, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimine yönelik okuma materyallerinin çok boyutlu işlevlerine dikkat çekilmesi ve okuma metni geliştirme süreçlerine kuramsal katkı sunulması hedeflenmektedir.

1.5. Varsayımlar (Sayıtlar)

Ön inceleme doğrultusunda, Yunus Emre Enstitüsünün “Türkçe Öğreniyorum” ve Kültür Sanat Basımevi ABC çocuklar İçin Türkçe setlerindeki ders kitaplarında bulunan okuma metinlerinde yeterli nicelik ve temasal nitelikte eğitsel iletiye yer verildiği varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu çalışmada, Yunus Emre Enstitüsünün “Türkçe Öğreniyorum” ve “Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe ders kitabı setleri eğitsel iletiler açısından incelenmiştir. Araştırma, Yunus Emre Enstitüsünün Türkçe Öğreniyorum ve Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe ders kitabı setlerinin ders kitaplarında bulunan okuma metinleri ile sınırlandırılmıştır. Aktif birer ders materyali olmaları sebebi ile bu setler seçilmiştir.

1.7. Tanımlar

Eğitim: Eğitim; bireylerin bilgi, beceri, anlayış, değerler ve davranışlarını geliştirmek için tasarlanmış bir süreçtir. Genellikle okullar, üniversiteler, kolejler veya diğer öğretim kurumları aracılığıyla gerçekleştirilen resmî bir eğitim sistemi vardır. Bununla birlikte, eğitim aynı zamanda yaşam boyu süren bir süreçtir ve herhangi bir formalite gerektirmeyen öğrenme faaliyetlerini de içerir.

İleti: İleti, yazı veya sözle anlatılması amaçlanan duygu ve düşünce olarak tanımlanmıştır.

İleti, yazarın okurla paylaşmak istediği asıl düşüncedir.

Eğitsel ileti: Hedef kitleye olumlu davranışlar kazandırmak amacıyla verilen her türlü iletiye eğitsel ileti denir.

Ders kitabı: Bir dersin öğretimiyle ilişkili olarak hazırlanan ya da seçilen herhangi bir kitap.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi (TYDÖ): Teorik ve uygulamalı olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini konu alan disiplindir.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ): Teorik ve uygulamalı olarak Türkçenin 18 yaş altı gruplara öğretimini konu alan disiplindir.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde; Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan ders kitapları, ders kitaplarında bulunan okuma metinleri, okuma metinlerinin yabancı dil öğretimindeki yeri, eğitsel ileti, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretiminde eğitsel iletilerin yeri ve önemi, TYDÇÖ için hazırlanmış ders kitaplarındaki okuma metinlerinin eğitsel iletiler bakımından tematik analizi konuları incelenmiştir.

2.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi (TYDÖ), ana dili Türkçe olmayan bireylere Türkçeyi öğretme sürecidir. Son yıllarda hem akademik hem de kültürel nedenlerle büyük bir gelişme göstermiştir. Özellikle Türkiye'nin uluslararası alandaki etkisinin artması, ticari, çevresel siyasi ve sosyal gelişmeler (göç) ve Türk üniversitelerinin yabancı öğrencilere kapılarını açması bu alana olan ilgiyi artırmıştır.

Küreselleşen dünya ve gelişen ülkeler arası ilişkilerle yabancı dil öğretimi ve öğrenimi ihtiyacı artmıştır. Bu bağlamda Türkçe de oldukça talep görmektedir. Türkçe, köklü bir dil olması sebebiyle de öğretim ve öğrenim sahası geniş bir dildir.

Türklerin Selçuklu Dönemi'nde Anadolu'ya, Osmanlı Dönemi'nde de üç kıtaya kadar yayılmasıyla Türkçenin hâkimiyet sahası gittikçe genişlemiştir (Paçalı, 2022).

Yabancılar Türkçe öğretimi bağlamında oluşturulan ilk eser, Kaşgarlı Mahmud tarafından Türkçenin Arapça karşısındaki üstünlüğünü göstermek ve yabancılar sistematiği bir biçimde Türkçeyi öğretmek için 11. yüzyılda kaleme aldığı Dîvânu Lugâti't-Türk'tür.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilme sahası gün geçtikçe genişlemektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin gösterdiği bu gelişimin altında ise Türkçenin dil bilimsel özellikleri, Türk kültürünün derinliği ve politik maksatlar yatmaktadır (Aydın, 2020).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi, dil öğretimindeki metodolojik yaklaşımlar ve öğretim materyallerinin önemli bir parçasıdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan ders kitapları; öğrencilere sadece dil bilgisel beceriler kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda onların kültürel farkındalıklarını ve iletişimsel becerilerini geliştirmeye de olanak sağlar (Aydın, 2020). Bu bağlamda, Türkçenin öğretiminde kullanılan ders materyallerinin pedagojik açıdan nasıl tasarlanması gerektiği literatürde geniş bir şekilde ele alınmıştır. Aydın (2020) ve Yıldırım (2019), Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin hem dilsel hem de kültürel öğeleri içerecek şekilde tasarlanmasının önemini vurgulamaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin sadece dil becerilerini değil; öğrencilerin sosyal, kültürel ve duygusal gelişimlerini de desteklemesi gerektiği belirtilmiştir (Börekçi, 2018; Kaya, 2017).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, öğretim yöntemlerinin ve materyallerinin sürekli olarak geliştirilmesi gerektiği üzerinde de durulmaktadır. Çelik (2020), dil öğretiminde kullanılan materyallerin sadece dil bilgisel öğeleri öğretmekle sınırlı kalmaması gerektiğini; aynı zamanda öğrencilerin kritik düşünme, problem çözme ve kültürel farkındalık becerilerini de geliştirecek şekilde tasarlanması gerektiğini ifade etmektedir. Bu, dil öğretiminde eğitsel iletilerin önemli bir yer tuttuğu ve öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini hedefleyen materyallere ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca; çocuklara Türkçe öğretiminde kullanılan kitapların, onların bilişsel gelişim düzeylerine uygun olmasının yanı sıra, yaşlarına ve dil seviyelerine göre çeşitlendirilmiş içeriklere sahip olması gerektiği ifade edilmiştir (Şahin, 2021).

Bir diğer önemli nokta ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde öğrencilerin yalnızca dil becerilerinin geliştirilmesi değil, aynı zamanda onların evrensel değerlerle tanıştırılmasıdır. Bu bağlamda Doğan ve Yılmaz (2019); yabancı dil öğretiminde evrensel değerlerin, sosyal sorumluluk bilincinin ve bilimsel düşünmenin önemine değinmiştir. Bu çalışmalarda, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan materyallerin çocukların bilimsel düşünme becerilerini geliştirecek şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Uysal (2020) ise çevre bilinci ve kültürel değerlerin öğretim materyallerine daha fazla dahil edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde kullanılan materyallerin ve öğretim yaklaşımlarının çeşitliliğinin önemli olduğu düşünülmektedir. Ders kitapları ve öğretim materyallerinin sadece dil öğretimine yönelik değil; aynı zamanda öğrencilerin kişisel, kültürel

ve sosyal gelişimlerine de katkı sağlaması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu noktada yapılan çalışmalar, özellikle Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesi bağlamında eğitim materyallerinin daha kapsamlı ve öğrenci odaklı bir biçimde tasarlanmasının önemini vurgulamaktadır.

2.2. Kültürel İçerik ve Değerler Eğitimi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel içerik büyük bir öneme sahiptir. Bıçakçı (2017), dil öğretiminde kültürlerarası iletişimin ve kültürel farkındalığın geliştirilmesinin önemli olduğunu ifade etmektedir. TYDÖ ders kitapları; yalnızca dil bilgisi öğretmekle kalmamalı, aynı zamanda öğrencilerine Türk kültürünü tanıtmalı ve kültürel değerleri aktarmalıdır. Aktaş (2020); dil öğretiminin aynı zamanda değerler eğitimi olduğunu ve ders kitaplarının çocuklara Türk halk kültürünü, geleneklerini ve toplumsal normlarını tanıtmak amacıyla da kullanılmasının gerektiğini belirtmektedir.

2.2.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretimi

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi, ana dilinden farklı bir dilde eğitim gören çocuklara Türkçe dil becerilerini kazandırmak amacıyla yapılan öğretim faaliyetlerini ifade eder. Bu süreçte, çocuklar Türkçeyi kendi ana dillerinden farklı olarak öğrenirler. Türkçe yabancı dil olarak öğretildiği için dilin gramer yapısı, kelime dağarcığı, telaffuz ve dil bilgisi gibi unsurlar öğrencilere uygun yöntemlerle oyunlar, hikâyeler ve etkinliklerle öğretilir. Bu yaklaşımda, çocukların Türkçeyi hem anlamlı bir şekilde öğrenmesi hem de pratik yaparak geliştirmesi hedeflenir.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ); yetişkinlere öğretimden farklı olarak çocukların bilişsel gelişimi, öğrenme stilleri ve dil edinim süreçleri dikkate alınarak planlanmalıdır. Çocuklar, dili doğal yollarla ve etkileşim içinde öğrenmeye daha yatkındır. Bu nedenle oyun temelli, görsel ve işitsel materyallerle desteklenen eğlenceli bir öğretim süreci gereklidir.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesi, dil öğretiminde önemli bir yer tutan, ancak özellikle çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun materyallerin kullanılmasını gerektiren bir alandır. Çocukların dil öğrenme süreçleri, gelişimsel farklılıklar gösterdiğinden öğretim materyallerinin ve yöntemlerinin onların ihtiyaçlarına uygun olması gerektiği

literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır (Kaya, 2017; Aydın, 2020). Çocukların yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeleri, onlara sadece dilsel beceriler kazandırmakla kalmaz; aynı zamanda onların bilişsel, duygusal ve kültürel gelişimlerini de destekler (Börekçi, 2018). Bu bağlamda, dil öğretim materyallerinin çocukların yaşlarına ve gelişimsel seviyelerine göre yapılandırılması gerektiği ifade edilmiştir (Yıldırım, 2019).

Çocuklara yönelik Türkçe öğretiminde kullanılan materyaller; aynı zamanda çocukların motivasyonlarını artıracak, onları eğlenceli ve anlamlı bir öğrenme sürecine dahil edecek şekilde tasarlanmalıdır. Aydın (2020), çocukların dil öğrenme süreçlerinde oyun temelli ve hikâye anlatımına dayalı etkinliklerin etkin olduğunu belirtmiştir. Çünkü bu tür etkinlikler, çocukların öğrenmeye karşı ilgisini artırırken dil becerilerini doğal bir şekilde geliştirmelerine olanak sağlar. Türkçe öğretiminde çocuklara yönelik materyallerin, çocukların hem dilsel becerilerini geliştirecek hem de sosyal becerilerini, duygusal zekâlarını destekleyecek şekilde tasarlanması gerektiği de literatürde sıkça dile getirilen bir diğer önemli noktadır (Çelik, 2020).

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde, eğitsel iletilerin rolü de büyük bir önem taşır. Eğitsel iletiler, çocukların sadece dilsel becerilerini değil, aynı zamanda değer eğitimi ve kültürel farkındalık kazanmalarına da katkı sağlar (Doğan & Yılmaz, 2019). Kaya (2017), çocuklara yönelik Türkçe ders kitaplarının çocukların kültürel farkındalıklarını artıracak öğeler içermesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu öğeler, Türk kültürünü tanıtmanın yanı sıra evrensel değerleri de öğretmeyi amaçlar. Ayrıca; çocukların empati, saygı ve sorumluluk gibi değerleri öğrenmeleri dil öğrenme sürecini anlamlı ve derinleştirici hâle getirir (Şahin, 2021).

Çocuklara Türkçe öğretimi, aynı zamanda onların dilsel becerilerinin gelişiminin yanı sıra bilişsel yeteneklerini de artırmaktadır. Dil öğrenme süreci, çocukların zihin gelişimlerini desteklerken aynı zamanda onların problem çözme ve mantıklı düşünme becerilerini güçlendirir (Uysal, 2020; Mert, 2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde bu bilişsel gelişim faktörlerinin göz önünde bulundurulması gerektiği yapılan çalışmalarda da açıkça ortaya çıkmıştır.

Sonuç itibarıyla Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde kullanılan materyallerin, sadece dilsel becerileri değil; aynı zamanda çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerine de katkı sağlaması gerektiği literatürdeki genel görüşler arasındadır. Bu

bağlamda, Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin daha kapsamlı ve çocukların çok yönlü gelişimlerini destekleyecek şekilde tasarlanması gerektiği vurgulanmaktadır.

2.2.2. TYDÖ İçin Hazırlanan Ders Kitapları

TYDÖ ders kitaplarının öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarına uygunluğu, öğrenme süreçlerini desteklemesi ve sosyal etkileşimi teşvik etmesi ile değerlendirilmelidir. Mc Donough & Shaw (2013); ders kitaplarının etkinliğinin, öğrencilere öğrenmeyi teşvik eden ve öğrenme sürecini kolaylaştıran bir yapıda olması gerektirdiğini ifade eder. Ayrıca, ders kitaplarının öğrencilere bağımsız düşünme ve öz-yönlendirilmiş öğrenme gibi beceriler kazandırması gerektiği de vurgulanmaktadır.

TYDÖ ders kitaplarının öğrencilerin ilgi alanlarına hitap edecek şekilde tasarlanması, öğrencinin merkezde olduğu bir öğrenme süreci oluşturur. Affective filter hypothesis (Krashen, 1985) ise öğrencilerin dil öğrenme sürecindeki duygusal durumlarının, öğrenme sürecini doğrudan etkilediğini öne sürer. Bu nedenle TYDÖ ders kitapları, öğrencilerin dil öğrenme sürecine duygusal olarak katılımını sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan ders kitapları, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede temel araçlardan biridir. Bu kitaplar, dil öğretiminin hedeflerine ulaşılmasında kritik bir rol oynar ve dil bilgisel, kültürel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlere katkı sağlar (Aydın, 2020; Kaya, 2017; Şimşek, 2011). Literatürde, ders kitaplarının sadece dilsel içerik sunmakla kalmayıp, öğrencilerin farklı becerilerini geliştirmeye yönelik işlevlere sahip olduğu vurgulanmaktadır. Yıldırım (2019); ders kitaplarının çocukların gelişimsel özelliklerine göre uyarlanması, öğrenme sürecinin etkinliğini artırdığını ifade etmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan kitaplar hem öğretim hedeflerine uygun olmalı hem de öğrencilerin yaş özellikleri göz önünde bulundurularak içeriği şekillendirilmelidir (Börekçi, 2018).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan kitaplarda eğitsel iletilerin ve değerlerin işlenmesi, öğrencilerin dilsel becerilerinin yanı sıra kültürel ve sosyal gelişimlerini de destekler (Çelik, 2020). Aydın (2020); ders kitaplarında yer alan eğitsel iletilerin öğrencilerin toplumsal değerler, empati, sorumluluk ve çevre bilinci gibi konularda farkındalık kazanmalarını sağladığını belirtmiştir. Ders kitaplarının, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirecek ve kültürel farkındalıklarını artıracak temalarla zenginleştirilmesi gerektiği ifade

edilmektedir. Şimşek (2017), Türkçe ders kitaplarında çocukların yaş düzeylerine uygun içerikler kullanılarak onların dilsel becerilerinin yanı sıra sosyal ve kültürel becerilerinin de geliştirilmesinin önemine değinmiştir.

Ders kitapları, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklara yönelik olarak tasarlanırken onların motivasyonlarını artıracak, ilgilerini çekebilecek öğelerle zenginleştirilmelidir. Uysal (2020), oyun temelli öğrenme, hikâye anlatımı ve etkileşimli etkinliklerin ders kitaplarında yer almasının çocukların dil öğrenme sürecini daha etkili ve eğlenceli hâle getirdiğini belirtmiştir. Ayrıca Çelik (2020), Türkçe ders kitaplarında öğrencilerin sadece dil bilgisi değil; aynı zamanda dilin kültürel bağlamını da anlayabilecekleri şekilde içerikler sunulmasının, öğrenme sürecine katkı sağladığını ifade etmektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bağlamında ders kitapları, öğrencilere evrensel değerleri öğretmenin yanı sıra onların eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine de olanak tanıyacak şekilde tasarlanmalıdır. Yıldırım (2019); Türkçe öğretim kitaplarının öğrencilerin analiz yapma, problemleri çözme ve farklı bakış açıları geliştirme yetilerini destekleyecek nitelikte olması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, kitapların öğrencilerin düşünsel becerilerini teşvik ederken onları aynı zamanda dilsel açıdan da güçlendirmesi gerektiği literatürdeki önemli görüşler arasındadır. Ders kitaplarının merkezî unsuru ise hiç şüphesiz ki okuma metinleridir. Bağcı'ya (2020) göre, “Bütün beceri ve öğrenme alanlarındaki gelişme için yapılan etkinlikler metinler yardımıyla gerçekleştirilir.” (s.280).

Sonuç itibarıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan ders kitapları ve başat unsuru olan okuma metinleri, sadece dil öğretiminin merkezinde yer almakla kalmamalı; aynı zamanda öğrencilerin bilişsel, kültürel ve duygusal gelişimlerine de katkı sağlayan iletiler taşımalıdır. Bu bağlamda, ders kitaplarının ve içerdiği metinlerin daha kapsamlı, çocukların gelişimsel seviyelerine uygun, eğitsel ve kültürel öğeler içerecek şekilde tasarlanması gerektiği vurgulanmaktadır.

2.2.3. TYDÖ Ders Kitaplarında Bulunan Okuma Metinleri

Dil öğretiminde okuma metinleri, dilin öğrenilmesi ve öğretimi sürecinde kritik bir rol oynamaktadır. Okuma metinleri, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken aynı zamanda kültürel anlayışlarını da zenginleştirir.

Okuma metinleri dil öğretiminde merkezî bir yere sahiptir. Öğrencilerin dil becerilerini geliştirmenin yanı sıra, kültürel ve sosyal anlayışlarını da zenginleştirerek daha bütünsel bir öğrenme deneyimi sunar. Dolayısıyla etkili bir dil öğretim süreci için okuma metnlerinin entegrasyonu büyük önem taşımaktadır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Okuma Metnlerinin Önemi: Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri, dil öğrenme sürecinde kritik bir araçtır. Bu metinler; öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine, Türkçeyi kullanma yeteneklerini artırmalarına, kültürel anlayışlarını zenginleştirmelerine ve genel anlamda öğrenme motivasyonlarını artırmalarına katkı sağlar.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma metinleri, sadece dil becerilerini geliştirmekle kalmaz aynı zamanda kültürel bir köprü kurarak öğrencilerin Türkçeye olan ilgilerini ve bağlılıklarını artırır. Bu nedenle okuma metnlerinin etkili bir şekilde kullanılması, dil öğretim sürecinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma metinleri, öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir araçtır. Okuma, dil öğrenme sürecinin temel yapı taşlarından biri olarak kabul edilir ve dil bilgisi ile kelime bilgisi gibi becerilerin pekiştirilmesinin yanı sıra kültürel, sosyal ve duygusal gelişime de katkı sağlar (Aydın, 2020; Kaya, 2017). Okuma metinleri, öğrencilerin anlamayı geliştirmelerinin yanında, dilin yapısını ve kullanımını anlamalarına da olanak tanır. Yıldırım (2019), okuma metnlerinin dilsel becerileri geliştirmesinin yanında; öğrencilerin okuduğunu anlama, eleştirel düşünme ve analiz etme becerilerini de geliştirdiğini belirtmektedir.

Okuma metinleri, kültürel ve sosyal bilgiler edinmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Kaya (2017), Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan okuma metnlerinin, öğrencilerin Türk kültürünü ve sosyal yapısını öğrenmelerine olanak tanınması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca okuma metinleri, öğrencilerin farklı kültürlerle duyarlılık kazanmalarına yardımcı olacak temalar içermelidir. Aydın (2020), bu tür metinlerin dil öğrencilerinin sadece dil becerilerini değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel farkındalıklarını da artıracaklarını savunmaktadır.

Okuma metnlerinin tasarımı, çocukların gelişimsel seviyelerine uygun olmalı ve onları dil öğrenme sürecine aktif olarak dahil edecek şekilde kurgulanmalıdır. Çocuklar için hazırlanan okuma metnlerinin eğlenceli, öğretici ve motive edici özelliklere sahip olması

gerektiği literatürde belirtilmektedir (Çelik, 2020). Şahin (2021), okuma metnlerinin çocukların doğal meraklarını uyandıracak, onlara yeni bilgiler sunacak ve öğrenmeye dair ilgi uyandıracak şekilde seçilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, çocukların okuma metnlerine dayalı etkinliklerde, metinlerdeki ana fikri bulma, özetleme ve soruları yanıtlama gibi aktivitelerle dil becerilerinin pekiştirilmesi önerilmektedir (Uysal, 2020).

Okuma metnlerinin dil öğretimindeki rolü sadece dilsel becerilerin geliştirilmesiyle sınırlı değildir. Okuma, öğrencilerin kelime dağarcığını genişletmelerine ve dilin çeşitli biçimlerini anlamalarına yardımcı olur. Yıldırım (2019), okuma metnlerinin, öğrencilerin dilin gramatikal yapılarını anlamalarına katkıda bulunacak şekilde seçilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, metinlerde yer alan çeşitli dil yapılarını doğru kullanabilmek için öğrencilere bağlam içerisinde örnekler sunmak, okuma etkinliklerinin daha etkili olmasına yardımcı olacaktır.

Eğitsel açıdan, okuma metinleri öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirecek şekilde de tasarlanabilir. Şahin (2021), öğrencilerin okudukları metinler üzerinden farklı bakış açıları geliştirmelerine olanak tanıyacak etkinliklerin okuma sürecine dahil edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Metinler, öğrencilerin sadece bilgiyi pasif bir şekilde almasını değil, aynı zamanda bu bilgiyi sorgulayıp anlamlandırmalarını sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde okuma metinleri, dil becerilerini geliştirmekle kalmaz; aynı zamanda öğrencilerin kültürel, sosyal ve bilişsel gelişimlerine de katkı sağlar. Okuma metnlerinin öğrencilere yeni dil bilgilerini kazandıracak, kültürel farkındalıklarını artıracak ve onların eleştirel düşünme becerilerini güçlendirecek şekilde tasarlanması gerektiği literatürdeki görüşler arasında yaygındır. Bu bağlamda, okuma metinleri Türkçe öğretiminde önemli bir yer tutmaktadır ve öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini destekleyecek şekilde kullanılmalıdır.

2.2.4. Kültürlerarası Farkındalık ve Değer Eğitimi

18 yaş altı öğrenciler, dil öğreniminde yalnızca dil becerileri edinmekle kalmamalı aynı zamanda kültürlerarası farkındalık da kazanmalıdırlar. Byram (1997) kültürlerarası iletişim kuramında, dil öğretiminin yalnızca dilsel beceriler değil; aynı zamanda kültürlerarası anlayış ve farkındalık geliştirmek olduğunu belirtir. Özellikle yabancı dil öğretiminde öğrenciler farklı kültürleri anlamaya, kültürel çeşitliliği kabul etmeye ve bu farklılıklarla sağlıklı ilişkiler kurmaya yönelik beceriler kazanmalıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde, Türk kültürüne ait öğeleri (örneğin; gelenekler, görenekler, değerler, toplumsal normlar) öğrencilerin anlayabileceği ve kabul edebileceği bir şekilde sunmak önemlidir. Bu, öğrencilerin sadece dilsel beceriler kazanmalarını değil aynı zamanda sosyal sorumluluk, adalet, saygı, empati gibi evrensel değerleri öğrenmelerini sağlar. Değerler eğitimi, dil öğretiminin bir parçası olmalıdır çünkü dilin öğrenilmesi, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kültürel yapısını, ahlaki anlayışını ve değer yargılarını da içermektedir.

Değerler Eğitimi İçinde Eğitsel İletiler: Değerler eğitimi içinde eğitsel iletiler, öğrencilere belirli değerlerin kazandırılması amacıyla kullanılan mesajlar, bilgiler ve öğretici içeriklerdir. Bu iletiler; öğrencilerin doğru düşünme, uygun davranışlar sergileme ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirme konusunda onlara rehberlik eder. Eğitsel iletilerin değerler eğitimi içindeki yeri şu şekilde açıklanabilir:

Değerlerin Öğretilmesi: Eğitsel iletiler, öğrencilerin toplumsal ve bireysel yaşamda benimsemeleri gereken değerleri öğretmeye yardımcı olur. Bu değerler arasında dürüstlük, saygı, sorumluluk, yardımlaşma, adalet ve hoşgörü gibi kavramlar yer alır. Öğrencilere bu değerler hakkında bilgi verilir ve bunları günlük yaşamda nasıl kullanabilecekleri gösterilir.

Davranış Modelleri Sunulması: Eğitsel iletiler, öğrencilere değerlerin somut davranışlar halinde nasıl ortaya konabileceğini gösterir. Örneğin, “dürüst olma” değerinin öğretilmesi için doğruyu söylemenin ve başkalarını aldatmamanın önemini anlatan örnekler ve hikâyeler sunulur. Bu, öğrencilerin değerleri içselleştirmesine yardımcı olur.

Empati ve Duygusal Zekâ Gelişimi: Eğitsel iletiler, empati kurma yeteneğini geliştirmeye yönelik mesajlar da taşıyabilir. Öğrencilere, başkalarının duygularını anlamanın ve saygı gösterebilmenin önemi vurgulanır. Bu tür iletiler, öğrencilerin toplumsal ilişkilerde daha sağlıklı ve duyarlı olmalarını sağlar.

Etik ve Ahlaki Karar Verme: Değerler eğitimi kapsamında verilen eğitsel iletiler, öğrencilerin etik ve ahlaki sorunlarla karşılaştıklarında doğru kararlar verebilmelerine yardımcı olur. Bu tür iletiler, öğrencilerin değerleri doğru bir şekilde analiz etmelerini ve yaşamlarında uygulamaya koymalarını sağlar.

Karakter Gelişimi: Değerler eğitimi, karakter eğitiminin bir parçasıdır. Eğitsel iletiler; öğrencilerin güvenilir, saygılı, öz denetimli ve başkalarına karşı duyarlı bireyler olmaları için yönlendirici olur. Bu, onların kişisel gelişimini destekler.

Sonuç olarak eğitsel iletiler değerler eğitiminin merkezinde yer alır ve öğrencilerin bu değerleri anlamalarına, içselleştirmelerine ve yaşamlarına entegre etmelerine yardımcı olur. Bu iletiler, öğretim sürecinin önemli bir bileşeni olarak öğrencilerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde olumlu şekilde gelişmelerini sağlar.

2.3. İleti

İleti, iletişim sürecinin temel bir unsuru olarak bilgilerin veya anlamların bir kişi ya da grup tarafından başka bir kişi veya gruba aktarılması anlamına gelir. Eğitimde ise iletiler, öğrencilerin bilgi edinme ve anlam yaratma süreçlerinde kritik rol oynamaktadır. Göker (2017); eğitsel iletileri, öğretmenlerin öğrencilere aktardığı ve öğrencilerin anlamlandırdığı mesajlar olarak tanımlar. Bu iletiler, öğretim sürecinde öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarını sağlamak için çeşitli biçimlerde sunulabilir. Bir diğer önemli görüş ise Yılmaz (2018) tarafından ifade edilmiştir. Yılmaz, eğitsel iletilerin yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlı kalmadığını; aynı zamanda öğrencilerin duygusal, sosyal ve ahlaki gelişimlerini de destekleyecek biçimde şekillendirilebileceğini belirtmiştir. İleti, bir öğretim aracından daha fazlasıdır; aynı zamanda değerlerin, normların ve kültürel anlayışların aktarılması için kullanılan bir araçtır (Büyükyılmaz, 2020).

Daha geniş bir bakış açısıyla ileti, bireyler arasında anlam yaratma sürecini içerdiğinden; eğitimde kullanılan her tür metin, hikâye veya ders kitabı da aslında bir ileti türüdür. Bu bağlamda; öğretim materyalleri ve öğrenciler arasındaki etkileşimler, öğretmenlerin öğrencilerine sundukları eğitsel iletileri içerir ve bunlar öğrencilerin bilgi edinme süreçlerini büyük ölçüde şekillendirir (Gülgönül, 2015). Özellikle çocuk edebiyatı ve çocuk kitaplarında yer alan eğitsel iletilerin, çocukların bilişsel ve duygusal gelişimlerine katkı sağladığı yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır (Karahanoğlu, 2017).

2.4. Eğitsel ileti

Eğitsel ileti; eğitim sürecinde bilgi, düşünce, tutum ve değerlerin bireyler ve gruplar arasında aktarımını sağlayan mesajlardır. Hedef kitleye olumlu davranışlar kazandırmak amacıyla verilen her türlü iletiye eğitsel ileti denir. Eğitsel iletilerin amacı, öğrenenleri eğitim hedeflerine ulaştırmak ve öğrenmeyi desteklemektir.

Özdemir (2010), kişisel gelişim kitaplarının içeriklerini eleştirel bir bakış açısıyla incelemiştir. Yazar; söz konusu kitapların bireysel başarı, pozitif düşünce ve özgüven temalarına ağırlık verdiğini ancak bu söylemlerin genellikle yapısal eşitsizlikleri göz ardı ederek bireyi tüm sorumluluğun merkezine yerleştirdiğini belirtmiştir. Bu bağlamda, eğitsel iletilerin içeriksel bütünlüğü ve toplumsal bağlamı dikkate alması gerektiği vurgulanmaktadır.

Karahanoglu (2017), çocuk edebiyatı kapsamında Sevinç Kuşoğlu'nun eserlerinde yer alan eğitsel iletileri incelemiştir. Çalışmada; Kuşoğlu'nun hikâyelerinde çocukların sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte mesajların bulunduğu tespit edilmiştir. Eserlerin, bireyler arası ilişkileri destekleyen ve olumlu davranış biçimlerini teşvik eden eğitsel yapı taşları sunduğu ifade edilmektedir.

Ekşi (2011), kişisel gelişim literatürünü eğitim ve psikolojik danışma bağlamında değerlendirmiştir. Çalışmada; bireylerin kendilerini tanıma, hedef belirleme ve içsel motivasyon geliştirme süreçlerinin kişisel gelişim kaynakları aracılığıyla nasıl desteklenebileceği kuramsal olarak tartışılmıştır. Ayrıca kişisel gelişim kitaplarının eğitim ortamlarında rehberlik ve danışmanlık süreçlerine nasıl entegre edilebileceği konusu ele alınmıştır.

Ergen (2019) ise eğitimin, bireyde erdemli bir kişiliğin gelişimine hizmet etmesi gerektiğini savunmuştur. Sevgi, saygı ve güven gibi değerlerin eğitsel ortamda aktarılmasının bireylerin kişisel gelişimini doğrudan etkilediği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, eğitsel iletilerin yalnızca bilişsel değil aynı zamanda etik ve duyuşsal gelişimi de hedeflemesi gerektiği vurgulanmaktadır.

2.4.1. Eğitsel İletilerin Sınıflandırılması ve İleti İçerikleri

Bir dilsel çıktının taşıdığı anlam, yalnızca o dilsel çıktının üretildiği bağlamda değerlendirildiğinde doğru şekilde anlaşılabilir. Çakır (2004) ve Çeçen (2007), anlamın ancak ve ancak bir bağlamda var olabileceğini vurgulamaktadırlar (Çakır, 2004; akt. Çeçen, 2007).

Yabancı dil öğretiminde, dilin bağlam içinde doğal bir biçimde kullanıldığı metinlerin kullanımı artık bir seçenek değil, bir zorunluluk haline gelmiştir. Ayrıca metin odaklı görevlerin ve dil yapılarına odaklanan aşamaların bulunması, yabancı dil öğretiminde eksik olan parçayı tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir (Yılmaz, 2018). Dil öğretiminde yararlanılan metinlerin büyük bir önemi vardır. Temel dil becerilerinin kazandırılması, dil bilgisi öğretimi, eğitsel

iletilerin ve değerlerin aktarımı metnin bağlamından ve anlamından hareketle yapılmaktadır. Çalışmamızda da eğitsel iletiler doğrudan metnin anlamından alınarak belirlenmiştir.

Yaş Gruplarına Göre Eğitsel İletiler: 18 yaş altını eğitim sürecinden ayrıştırarak dil öğretemeyiz. 18 yaş altı bireylere yabancı dil öğretimi; gelişimsel, psiko-sosyal ve pedagojik faktörler göz önünde bulundurularak şekillendirilmelidir. Öğrencilerin yaş ve gelişim seviyelerine uygun öğretim yöntemleri hem dilsel becerilerin kazandırılması hem de kültürel değerlerin aktarılması açısından büyük önem taşır. Dil öğretimi sürecinde kültürel farkındalık ve değer eğitimi öğeleri, öğrencilerin dil öğrenme sürecinin sadece dil becerisiyle sınırlı kalmayıp toplumsal ve kültürel bir bilinç kazanmalarını sağlar. Bu bağlamda; TYDÇÖ materyalleri ve öğretim stratejileri, öğrencilerin dilin fonksiyonel ve kültürel boyutlarını anlamalarına olanak tanır.

Yabancı uyruklu öğrencilere Türkçe öğretimi sürecinde, yalnızca dil bilgisi kurallarının değil; aynı zamanda evrensel değerler ve Türk kültürüne ait unsurların da öğretilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda; ders kitaplarında yer alan metinlerin, öğrencilere bu değerleri etkili bir şekilde aktarmada önemli bir araç olduğu ifade edilmektedir (Erdem & Bahşı, 2022).

İletilerin sınıflandırılmasında, araştırmacılar metinlerde aktarılması amaçlanan eğitsel iletileri çeşitli sınıflandırmalarla incelemişlerdir. Bu sınıflandırmalar, sunuş biçimi, amaçları ve içeriklerine göre farklılık göstermektedir (Küçük, 2005). Konuyla ilgili araştırmalar incelendiğinde, eğitsel iletilerin genel ortaklıklar doğrultusunda aşağıdaki ana başlıklar etrafında sınıflandırıldığı görülmüştür. Çalışmalarda, eserde bulunan iletilerin durumuna göre bu başlıklardan uygun olanlar alınarak kullanılmıştır. Çalışmaya göre başlıklar zaman zaman değişse de genel olarak tercih edilen başlıklar benzerlik göstermektedir. İncelenen eserdeki eğitsel iletilerle uyum sağlayan başlıklar alınmıştır. Bu, eserin durumuna göre değişmektedir.

Çalışmamızda Eğitsel İletiler Beş Grupta Sınıflandırılmıştır:

- A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen İletiler

Yukarıda yapılan eğitsel ileti sınıflamaları, eğitim materyallerindeki iletilerin çeşitliliği ve her birinin çocukların bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişimlerine sağladığı katkıyı ortaya koymaktadır. Çeşitli araştırmalar; eğitsel iletileri amaçlarına, aktarılma biçimlerine ve içeriklerine göre farklı kategorilerde değerlendirmiştir. Örneğin; kişisel gelişim, toplumsal gelişim ve çevre bilinci gibi temalar etrafında yapılan sınıflamalar, eğitsel iletilerin yalnızca bilgi sunmanın ötesinde çocukların değerler, davranışlar ve tutumlar geliştirmelerine yardımcı olduğunu vurgulamaktadır (Takır, 2023; Uzunay, 2024). Ayrıca; iletilerin doğrudan mı yoksa dolaylı yoldan mı sunulduğuna dair yapılan ayrımlar, çocukların anlamlandırma süreçlerini anlamada kritik bir rol oynamaktadır (Gülgönül, 2014; Dinç, 2023). Bu sınıflamalar eğitimde kullanılan materyallerin ne tür mesajlar verdiğini daha derinlemesine incelememize olanak tanırken aynı zamanda öğretim sürecinde hangi iletilerin daha etkili kullanılabileceğine dair önemli bilgiler sunmaktadır. Eğitimde daha etkili bir yaklaşım için bu sınıflamaların dikkate alınması, öğretim stratejilerinin geliştirilmesinde faydalı olacaktır.

2.5. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler

Kişisel gelişimi destekleyen iletiler, kişinin kendi beceri ve niteliklerini değerlendirmesi ve daha ileriye taşınmasına yönelik olan iletilerdir. Öğrencilerin bireysel potansiyellerini en iyi şekilde kullanabilmeleri için gerekli olan bilgi, beceri ve değerleri kazandıran eğitsel mesajlar ve içerikler anlamına gelir. Bu tür iletiler; öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarına, duygusal zekâlarını geliştirmelerine, sosyal becerilerini artırmalarına ve genel olarak sağlıklı, dengeli bireyler olmalarına yardımcı olur.

Kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler; bireylerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönden gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan içeriklerdir. Bu iletiler, özellikle eğitim süreçlerinde öğrenci merkezli yaklaşımlarla ilişkilendirilmekte; iletişim, etik, değerler eğitimi ve psikolojik danışmanlık gibi birçok disiplinle kesişmektedir. Aşağıda, Türkiye’de bu alanda yapılmış bazı önemli çalışmalara yer verilmiştir.

Özdemir (2010), kişisel gelişim kitaplarının içeriklerini eleştirel bir bakış açısıyla incelemiştir. Yazar, söz konusu kitapların bireysel başarı, pozitif düşünce ve özgüven temalarına ağırlık verdiğini; ancak bu söylemlerin genellikle yapısal eşitsizlikleri göz ardı ederek bireyi tüm sorumluluğun merkezine yerleştirdiğini belirtmiştir. Bu bağlamda, eğitsel iletilerin içeriksel bütünlüğü ve toplumsal bağlamı dikkate alması gerektiği vurgulanmaktadır.

2.6. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler

Duygusal gelişimi destekleyen iletiler ise bireyin duygularını anlama, tecrübe etme, ifade etme ve yönetme becerilerini destekleyen mesajlardır. Öğrencilere duygu ve düşüncelerinin farkında olmalarını öğretir. Bu iletiler, kendi duygularını tanıma ve anlamaya yönelik iletilerdir. Öğrencileri, duygu ve düşüncelerinin farkında olmaya yönlendirir. Empati geliştirmelerine yardımcı olarak başkasının duygusal durumlarına duyarlı olmayı ve doğru tepkiler verebilmeyi kapsar. Öğrencilere, duygusal farkındalıkla duygu durumlarını daha iyi ifade etmeleri öğretilir. Duygularını kontrol etme ve gerektiğinde uygun şekilde yönetme becerileri kazandırmak da duygusal gelişimin önemli bir parçasıdır. Duygusal gelişimi destekleyen iletiler; öğrencilerin zorluklarla başa çıkma, başarısızlıkları kabullenme ve tekrar denemeye yönelik güçlü bir duygusal dayanıklılık kazanmalarına yardımcı olur. Öğrenciler, olumsuz deneyimlerle nasıl başa çıkacaklarını öğrenmiş olur.

Türkçe öğretiminde duygusal gelişimi önceleyen eğitsel iletiler, öğrencilerin hem dil becerilerini hem de sosyal-duygusal yönlerini geliştirmeyi hedefleyen önemli bir öğretim unsurudur. Bu tür iletiler sayesinde öğrenciler, yalnızca sözcükleri ve cümle yapılarını öğrenmekle kalmayıp aynı zamanda duygularını tanıma, ifade etme ve yönetme becerilerini de geliştirirler (Aygün & Taşkın, 2021). Özellikle edebî metinler, oyun temelli öğrenme etkinlikleri ve yaratıcı drama uygulamaları aracılığıyla öğrenciler, çeşitli duygu durumlarını analiz etme ve empati kurma fırsatı bulurlar (Ülker, 2024). TYDÖ derslerinde kullanılan eğitsel iletilerin bu şekilde yapılandırılması, öğrencilerin duygu farkındalığını artırarak onların kendilerini daha iyi ifade etmelerine olanak tanır. Bununla birlikte; öğretmenlerin sahip olduğu duygusal zekâ düzeylerinin, öğrencilerle kurdukları iletişimin niteliğini belirlemede ve öğrenme ortamını duygusal açıdan destekleyici kılmada etkili olduğu belirtilmektedir (Özcan, 2023). Dolayısıyla Türkçe öğretiminde duygusal gelişimi destekleyen eğitsel iletilerin bilinçli ve planlı şekilde kullanılması; öğrencilerin sadece akademik değil, psikososyal gelişimlerine de olumlu katkı sunar.

Duygusal gelişimi destekleyen iletiler, öğrencilerin duygusal zekâlarını geliştirerek duygusal açıdan sağlıklı gelişimlerini desteklemeyi amaçlar ve onların duygusal dünyalarını anlamalarına, düzenlemelerine, çevreleriyle ve toplumla daha sağlıklı ilişkiler kurmalarına yardımcı olur. Böylece; duygusal sağlığı güçlü, empatik, öz denetimli ve duygusal olarak dengeli bireyler yetiştirilmesine katkı sağlar.

2.7. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler

Toplumsal-sosyal iletiler; bireyin içinde yaşadığı toplumun ilke ve değerlerine uyum sağlamasına yardımcı olan mesajları ifade eder. Bireylerin toplumsal sorumluluklarını, toplumsal ilişkilerdeki becerilerini ve sosyal değerleri kazanmalarını teşvik eden eğitimsel mesajlar ve içerikler anlamına gelir. Bu tür iletiler; öğrencilerin toplumda sağlıklı bir şekilde yer alabilmelerini, başkalarıyla etkili ve saygılı bir şekilde iletişim kurabilmelerini, toplumsal sorumluluklarının farkında olmalarını ve bunları yerine getirebilmelerini ve genel olarak sosyal açıdan bilinçli bireyler olmalarını amaçlar. Öğrencilere; birbirlerine, çevrelerine, topluma ve dünyaya karşı sorumluluklarını öğretir. İş birliği yapma ve takım çalışması becerilerini geliştirmeye yönelik iletiler de bu kapsama girer.

Toplumsal ve sosyal gelişimi destekleyen iletiler öğrencilere farklı inançlara, yaşam tarzlarına saygı göstermeyi öğretir. Çeşitliliğe saygı, hoşgörü ve kabul, öğrencilerin toplumlarında uyum içinde yaşamalarını sağlar. Öğrencilere kapsayıcı bir toplum oluşturma konusunda rehberlik eder. Adalet, eşitlik ve haklar gibi toplumsal değerleri öğrenmelerine yardımcı olur. Bu iletiler, öğrencilerin toplumsal yaşamda doğru ve yanlış hakkında sağlam bir etik anlayış geliştirmelerini sağlar. Öğrencilerin çatışma çözme becerilerini geliştirmeye yönelik bu iletiler öğrencilerin sorunlarını barışçıl yollarla çözmelerini, şiddetten uzak durmalarını ve tartışmaları sağlıklı yürütebilmelerini sağlar. Dolayısıyla bu iletiler, sosyal becerilerin gelişmesini sağladığı gibi toplumsal barış ve huzuru da teşvik eder. Sonuç olarak toplumsal ve sosyal gelişimi destekleyen iletiler; öğrencilere sadece bireysel değil, toplumsal düzeyde de sağlıklı, saygılı ve sorumlu bireyler olmalarını öğretir. Bu tür iletiler öğrencilerin toplumlarına değer katmalarını, etkili iletişim kurmalarını ve sosyal açıdan bilinçli, hoşgörülü, adil bireyler olmalarını sağlamayı amaçlar.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde toplumsal ve sosyal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, dil öğretiminin ötesine geçerek öğrencilerin toplumsal becerilerini ve sosyal sorumluluklarını geliştirmeyi amaçlar. Bu tür iletiler, öğrencilerin sadece dil becerilerini değil; aynı zamanda empati, iş birliği, saygı ve toplumsal duyarlılık gibi sosyal becerilerini de kazanmalarına olanak tanır. Özellikle çocukların gelişim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, eğitsel iletilerin etkileşimli, oyun temelli ve gerçek yaşam senaryolarına dayalı olması önemlidir (Kurt, 2022). Örneğin; grup çalışmaları, rol oyunları ve sosyal hikâyeler gibi etkinlikler, çocukların sosyal becerilerini geliştirmede etkili araçlardır.

Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan "Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti" gibi ders kitaplarında, toplumsal ve sosyal temalar işlenerek öğrencilerin toplumsal farkındalıkları artırılmaktadır. Bu kitaplarda yer alan etkinlikler, çocukların kendi kültürleriyle Türk kültürü arasında bağ kurmalarını sağlayarak kültürlerarası anlayışı güçlendirmektedir (Tatan, 2018). Ayrıca, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında okul öncesi eğitimde geliştirilen "Şiirler", "Tekerlemeler" ve "Parmak Oyunları" gibi materyaller, çocukların dil becerilerini geliştirmenin yanı sıra toplumsal değerleri tanımalarını sağlamaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2025).

2.8. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, dil öğreniminin ötesine geçerek hedef dilin kültürel bağlamı hakkında da farkındalık oluşturmayı amaçlar. Bu tür iletiler; dilin yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı olduğu anlayışıyla hazırlanır. Özellikle görsel materyaller, tematik metinler ve kültürel öğeler içeren etkinlikler; yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin Türkiye'nin toplumsal yapısı, gelenekleri ve yaşam tarzı hakkında bilgi sahibi olmalarını kolaylaştırır (Kaplan, 2021). Örneğin, Yunus Emre Enstitüsü tarafından geliştirilen Türkçe öğretim setlerinde yer alan hikâyeler, atasözleri, yemek kültürü ya da bayramlar gibi konular, kültürel aktarımı doğal bir öğrenme süreci içinde sunmaktadır.

Dil öğretiminde kültürün yerini vurgulayan yaklaşımlar sadece dilsel yeterliliği değil, aynı zamanda kültürlerarası iletişim becerilerini de geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede, eğitsel iletiler hem kültürel öğelerin tanıtılmasında hem de öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasında bağ kurmalarında köprü işlevi görür (Er & Dikilitaş, 2020). Ayrıca, bu tür iletiler öğrencilerin motivasyonlarını artırmakta ve öğrenme süreçlerine daha etkin katılım göstermelerini sağlamaktadır.

Sonuç itibarıyla yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, öğrencilerin hem dil hem de kültür boyutunda bütüncül bir öğrenme deneyimi yaşamalarını mümkün kılar. Bu iletiler, dilsel yetkinliğin ötesine geçerek bireylerin kültürel duyarlılık geliştirmelerini ve farklılıkları anlama kapasitelerini güçlendirir.

Kültürel gelişimi destekleyen iletiler ile bireyin kültürü öğrenmesine ve ona entegre olmasına yardımcı olacak nitelikte iletiler kastedilmektedir. Bireylerin içinde bulundukları toplumun kültürel kimliğini anlamalarına, kültürel değerlere saygı göstermelerine ve bu

değerleri takdir etmelerine yönelik eğitimsel mesajlar ve içerikler anlamına gelir. Bu iletiler, öğrencilere kültürel mirası ve gelenekleri koruma bilinci kazandırır. Bu, kültürel ve tarihî değerlerin önemini vurgular. Öğrenciler; geleneksel sanatları, müzikleri, yemekleri ve diğer kültürel unsurları öğrenir ve bunlara sahip çıkma sorumluluğunu hissederler. Tüm bunlar, bulundukları toplumu hem daha iyi tanımalarını hem de bulundukları toplumla daha derin bir bağ kurnalarını sağlar.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretiminde Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler: Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde kültürel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, dil öğretiminin ötesine geçerek öğrencilerin kültürel farkındalıklarını artırmayı hedefler. Bu tür iletiler, öğrencilerin dil becerileri ile birlikte; hedef kültürün değerlerini, geleneklerini ve yaşam biçimlerini de öğrenmelerine olanak tanır. Özellikle çocukların gelişim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda; eğitsel iletilerin renkli, eğlenceli ve etkileşimli olması önemlidir (Kurt, 2022). Örneğin; hikâye kitapları, tekerlemeler ve geleneksel oyunlar gibi materyaller, çocukların hem dil becerilerini hem de kültürel bilgilerini geliştirmede etkili araçlardır.

Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan "Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti" gibi ders kitaplarında; kültürel öğelerin dengeli bir şekilde sunulması, öğrencilerin hedef kültüre dair bilgi sahibi olmalarını sağlar. Ancak yapılan çalışmalar, bu kitaplarda kültürel öğelerin sayısının fazla olmasına rağmen, kültürlerarası etkileşimin yeterince sağlanamadığını göstermektedir (Tatan, 2018). Bu durum sadece hedef kültürün aktarılmasının yeterli olmadığını, aynı zamanda öğrencilerin kendi kültürleriyle karşılaştırmalı bir anlayış geliştirmelerinin de önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Ayrıca dijital oyunlar ve multimedya destekli materyallerin kullanımı, çocukların kültürel gelişimlerini destekleyen modern araçlar arasında yer almaktadır. Özellikle yurt dışında yaşayan iki dilli Türk çocukları için tasarlanan dijital oyunlar hem Türkçeyi hem de Türk kültürünü öğretmede etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Kandemir, 2023). Bu tür materyaller, çocukların ilgisini çekerken aynı zamanda kültürel değerlerin eğlenceli bir şekilde aktarılmasını sağlar.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde kültürel gelişimi destekleyen eğitsel iletilerin kullanımı, dil öğretiminin kalitesini artırmakta ve öğrencilerin kültürel

farkındalıklarını geliştirmektedir. Bu iletilerin tasarımı, çocukların yaş ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak etkileşimli ve eğlenceli içeriklerin sunulması önemlidir.

2.9. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel iletiler

Evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler ifadesi, eğitim sürecinde öğrencilerin bilimsel düşünme becerilerini ve evrensel değerleri benimsemelerini sağlayan bilgi ve beceriler sunan mesajlar anlamına gelir. Bu tür iletiler; öğrencilerin bilimsel bilgiyi anlamalarına, sorgulamalarına ve bu bilgileri günlük yaşamlarında uygulamalarına yardımcı olur.

Evrensel olgular, tüm insanlık için geçerli olan ve kültürlerarası farklılıklar olmadan kabul edilen olgulardır. Eğitsel iletiler, öğrencilerin evrensel olguları anlamalarını ve bu bilgileri küresel bir bakış açısıyla değerlendirmelerini sağlamaya yönelik olabilir.

Bilimsel gelişim, insanlığın bilgi birikiminin ilerlemesi ve yeni keşiflerle bilimsel anlayışın evrilmesi anlamına gelir. Eğitsel iletiler; bilimsel yöntemlere dayalı düşünme, gözlem yapma, verileri analiz etme ve mantıklı sonuçlara ulaşma gibi becerileri öğrencilere kazandırmayı amaçlar. Bu tür iletiler, öğrencilerin bilimsel düşünceyi benimsemelerini sağlar ve bilimsel araştırmaların önemini anlamalarını teşvik eder.

Evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler ifadesi; eğitimde kullanılan, dünya genelinde kabul edilen bilimsel ve evrensel bilgileri öğretmek ve bu bilgileri öğrencilerin bilimsel düşünme ve araştırma becerilerini geliştirecek şekilde sunan mesajlar anlamına gelir. Bu tür iletiler; öğrencilerin sadece akademik başarılarını artırmanın yanında onların küresel bir bakış açısına sahip, bilimsel olarak düşünmeyi bilen bireyler olarak yetişmelerine katkı sunar.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler; öğrencilerin bilimsel düşünme, sorgulama ve problem çözme yetilerini geliştirmeyi amaçlar. Bu tür iletiler; çocukların çevrelerindeki dünyayı anlamalarına, bilimsel kavramları öğrenmelerine ve eleştirel düşünme becerilerini kazanmalarına olanak tanır. Özellikle erken yaşlarda bilimsel içeriklerin eğlenceli ve anlaşılır bir şekilde sunulması, çocukların bilimsel gelişimlerini destekler (Kurt, 2022).

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesi amacıyla hazırlanmış olan bazı ders kitaplarında, evrensel olgulara dair içerikler yer almakta ve bu içerikler çocukların bilimsel farkındalıklarını artırmaktadır. Bu kitaplarda kullanılan görseller ve metinler, çocukların hem dil becerilerini hem de bilimsel bilgilerini geliştirmede etkili araçlar olarak öne çıkmaktadır (Tatan, 2018). Ayrıca, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında okul öncesi eğitimde geliştirilen "Şiirler", "Tekerlemeler" ve "Parmak Oyunları" gibi materyaller, çocukların dil becerilerini geliştirmenin yanı sıra bilimsel düşünme süreçlerini desteklemektedir. Bu materyallerde yer alan içerikler, çocukların çevrelerini gözlemlemelerini, neden-sonuç ilişkilerini anlamalarını ve bilimsel kavramları öğrenmelerini sağlamaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2025).

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilerin kullanımı, öğrencilerin dil becerileri ve bilimsel düşünme yetilerini paralel bir şekilde geliştirmeye olanak tanır. Bu iletilerin tasarımında, çocukların yaş ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak bilimsel içeriklerin eğlenceli ve etkileşimli bir şekilde sunulması önemlidir.

2.10. İlgili Araştırmalar (Literatür Tarama)

Yabancı dil öğrenmek; ana dilimizdeki kavramların, anlatımların karşılıklarını o dilde bulup kullanmak yani sadece kuralların öğrenilmesi ve kelimelerin o dile çevrilmesi demek değildir. Yabancı dil öğrenimi bir anlamda dünyada bulunan diğer toplumların dünyaya bakış açılarını, düşünme ve değer sistemlerini anlamak için yapılan bir uğraştır. Bir toplumu oluşturan bireylerin günlük hayatta meydana getirdikleri çeşitli etkinlikleri algılayabilmek için o toplumun kültürüne has temel noktaları bilmek gerekir (Demir & Açık, 2011: 55).

Öztürk (2021); Erol Büyükmeriç'in çocuk kitaplarını eğitsel iletiler açısından değerlendirdiği çalışmasında, bu iletileri hem aktarım biçimlerine hem de amaçlarına göre gruplandırmıştır. Aktarım biçimi bakımından doğrudan (açık) ve dolaylı (örtük) olmak üzere ikiye ayırdığı iletileri, amaç yönünden ise kişilik gelişimi, toplumsal ve dinî gelişimin yanı sıra; ulusal bilinç, çevre duyarlılığı, estetik algı, evrensel düşünce ve ekonomik farkındalık gibi farklı alanlara katkı sağlayacak şekilde sekiz başlık altında sınıflandırmıştır.

Çapar (2022); Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın çocuk şiirlerini eğitsel iletiler açısından incelediği çalışmasında, bu iletileri içeriklerine göre beş başlık altında toplamıştır.

Sınıflandırmada kişisel gelişim, toplumsal sorumluluk, çevre duyarlılığı, evrensel değerler ve ekonomik bilinç gibi alanlara yönelik mesajlar öne çıkmaktadır. Bu yaklaşım, çocuk şiirlerinin yalnızca estetik değil aynı zamanda eğitsel işlevler de taşıdığını göstermektedir.

Dinç (2023); Hüseyin Güney'in çocuk kitaplarını eğitsel iletiler açısından incelediği çalışmasında, iletileri sunuluş biçimi ve içerik amacı bakımından iki ana başlık altında sınıflandırmıştır. Sunuluş biçimi açısından doğrudan ve dolaylı olarak aktarılan iletiler öne çıkarken içerik bakımından kişisel gelişim, toplumsal/sosyal gelişim, ulusal düşünce, çevre bilinci ve evrensel düşünce gibi farklı gelişim alanlarına yönelik eğitsel iletiler vurgulanmıştır.

Acele (2019); İbrahim Örs'ün çocuk edebiyatı eserlerini eğitsel iletiler açısından incelediği çalışmasında, iletileri sunuluş biçimi ve amaçlarına göre iki ana kategoriye ayırmıştır. Sunuluş biçimi açısından doğrudan ve dolaylı olarak aktarılan iletiler bulunurken amaçsal açıdan kişisel gelişim, toplumsal gelişim, çevre bilinci, ulusal düşünce ve evrensel düşünceyi destekleyen iletiler öne çıkmaktadır.

Birgül (2023); İpek Ongun'un çocuk ve gençlik romanlarını eğitsel iletiler açısından incelediği çalışmasında, iletileri sunuluş biçimleri ve amaçlarına göre iki ana kategoride sınıflandırmıştır. Sunuluş biçimi açısından doğrudan ve dolaylı olarak aktarılan iletiler arasındaki farklar ele alınırken amaçlarına göre kişisel gelişim, toplumsal gelişim, çevre bilinci, ulusal düşünce ve evrensel düşünceyi destekleyen iletiler vurgulanmıştır.

Öztürk (2019); Yunus Emre'nin eserlerinde yer alan eğitsel iletileri incelediği çalışmasında, bu iletileri sunuluş biçimi ve içerik amacına göre sınıflandırmıştır. Sunuluş biçimi açısından doğrudan ve dolaylı aktarılan iletiler arasındaki farklar belirlenmişken amaçlarına göre ise kişisel gelişim, toplumsal gelişim, evrensel düşünce, dinî gelişim ve ulusal düşünceyi destekleyen iletiler ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Akçay & Baş (2015); Samed Behrengi'nin hikâyelerindeki eğitsel iletileri inceledikleri çalışmalarında, iletileri sunuluş biçimleri ve içeriklerine göre iki ana başlık altında sınıflandırmışlardır. Sunuluş biçimi bakımından doğrudan ve dolaylı olarak aktarılan iletiler vurgulanırken içerik açısından ise kişisel gelişim, toplumsal gelişim, dinî gelişim, ulusal düşünce ve evrensel düşünceyi destekleyen iletiler belirginleştirilmiştir.

Cesur & Baş (2015); Mavisel Yener'in çocuklara yönelik öykülerindeki eğitsel iletileri inceledikleri makalelerinde, bu iletileri kişisel gelişim, toplumsal gelişim, ulusal düşünce ve evrensel düşünceyi destekleyen başlıca dört kategoride sınıflandırmışlardır. Bu sınıflandırma,

Yener'in eserlerinde çocukların hem bireysel hem de toplumsal sorumluluklarını öğrenmelerine yönelik önemli mesajlar verdiğini ortaya koymaktadır.

Yurt & Şimşek (2016); Sevim Ak'ın öykülerindeki eğitsel iletileri, diğer birçok çalışmadan farklı bir şekilde tasnif etmişlerdir. Bu çalışmada eğitsel iletiler; duygular ve bunların ifadesine yönelik iletiler, sosyal gelişim, ahlaki değerler, bilişsel gelişim, fiziksel görünüm ve öz bakım becerilerine yönelik iletiler olarak altı ana kategoride ele alınmıştır. Bu sınıflama; Ak'ın eserlerinde çocukların duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimlerinin yanı sıra kişisel bakım becerileri ve fiziksel özellikleri üzerine de önemli mesajlar verildiğini göstermektedir.

Karahanoğlu (2017); Sevinç Kuşoğlu'nun çocuk kitaplarında yer alan eğitsel iletileri incelediği yüksek lisans tezinde, bu iletileri sağlıklı yaşam, doğa ve çevre, aile, kişisel gelişim, toplumsal yaşam ve millî değerleri aşılama gibi altı ana kategoride sınıflandırmıştır. Bu sınıflama, Kuşoğlu'nun eserlerinde çocukların hem bireysel hem de toplumsal sorumluluklarını geliştiren mesajlara yer verildiğini ortaya koymaktadır.

Uzunay (2024), Feyza Hepçilingirler'in çocuk hikâyelerindeki eğitsel iletileri incelediği çalışmasında; iletileri sunuluş biçimi, amacı ve içeriğine göre üç ana başlık altında sınıflandırmıştır. Sunuluş biçimi açısından doğrudan ve dolaylı aktarılan iletileri ele alan Uzunay; amaçlarına göre kişisel gelişim, sosyal gelişim, ahlaki gelişim ve çevre bilinci gibi iletileri de ayrı ayrı değerlendirmiştir. Ayrıca, içeriklerine göre ulusal ve evrensel iletilere yer verilmiştir. Bu sınıflama; Hepçilingirler'in eserlerinde çocukların bireysel, toplumsal ve çevresel farkındalıklarının geliştirilmeye yönelik önemli mesajlar verildiğini göstermektedir.

Karakuş (2022); yabancılara Türkçe öğretiminde yalnızca dil bilgisinin değil, aynı zamanda Türk kültürü ve değerlerinin de öğrencilere kazandırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Dil öğreniminin aynı zamanda bir kültür öğrenimi olduğunu belirten Karakuş; bu bağlamda ders kitaplarının, değer aktarımı açısından en zengin içeriklere sahip materyaller olduğunu ifade etmektedir. Ona göre, ders kitaplarında yer alan metinler aracılığıyla bir topluma ait kültürel ve ahlaki değerler öğrencilere etkili bir şekilde aktarılabilir (Karakuş, 2022).

Sancar (2021), yabancı dil öğretiminde yalnızca kelime ve dil bilgisi öğreniminin yeterli olmadığını; aynı zamanda hedef dilin şekillendiği kültürel yapının da öğrenilmesi gerektiğini belirtmektedir. Sancar'a göre, öğrencilerin öğrenmekte oldukları dilin kültürel bağlamını da

kavramaları, hedef dilde etkili ve anlamlı iletişim kurabilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle; kültürel aktarım, yabancı dil öğretiminin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmelidir (Sancar, 2021).

Çoban'a (2023) göre dilin içerisinde yer alan deyimler, atasözleri ve benzeri unsurlar, yalnızca dil bilgisel yapılar değil; aynı zamanda kültürel anlam taşıyıcılarıdır. Bu bağlamda, dil öğrenim süreci aynı zamanda kültürel edinimi de içeren çok yönlü bir süreçtir ve bu iki unsurun eş zamanlı ilerlemesi, iletişim yeterliliği açısından büyük önem taşır.

Erdem & Bahşi (2022), yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında hazırlanan ders kitaplarındaki metinlerin yalnızca dil öğretiminde değil, aynı zamanda Türk kültürüne ait değerlerin öğrencilere aktarılmasında da önemli bir araç olduğunu belirtmektedir. Araştırmacılar, dil öğretiminin kültürel aktarımla birlikte yürütülmesi gerektiğini savunmakta ve bu doğrultuda öğretim materyallerinde yer alan içeriklerin, kültürel değerleri de yansıtacak biçimde planlanmasının gerekliliğine dikkat çekmektedir. Onlara göre, dil eğitimi sürecinde kültürel öğelerden bağımsız bir öğretim yaklaşımı etkisiz kalabilir (Erdem & Bahşi, 2022).

Erdal vd., (2018), dil ile kültürün birbirinden ayrı düşünülemeyecek iki unsur olduğunu vurgulayarak bir dili etkili biçimde öğrenebilmek için o dile ait kültürel arka planın da mutlaka kavranması gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmacılara göre, günümüzde yabancı dil öğretiminde dil-kültür bütünlüğü temel bir dinamik olarak kabul edilmekte ve bu bağlamda yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları, kültürel aktarımın gerçekleştirilmesinde kilit bir rol üstlenmektedir. Ayrıca, eğitsel iletilerin yanı sıra kültürel ve toplumsal içeriklerin de bu materyallere dâhil edilmesinin, öğretimin çok boyutlu bir yapıya kavuşması açısından gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Mutlu & Set (2019), yabancı dil öğretiminin yalnızca dil bilgisi kurallarının ve doğru biçimde konuşmanın öğrenilmesiyle sınırlı olmadığını belirtmişlerdir. Onlara göre, bir dili öğrenmeye başlayan birey aynı zamanda o dilin konuşulduğu toplumun sosyal yapısını, kültürel değerlerini ve toplumsal ilişkilerini de öğrenmeye başlamış olur. Bu nedenle, dil öğretimi süreci çok katmanlı bir etkileşim alanıdır ve kültürel unsurlar bu sürecin ayrılmaz bir parçasıdır.

Dinç (2023), edebî eserlerin bireyleri toplumsal ve bireysel yaşamla uyumlu biçimde olumlu değerlere yönlendirme gücüne sahip olduğunu belirtmiştir. Araştırmasında, bu tür eserlerin çocukların hem bilişsel hem de duyuşsal gelişimlerine katkı sağlaması gerektiğini

vurgulamaktadır. Dinç'e göre, özellikle çocuk kitaplarında yer alan eğitsel iletiler, çocukların kişisel ve sosyal gelişim süreçlerinde önemli bir rol üstlenmektedir.

Eren (2023), eğitsel iletilerin çocuklara kazandırılacak olumlu davranışların temelini oluşturduğunu vurgulamaktadır. Çocuklara yönelik hazırlanan içeriklerde bu iletilerin etkili biçimde aktarılabilmesi için, metinlerin yapısal ve içeriksel özelliklerinin dikkatle düzenlenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Araştırmasına göre, iletilerin sadece varlığı değil, nasıl sunulduğu da çocukların gelişiminde belirleyici rol oynamaktadır.

Erçelik & Yeşilyurt (2020), değer aktarımının eğitim sürecindeki önemine dikkat çekerek bu aktarımın ders kitapları aracılığıyla gerçekleştirildiğini vurgulamaktadır. Özellikle, eğitim materyallerinin, değerlerin öğrencilere etkili bir biçimde sunulmasında önemli bir araç olarak işlev gördüğünü ifade etmiştir.

İlgili literatüre bakıldığında genel olarak kültür öğretiminin dil öğretimi ile bir bütün oluşturduğunu ve en az dil öğretimi kadar kültür öğretiminin de önemli olduğunun belirtildiği görülmektedir. Değerler eğitimi kültür eğitiminin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin on sekiz yaş altı hedef kitleye on sekiz yaş üstü hedef kitleden daha farklı bir öğretim içeriği ve yöntemiyle yapılması gerektiği ve dolayısıyla TYDÇÖ'nün varlığı ortaya konmaktadır. TYDÇÖ'de eğitsel mesajlar içeren materyallerinin geliştirilmesinin önemli olduğu konularına değinildiği görülmektedir. Ancak bu tezde çalışılan TYDÖ'de kültür öğretiminin başat unsuru olan değerlerin içinde özellikle on sekiz yaş altı hedef kitle için önemli olan eğitsel iletilerin okuma metinleri aracılığıyla dil öğretimi ile entegre olarak sunulması gerektiğine doğrudan değinilen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Ders kitabındaki okuma metinleri incelenerek tespit edilen eğitsel iletiler, belirlenen sınıflandırma başlıklarına göre tablolastırılarak analiz edilip değerlendirilmiştir.

Doküman inceleme; araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak çeşitli dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilen bilimsel bir araştırma yöntemidir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelemesi veya analizi tek başına bir araştırma yöntemi olabildiği gibi, diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı durumlarda ek bilgi kaynağı olarak da işe yarayabilir. (Yıldırım & Şimşek, 2008, s.187).

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın temel veri kaynağını, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ve 18 yaş altı bireyleri hedef alan iki kitap setindeki ders kitaplarının okuma metinleri oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan okuma metinleri, içeriklerinde barındırdıkları eğitsel iletiler açısından sistematik biçimde incelenmiştir.

Veri analizi sürecinde, betimsel analiz yöntemi benimsenmiş ve metinlerdeki eğitsel mesajlar, değer eğitimi kuramları ve kültür-dil ilişkisi bağlamında değerlendirilmiştir. Analizde, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği temel değerler (örneğin: sorumluluk, saygı, yardımseverlik, adalet vb.) ve kültürel içerik kriterleri temel alınmıştır. Bu sayede, ders kitaplarının yalnızca dil öğretim araçları değil, aynı zamanda kültürel ve eğitsel rehberler olarak işlev görme kapasiteleri de ortaya konmuştur.

3.2. Veri Kaynakları (Evren ve Örneklem)

Çalışmanın evrenini, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi için hazırlanan ders kitaplarındaki okuma metinleri oluşturmaktadır.

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretiminde eğitsel iletilerin en yoğun bulunduğu materyal olarak kitap setleri seçilmiş olup bu araştırmanın veri kaynağını Yunus Emre Enstitüsünün yabancılar için “Türkçe Öğreniyorum” ve Kültür Sanat Basımevinin “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim setleri oluşturmaktadır. Her iki kitap setlerinin aktif şekilde yurt içi ve yurtdışında kullanılması veri kaynağı olarak seçilmesinde tercih sebebi olmuştur. “Türkçe Öğreniyorum” seti dört kitaptan oluşmaktadır. Setteki 1. ve 2. Kitaplar A1, 3. ve 4. Kitaplar A2 seviyesi olup 18 yaş altına (10-15 yaş aralığı) yöneliktir. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1.1, A1.2, A2.1, A2.2 olmak üzere dört kitaptan oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri, örneklem olarak seçilen kitap setinden elde edilen doküman inceleme yöntemiyle toplanmıştır. Doküman analizi, yazılı ve görsel içeriklerin, belirlenen olgulara dair bilgi sağlamak amacıyla incelenmesi sürecini kapsar (Karasar, 2014). Ayrıca, bu yöntem, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi sağlayan yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018).

3.4. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde ilk olarak alan yazın taraması yapılmıştır. Bu nedenle veri toplama süreci, literatür taramasından başlamak üzere nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın konusu dahilinde veri kaynağı, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi amacıyla hazırlanmış öğretim materyalleri içinde yer alan ders kitaplarıdır. Öncelikle örneklem, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiş; son beş yıl içerisinde yayımlanmış ve hâlen eğitim ortamlarında aktif olarak kullanılan iki farklı öğretim seti seçilerek analiz edilmiştir. Daha sonra kitap setlerinin ders kitaplarındaki her bir okuma metni, önceden belirlenmiş tematik bir çerçeve doğrultusunda sistematik biçimde incelenmiş ve kendi oluşturduğumuz ölçek doğrultusunda sınıflandırılmıştır. İnceleme; materyallerin yayımlanmış hâlleri üzerinden gerçekleştirilmiş, böylece dil öğretimi uygulamalarındaki gerçek kullanım bağlamı korunmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Veriler doküman incelemesi yöntemi ile toplanıp içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu analiz türünde, elde edilen verilerle ilgili olarak belirli kavramlar ve ilişkiler keşfedilmeye çalışılır. Bu yöntemle benzer veriler bir araya getirilerek kavramsal çerçeveler doğrultusunda okurların anlayabileceği biçimde yorumlanır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Ders kitabındaki okuma metinlerinden doküman incelemesi ile belirlenmiş olan eğitsel iletiler uzman görüşü de alınarak belirlenen ölçütlere göre sınıflandırılıp incelenmiştir. Metinlerde yer alan iletilerin niteliği doğrultusunda ilgili literatürde kullanılan temalar göz önünde bulundurulmuş, incelenen metin içeriklerindeki ileti anlamlarına en uygun temalar oluşturulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmada eğitsel iletiler doğrudan metnin anlamından alınarak belirlenmiştir. Tez çalışmasında, Yunus Emre Enstitüsünün yabancılar için “Türkçe Öğreniyorum” setindeki 1. ve 2. Kitap (A1), 3. ve 4. Kitap (A2) ile “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1.1, A1.2, A2.1, A2.2 ders kitaplarındaki okuma metnlerinde bulunan iletiler, iletilerin niteliğine uygun olan aşağıdaki temalar altında sınıflandırılarak analiz edilmiştir.

Çalışmamızda Eğitsel İletiler Beş Grupta Sınıflandırılmıştır:

- A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
- E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen İletiler

4.1. “Türkçe Öğreniyorum 1” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-1 ‘Nasılsın?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Nasılsın?	1.Nezaket	1.Saygı	1.Nazik iletişim 2.Selamlaşma 3.Teşekkür etme 4.Hatır sorma		
Toplam	1	1	4	0	0

Tablo 1’de “Nasılsın?” okuma metni incelenmiş ve kişisel gelişimi destekleyen bir, duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal gelişimi destekleyen dört eğitsel ileti tespit

edilmiştir. Kültürel gelişimi destekleyen ve evrensel olgular ile bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere ise rastlanmamıştır.

Metne, “Merhaba” ile selam verilerek başlanmış ve devamında “Nasılsınız?” denilerek hatır sorulmuş, diyalog “Teşekkür ederim”, “Memnun oldum.” gibi nezaket içeren ifadelerle tamamlanmıştır.

Tablo 4-2 ‘Ailemiz’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
			1.Selamlama	1.Aile kavramı	
Ailemiz					
Toplam	0	0	1	0	0

Tablo 4-2’de “Ailemiz” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen bir iletiye rastlanırken kişisel gelişimi destekleyen, duygusal gelişimi destekleyen ve evrensel olgular ile bilimsel gelişimi destekleyen iletiye hiç rastlanmamıştır.

Kitaptaki “Ailemiz” metninde “Merhaba” ifadesi ile selam verilerek başlanmış ve aile üyeleri tanıtılmıştır.

Tablo 4-3 ‘Türkçe Dersi Ne zaman?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
			1.Arkadaşlık		
			2.Selamlaşma		
			3.teşekkür etme		
Türkçe Dersi Ne Zaman?					
Toplam	0	0	3	0	0

Tablo 4-3’te “Türkçe Dersi Ne Zaman?” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç eğitsel ileti tespit edilmiş, diğer eğitsel ileti kategorilerine ait bir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 4-4 ‘Dört Arkadaş’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Dört Arkadaş			1.Selam verme		
Toplam	0	0	1	0	0

Tablo 4-4’te “Dört Arkadaş” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir ileti tespit edilmiş, diğer eğitsel ileti kategorilerine ait bir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 4-5 ‘Arkadaşıma Mektup’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Arkadaşıma Mektup			1.Hitapta nezaket 2.Vedalaşma	1.Tarihî mekân (İzmir Saat Kulesi)	
Toplam	0	0	2	1	0

Tablo 4-5’te “Arkadaşıma Mektup” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiştir. Diğer eğitsel ileti kategorilerine ait bir bulguya ise rastlanmamıştır.

Metinde Sema arkadaşı Elif’e yazdığı mektuba “Sevgili Elif” ifadesi ile başlamış ve yaşadığı şehir olan İzmir’i anlatırken tarihî bir yapı olan Saat Kulesi’nden bahsetmiştir

Tablo 4-6 ‘Kırtasiye Dükkânı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Kırtasiye Dükkânı			1.Nezaket kurallarına uygun iletişim	1.Kalıp ifadeler (Bereket versin, güle güle)	
Toplam	0	0	1	1	0

Tablo 4-6’da “Kırtasiye Dükkânı” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiştir. Diğer eğitsel ileti kategorilerine ait bir bulguya ise rastlanmamıştır.

“Merhaba” ifadesi ile başlayan metin, ”Buyurun” gibi nezaket içeren ifadelerle devam etmiş ve “Hayırlı işler.”, “Bereket versin.” kalıp ifadeleriyle sonlandırılmıştır.

Tablo 4-7 ‘Telefon Görüşmesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Telefon Görüşmesi			1.Selam verme 2.Hatır sorma 3.Vedalaşma	1.Kapalıçarşı 2.Lokum	
Toplam	0	0	3	2	0 = 5

Tablo 4-7’de “Telefon Görüşmesi” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç, kültürel gelişimi destekleyen iki eğitsel ileti tespit edilmiştir. Diğer eğitsel ileti kategorilerine ait bir bulguya ise rastlanmamıştır.

Kitabın son okuma metni olan “Telefon Görüşmesi” metninde selam verilerek bir giriş yapılmış, karşılıklı hatır sorulmuş ve tarihî Kapalıçarşı’dan ve bir Türk lezzeti olan lokumdan bahsedilmiştir.

Tablo 4-8 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti Birinci Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgu ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
Nasılsın?	1	1	4	0	0	6
Ailemiz	0	0	1	1	0	2
Türkçe Dersi Ne Zaman?	0	0	3	0	0	3
Dört Arkadaş	0	0	1	0	0	1
Arkadaşıma Mektup	0	0	1	0	0	1
Kırtasiye Dükkânı	0	0	1	1	0	2
Telefon Görüşmesi	0	0	3	2	0	5
Toplam	1	1	14	4	0	20

Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” seti birinci ders kitabında, toplamda yedi okuma metni ve bu metinlerin içinde toplam yirmi eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu eğitsel iletilerin biri kişisel gelişimi destekleyen, biri duygusal gelişimi destekleyen, on dört tanesi toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, dört tanesi de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ilettir. Bu kitapta evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen hiçbir iletiye rastlanmamıştır.

4.2. “Türkçe Öğreniyorum 2” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-9 ‘Annem ve Ben’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOP
Annem ve ben	1.Nezaket	1.Anne sevgisi	1.Yardımselik	1.İyi aile ilişkileri		4
	2.Kitap okuma alışkanlığı		2.Gülyüzlü olma	2.Hastalara yardım		3
	3.Hatasını telafi etme		3.Özür dileme	3.Aile içi diyalog		3
	4.Kendini geliştirmeye		4.İş bölümü			2
	5.Sorumluluk					1
	6.Öz bakım					1
Toplam	6	1	4	3	0	14

Tablo 4-9’de “Annem ve Ben” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen altı, duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen dört, kültürel gelişimi destekleyen üç ileti tespit edilmiş; evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; “Annem hemşire, hastalara yardım ediyor.” derken yardımselik, “Annemi çok seviyorum.” derken anne sevgisi, “Bazen annemi üzüyorum. O zaman ondan özür diliyorum” derken özür dileme ve hatasını kabul edip telafi etmeye çalışma, “Çok güzel giyiniyor.” derken öz bakım, “Akşamları bana kitap okuyor.” derken kitap okuma, “Annem çok iyi araba kullanıyor” derken kendini geliştirme iletileri verilmiştir.

Tablo 4-10 ‘Oyuncaklarım’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Toplumsal- Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Oyuncaklarım		1.Aile sevgisi 2.Saygı	1.Sosyalleşme	1.İyi aile ilişkileri 2.Birlik-beraberlik	
Toplam	0	2	1	2	0 Gn Top: 5

Tablo 4-10’da “Oyuncaklarım” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen bir, duygusal gelişimi destekleyen iki, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen iki ileti tespit edilmiş; evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde, “Hafta sonu sokakta arkadaşım ile farklı oyunlar oynuyoruz.” derken sosyalleşme, “Annemle babam bana çok güzel oyuncaklar alıyorlar. Kardeşimle beraber top oynuyoruz.” derken aile ilişkilerine vurgu yapılmıştır.

Tablo 4-11 ‘Harikalar Diyarı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Harikalar Diyarı	1.Nezaket 2.Yeni yerler keşfetme	1.Merak	1.Selamlaşma	1.Keloğlan 2.Nasreddin Hoca 3.Aileden izin alma	
Toplam	2	1	1	3	0 Gn. Top: 7

Tablo 4-11’de “Harikalar Diyarı” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen iki, duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen üç ileti tespit edilmiş; evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metin; karşılıklı “Merhaba” denilerek selamlaşmayla başlamış, parktaki heykeller anlatılırken Türk kültüründe önemli bir yeri olan Keloğlan ve Nasreddin Hoca’ya değinilmiş, yeni yerler görme konusunda okuyucular heveslendirilmiş ve merak unsuru üzerinde durularak nezaket kuralları içinde bir diyalog yürütülmüştür.

Tablo 4-12 ‘Mısır Çarşısı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Mısır Çarşısı	1.Nezaket		1.Selamlaşma 2.Teşekkür etme 3.İyi dileklerde bulunma	1.Tarihî mekân tanıtımı 2.Kültürümüze ait kalıp ifadeler(Bereket versin, hayırlı işler)	
Toplam	1	0	3	2	0 Gn. Top: 6

Tablo 4-12’de “Mısır Çarşısı” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç, kültürel gelişimi destekleyen iki ileti tespit edilmiş; duygusal gelişimi ile evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; tarihî bir mekân olan Mısır Çarşısı konu edilmiş, çarşıdaki alışveriş diyalogunda “Hayırlı işler, bereket versin” gibi kalıp ifadeler kullanılmış, diyalog nezaket unsurları çerçevesinde şekillenmiştir.

Tablo 4-13 ‘Ceren’in Hayalleri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Ceren’in Hayalleri	1.Çalışkanlık 2.Odaklanma 3.Kütüphaneye gitme 4.Kitap okuma 5.Sorumluluk 6.Hayal kurma 7.Kendini geliştirme 9.İnceleme 10.Hedef belirleme 11.Hobi	1.Aile sevgisi 2.Güven 3.Desteklenme 4.Doğa sevgisi 5.Okul sevgisi 6.Merak	1.İnsanlara faydalı olma 2.Yeni insanlar tanıma 3.Sosyalleşme	1.İyi aile ilişkileri 2.Sıcak aile ilişkileri	1.Araştırma yapma 2.Bilim insanı olmak istemek
Toplam	11	6	3	2	2 Gn. Top: 24

Tablo 4-13’te “Ceren’in Hayalleri” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen on bir, duygusal gelişimi destekleyen altı, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen

üç, kültürel gelişimi destekleyen iki, evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen iki eğitsel iletiye rastlanmıştır.

“Ceren’in Hayalleri” metninde Ceren karakteri tanıtılırken çalışkan olduğu, okulu çok sevdiği, birçok hayalinin olduğu, doğa gezilerine gidip doğayı incelediği, derslerini dikkatli dinlediği araştırmalar yapıp kitap okuduğu, dünya turu yapmak ve yeni insanlarla tanışmak istediği bilgileri verilerek yoğunluklu olarak kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere yer verilmiştir.

Tablo 4-14 ‘23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	1.Nezaket 2.Sorumluluk 3.Görev almaya isteklilik	1.İsteklere saygı	1.Selamlaşma 2.İş bölümü	1.Millî bayram 2.Bayram etkinlikleri	
Toplam	3	1	2	2	0 G. Top: 8

Tablo 4-14’te “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen üç, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen iki, duygusal gelişimi destekleyen bir ileti tespit edilmiş; evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı metninde; okul bünyesinde yapılacak bayram töreni üzerinden millî bayramımız verilmiş, “Kimler görev alacak?” sorusuna hevesle yanıt veren öğrencilerle sorumluluk bilinci ve görev almaya isteklilik ileti aktarılmıştır. Görevlendirme sırasında herkese bir görev verilerek iş bölümü yapılmış, millî bayram törenlerinde yapılan etkinlikler tanıtılmıştır.

Tablo 4-15 ‘23 Nisan ve İlginç Etkinlikler’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
23 Nisan ve İlginç Etkinlikler	1.Kendini geliştirme		1.Arkadaşlık	1.Atatürk	
			2.Yeni insanlar tanıma	2.Millî bayram	
			3.Sosyal etkileşim	3.Bayram etkinlikleri	
				4.Geleneksel çocuk oyunları	
				5.Tarihî mekân	
				6.Misafirperverlik	
				7.Türk kültürünü tanıma	
Toplam	1	0	3	7	0 Gn. Top: 11

Tablo 4-15’te “23 Nisan ve İlginç Etkinlikler” okuma metni incelendiğinde kişisel gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç, kültürel gelişimi destekleyen yedi ileti tespit edilmiş; duygusal gelişimi destekleyen ile evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı konu edilerek millî bayramımıza vurgu yapılmış; bayramlarda yapılan etkinliklerden bahsedilmiştir. “Atatürk 23 Nisan’ı dünya çocuklarına armağan ediyor.” denilerek kurucu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e yer verilmiştir. “23 Nisan’da dünyanın birçok ülkesinden çocuklar Türkiye’ye geliyor. Bu çocuklar, Türk ailelerin yanında kalıyorlar. Ailelerin çocuklarıyla arkadaş oluyorlar ve Türk kültürünü tanıyorlar.” ifadeleriyle misafirperverlik, arkadaşlık, yeni insanlar tanıma, sosyal etkileşim, kültür aktarımı iletilerine yer verilmiştir. “Diğer etkinlikler ise Sakıp Sabancı Müzesinde. Burada çocuklar mendil kapmaca, seksek, yağ satarım bal satarım gibi oyunları tanıyor ve oynuyor.” cümleleri ile tarihî-kültürel bir mekân olan müzemizden bahsedilmiş ve geleneksel çocuk oyunlarımızdan örnekler sunulmuştur.

Tablo 4-16 ‘23 Nisan ve İlginç Etkinlikler’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Yemek Tarifi				1.Geleneksel Türk mutfağı	
Toplam	0	0	0	1	0 Gn Top: 1

Tablo 4- 16’da sadece kültürel gelişimi destekleyen bir iletiye rastlanmıştır, diğer ileti kategorilerine ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, etli kuru fasulye tarifi verilerek geleneksel Türk mutfağına ait bir yemek tanıtılmıştır.

Tablo 4-17 ‘Bayram Alışverişi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Bayram Alışverişi	1.Nezaket		1.İş bölümü	1.Bayram adetleri	
	2.Fikir alışverişi		2.Takdir etme	2.Bayram alışverişi	
				3.İkramda bulunma	
				4.Baklava	
				5.Lokum	
				6.Misafirperverlik	
				7.Türk kültüründe bayram	
Toplam	2	0	2	7	0 Gn. Top: 11

Tablo 4-17’de kişisel gelişimi destekleyen iki, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen yedi ileti tespit edilirken duygusal gelişim ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye hiç rastlanmamıştır.

“Bayram Alışverişi” metninde bayram için yapılan alışveriş diyalogu verilmiş, lokum, baklava gibi kültürümüze ait lezzetlerden bahsedilmiş, bayram için yapılan pek çok ikramlık alışverişi ile hem bayram adetlerimize vurgu yapılmış hem de Türk misafirperverliği vurgulanmıştır.

Tablo 4-18 ‘Sevgili Günlük’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Sevgili Günlük	1.Öz bakım	1.Memnuniyet	1.Arkadaşlık	1.Ayasofya Müzesi	
	2.Nezaket		2.Sosyalleşme	2.Sultanahmet Camisi	
	3.Kültürel aktivitelerde bulunma			3.Topkapı Sarayı	
	4.Gezip görme				
Toplam	4	1	2	3	0 Gn. Top: 10

Tablo 4-18’de “Sevgili Günlük” okuma metni incelenmiş ve kişisel gelişimi destekleyen dört, duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen üç eğitsel ileti tespit edilmiş ve evrensel olgular ile bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde yazar günlüğünde bir gününü anlatmıştır. “...Odamın penceresini açtım, Hava çok güzeldi” ile memnuniyet duygusu ifade edilmiş, “Elimi, yüzümü yıkadım” denilerek öz bakım iletilisine yer verilmiş, arkadaşıyla yaptığı gezi ile arkadaşlık, gezip görme, sosyalleşme iletilerine yer verilmiş; Ayasofya Müzesi, Sultanahmet Camisi, Topkapı Sarayı gibi tarihî-kültürel miras öğelerimize yer verilmiştir.

Tablo 4-19 ‘Saklambaç’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Toplumsal- Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Saklambaç			1.Arkadaşlık 2.Sosyalleşme	1.Geleneksel çocuk oyunları	
Toplam	0	0	2	1	0 Gn. Top: 3

Tablo 4-19’da “Saklambaç” okuma metni incelendiğinde toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilerde eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde saklambaç oyunundan bahsedilerek kültürel bir unsurumuz olan geleneksel çocuk oyunumuz verilmiş, oyun için toplanan mahalle arkadaşlarıyla da arkadaşlık ilişkisi ve sosyalleşme vurgusu yapılmıştır.

Tablo 4-20 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti İkinci Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgu ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
Annem ve Ben	6	1	4	3	0	14
Oyuncaklarım	0	2	1	2	0	5
Harikalar Diyarı	2	1	1	3	0	7
Mısır Çarşısı	1	0	3	2	0	6
Ceren’in Hayalleri	11	6	3	2	2	24
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	3	1	2	2	0	8
23 Nisan ve İlginç Etkinlikler	1	0	3	7	0	11
Yemek Tarifi	0	0	0	1	0	1
Bayram Alışverişi	2	0	2	7	0	11
Sevgili Günlük	4	1	2	3	0	10
Saklambaç	0	0	2	1	0	3
Toplam	30	12	23	33	2	100

Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” seti ikinci ders kitabında, toplamda on bir okuma metni ve bu metinlerin içinde toplam yüz eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu eğitsel iletilerin otuzu kişisel gelişimi destekleyen, on ikisi duygusal gelişimi destekleyen, yirmi üç tanesi toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, otuz üç tanesi kültürel gelişimi destekleyen, iki tanesi de evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ilettir.

4.3. “Türkçe Öğreniyorum 3” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-21 ‘Körebe’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Körebe	1.Nezaket		1.Arkadaşlık	1.Geleneksel çocuk oyunları (körebe)	
Toplam	1	0	1	1	0 Gn. Top: 3

Tablo 4-21’de “Körebe” okuma metni incelenmiş ve kişisel gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş; duygusal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler ile evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-22 ‘Geçmiş Olsun’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Geçmiş Olsun	1.Nezaket		1.Geçmiş olsun kalıp ifadesi.	1.Karagöz-Hacivat karakterleri	
Toplam	1	0	1	1	0 Gn. Top: 3

Tablo 4-22’de “Geçmiş Olsun” okuma metni incelenmiş olup kişisel gelişimi destekleyen, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ve kültürel gelişimi destekleyen birer ileti dışında herhangi bir eğitsel ileti tespit edilmemiştir.

Metin, bir Karagöz-Hacivat diyalogudur. Kültürel bir miras ögemiz olan Karagöz ve Hacivat’a yer verilmiş, “Geçmiş olsun” kalıp ifadesi öğretilmeye çalışılarak nezaket unsurları içinde bir konuşma verilmiştir.

Tablo 4-23 ‘Uçakta Yolculuk’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Uçakta Yolculuk			1.Nazik iletişim 2.Arkadaşlık 3.Hediye verme	1.Lokum	
Toplam	0	0	3	1	0 Gn. Top: 4

Tablo 4-23’te “Uçakta Yolculuk” okuma metni incelenmiş ve toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş ve diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

“Merhaba Ömer, hoş geldin.” “Merhaba Elif, hoş bulduk ifadeleriyle başlayan metin, nezaket kurallarına uygun bir çerçevede verilmiş, Ömer’in lokum alması ise hediye verme ve Türk kültürüne ait bir lezzet olan lokumdan söz etmesi yönüyle eğitsel iletiler içermiştir.

Tablo 4-24 ‘Bilgisayar Oyunları’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Bilgisayar Oyunları	1.Olumlu tutum	1.Anneye saygı	1.Arkadaşlık	1.Büyük sözü dinleme	
			2.Sosyalleşme		
Toplam	1	1	2	1	0 Gn. Top: 5

Tablo 4-24’te “Bilgisayar Oyunları” okuma metni incelenmiş ve kişisel gelişimi destekleyen bir, duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, Elif ile annesinin bilgisayar oyunları üzerine diyalogu verilmiştir. Annenin, “Kızım, gözlerin bozulacak. Bak arkadaşların dışarıda. Çık onlarla oyna” ifadesiyle arkadaşlık ve sosyalleşme iletileri verilmiş, Elif’in “Tamam canım annem, sen üzülme. Hemen kalkıyorum.” cümlesi ile olumlu tutumu ön plana çıkarılmıştır.

Tablo 4-25 ‘Bayram Alışverişi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Bayram Alışverişi	1.İsraf etmeme	1.Bayram heyecanı		1.Bayram gelenekleri 2.Bayram alışverişi 3.Aile birliği 4.Bayram için yeni kıyafetler alma	
Toplam	1	1	0	4	0 Gn. Top: 6

Tablo 4-25’te “Bayram Alışverişi” okuma metni incelenmiş ve kişisel gelişimi destekleyen bir, duygusal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen dört eğitsel ileti tespit edilmiş olup toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ve evrensel olgular ile bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde bayram alışverişi ve heyecanı anlatılarak bayram gelenekleri, bayramda yeni kıyafetler alma göreneği, ailecek yapılan alışverişle bayramda aile kültürü verilmiş olup “Babam ise bir kravat ve bir çift çorap aldı. Çünkü onun kıyafeti var” cümleleri ile israf etmemeye vurgu yapılmıştır.

Tablo 4-26 ‘Kapalı Çarşı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
				1.Kapalıçarşı 2.El halıları 3.Seramik 4.Çini	
Kapalıçarşı					
Toplam	0	0	0	4	0 Gn. Top: 4

Tablo 4-26’da sadece kültürel gelişimi destekleyen dört ileti tespit edilmiş, bunun dışında herhangi bir eğitsel ileti tespit edilememiştir.

Metinde, tarihi-kültürel bir mekânımız olan Kapalıçarşı’ya yer verilerek ve çarşı içindeki dükkânlarda bulunan el halıları, seramik ve çini ürünlerden bahsedilerek kültürel gelişimi destekleyen iletiler verilmiştir.

Tablo 4-27 ‘Haydi Alışverişe’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Nezaket	1.Müşteriye saygı	1.Nazik iletişim	1.Kalıp ifadeler (Bereket versin, hoş geldiniz)	
Haydi Alışverişe	2.Fikir alışverişi		2.Selamlaşma 3.İyi dileklerde bulunma	2.Esnaflık	
Toplam	2	1	3	2	0 Gn. Top: 8

Tablo 4-27’de “Haydi Alışverişe” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen iki, duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç, kültürel gelişimi destekleyen iki eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; “Peki”, “Hoş geldiniz” gibi ifadeler yer verilmiş, karşılıklı nezaket iletişimde gözetilmiş, anne ve kızın birbirlerine fikirlerini sordukları ve yanıtları nazikçe kabul ettikleri kısımlarla da fikir alışverişi iletilisine yer verilmiştir.

Tablo 4-28 ‘Şehir ve Köy Hayatı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
1.Önceliklerinin Şehir ve Köy Hayatı farkında olma					
Toplam	1	0	0	0	0

Tablo 4-28’de “Şehir ve Köy Hayatı” okuma metninde sadece kişisel gelişimi destekleyen bir ileti tespit edilmiş olup başka bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde, şehir ve köy hayatının farklı güzellikleri ve insanların bu konudaki farklı seçimlerine yer verilerek seçimlerin bireylerin öncelik ve isteklerine göre şekilleneceği mesajı verilmiştir.

Tablo 4-29 ‘Ne Yapacaksın’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
1.Nezaket			1.Selamlaşma 2.Arkadaşlık	1.Aile ilişkileri	
Ne Yapacaksın?					
Toplam	1	0	2	1	0 Gn Top: 4

Tablo 4-29’da “Ne Yapacaksın?” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş; duygusal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler ile evrensel olgular ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, iki arkadaşın hafta sonu planları üzerinden bir diyaloga yer verilmiş; konuşmalarda arkadaşlık, aile temalarına yer verilmiş ve diyalog nezaket kuralları çerçevesinde yürütülmüştür.

Tablo 4-30 ‘Gelecekteki Mesleğim’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Nezaket	1.Güven	1.Destekleme		
	2.Hedef belirleme	2.İnanç	2.Faydalı iletişim		
	3.Geleceği planlama				
Gelecekteki Mesleğim					
Toplam	3	2	3	0	0 Gn. Top: 7

Tablo 4-30’da “Gelecekteki Mesleğim” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen üç, duygusal gelişimi destekleyen iki, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki ileti tespit edilmiş olup diğer iki eğitsel ileti kategorisine ait eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; öğretmen ve öğrencileri arasında geçen diyalogda öğretmenin sorusu üzerine çocuklar gelecekte hangi mesleği yapmak istediklerini dile getirmişlerdir. Bu kısımda hedef belirleme ve geleceği planlama iletileri aktarılmıştır. Öğretmenin “Aferin çocuklar. Size güveniyorum. Hepiniz ileride çok başarılı olacaksınız.” sözleriyle de destek verme, inanç, güven gibi duygusal ve toplumsal-sosyal iletiler aktarılmıştır.

Tablo 4-31 ‘Benim Planım’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Öz bakım				
	2.Planlama				
	3.Hijyen				
	4.Disiplin				
	5.Öz denetim				
	6.Kitap okuma alışkanlığı				
Benim Planım					
Toplam	6	0	0	0	0 Gn. Top: 6

Tablo 4-31’de “Benim Planım” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen altı ileti tespit edilmiş olup başka bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde; Elif karakteri ertesi güne

ait planını aktarmaktadır. “Sabah 07.00’de kalkacağım ve elimi yüzümü yıkayacağım.”, “Yemekten önce ellerimi yıkayacağım.” cümleleri ile öz bakım ve temiz olma iletileri, “Saat 14.00’te ödevlerimi yapacağım. Oyundan sonra eve geleceğim ve kitap okuyacağım.” cümleleri ile kitap okuma, öz denetim, sorumluluk bilinci ve disiplin iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-32 ‘Hayvanat Bahçesinde’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hayvanat Bahçesinde		1.Hayvan sevgisi	1.Arkadaşlık 2.Sosyalleşme		
Toplam	0	1	2	0	0 Gn. Top: 3

Tablo 4-32’de “Hayvanat Bahçesinde” okuma metninde duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi tespit eden iki ileti tespit edilmiş, diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Hayvanat bahçesini arkadaşlarıyla ara ara gezmekte olan Aslı ile hayvan sevgisi, arkadaşlık ve sosyalleşme iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-33 ‘Kura Nehri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Kura Nehri	1.Yeni yerler görme 2.Planlama	1.Merak	1.Nazik iletişim 2.Selamlaşma		
Toplam	2	1	2	0	0 Gn. Top: 5

Tablo 4-33’te “Kura Nehri” okuma metni incelenmiş; kişisel gelişimi destekleyen iki, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ve duygusal gelişimi destekleyen birer ileti dışında herhangi bir eğitsel ileti tespit edilmemiştir. Metinde; Tiflis gezisindeki Gökhan’ın Anton ile olan sohbetleri üzerinden merak duygusu pekiştirilerek yeni yerler görmenin önemi, geziyi verimli bir şekilde planlama gibi iletiler aktarılmıştır.

Tablo 4- 34 ‘Benim Ülkem’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Benim Ülkem					
Toplam	0	0	0	0	0

Tablo 4-34’te “Benim Ülkem” okuma metninde herhangi bir eğitsel ileti tespit edilmemiştir.

Tablo 4-35 ‘Keloğlan ile Yaşlı Değirmenci’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Keloğlan ile Yaşlı Değirmenci	1.İyilik		1.Yardıms severlik	1.Keloğlan karakteri	
	2.Karşılık bekleme			2.Türk masalları	
	3.Tedbirli olma			3.Yaşıllara yardım etme	
	Toplam	3	0	1	3
					0 Gn. Top: 7

Tablo 4-35’te “Keloğlan ile Yaşlı Değirmenci” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen üç, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen üç eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer iki kategoriye ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde Keloğlan’ın yaşlı değirmenciye yardım etmesi üzerinden yardıms severlik ve yaşlılara hürmet iletisi aktarılmış, Keloğlan karakteri ile kültürel aktarım yapılmıştır. Keloğlan’ın iş aramakta olmasına rağmen değirmencinin çok yaşlı ve yardıma muhtaç olduğunu görmesiyle “Ben her gün buraya geleyim, ücretsiz çalışayım.” demesi iyilik, yardıms severlik ve iyilik yaparken karşılık bekleme eğitsel iletilerini vermektedir.

Tablo 4-36 ‘Bosna Piramitleri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal- Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Bosna Piramitleri/Mısır Piramitleri					
Toplam	0	0	0	0	0

Tablo 4-36’da “Bosna Piramitleri/Mısır Piramitleri” okuma metninde herhangi bir eğitsel ileti tespit edilmemiştir.

Tablo 4-37 ‘Elif’in Bir Günü’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal- Toplumsal- Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Elif’in Bir Günü	1.Çalışkanlık 2..İlgi alanlarının farkında olma 3.Çaba 4.Erken kalkma 5.Güzelliklerin farkında olma.	1.Kitap sevgisi			
Toplam	5	1	0	0	0 Gn. Top: 6

Tablo 4-37’de “Elif’in Bir Günü” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen beş, duygusal gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer üç kategoriye ait herhangi bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde Elif bir gününü anlatmaktadır. “Sabah erkenden kalktım.” derken erken kalkma, “Hava çok güzeldi, biraz dışarı çıktım.” cümlesi ile güzelliklerin farkında olma, “Kitap okudum.” derken kitap sevgisi, “Türkçe dersini çok seviyorum. Türkçe dersinde güzel bir hikâye okuduk. Dersten sonra eve geldim ve ben de küçük bir hikâye yazdım.” cümleleriyle de çaba, ilgi duyma, çalışkanlık iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-38 'İnat Evi' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
İnat Evi	1.Kararlı olma				
Toplam	1	0	0	0	0

Tablo 4-38’de “İnat Evi” okuma metninde bir tane kişisel gelişimi destekleyen eğitsel ileti dışında başka bir eğitsel ileti tespit edilememiştir.

Metinde Saraybosna’daki evini devlete satmak istemeyen ve bunun için direnip sonunda karşılığını alan bir kişinin öyküsü üzerinden kararlı olma kişisel gelişimi destekleyen eğitsel ileti aktarılmıştır.

Tablo 4-39 'Kız Kalesi' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Kız Kalesi		1.Sevgi		1.Kız Kalesi 2.Türk efsanesi	
Toplam	0	1	0	2	0

Tablo 4-39’da “Kız Kalesi” okuma metninde bir tane duygusal gelişimi destekleyen, iki tane kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer üç kategoriye ait herhangi bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde Kız Kalesi efsanesi anlatılmış, bununla kültürel bir aktarım yapılmıştır. Ayrıca padişahın kızına duyduğu yoğun sevgiyle de duygusal gelişimi destekleyen bir ileti olan sevgi aktarılmıştır.

Tablo 4-40 'Bisiklet Kazası' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal- Toplumsal- Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1. Disiplin	1. Empati	1. Nazik iletişim		
	2. Sorumluluk	2. Anlayış	2. Arkadaşlık		
			3. İyi dileklerde bulunma		
Bisiklet Kazası					
Toplam	1	2	3	0	0 Gn. Top: 6

Tablo 4-40'ta "Bisiklet Kazası" okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen iki, duygusal gelişimi destekleyen iki, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç ileti tespit edilmiş olup, kültürel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere rastlanmamıştır.

Metinde Selçuk ve Sema'nın bisiklet kazası geçiren arkadaşları Yiğit ile ilgili sohbetleri aktarılmıştır. "... Evet, hızlıymış. Morali de bozukmuş." "Neden morali bozukmuş?" "Dünkü matematik sınavı kötü geçmiş. O yüzden canı sıkılmış." "Peki okula devam edecek mi?" "Hayır, iki ay okula gitmeyecek." Evde dinlenecek." "Çok üzıldüm. Basit bir sınav hayatını etkilemiş." "Evet, doğru söylüyorsun ama Yiğit derslerini çok önemsiyor. "Evet, çok disiplinli bir öğrenci. Yiğit'e geçmiş olsun dileklerinizi ilet." ifadeleri ile disiplin, sorumluluk, arkadaşlık, iyi dileklerde bulunma, anlayış, empati kurma iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-41 'Alınazik Kebabının Hikâyesi' Okuma Metninin Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal- Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Alınazik Kebabının Hikâyesi	1. Beceri	1. Beğeni		1. Türk mutfağı	
Toplam	1	2	0	1	0

Tablo 4-41'de "Alınazik Kebabının Hikâyesi" okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen bir, duygusal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş olup toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere rastlanmamıştır. Metinde Alınazik kebabı tanıtılmış ve adını nasıl

aldığının öyküsü aktarılmıştır. Türk mutfağı ile kültürel aktarım yapılmış, padişahın ustayı övmesi ile beceri, beğeni ve takdir iletileri verilmiştir.

Tablo 4-42 ‘Ailenin Önemi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Ailenin Önemi		1.Sevgi	1.Nazik İletişim	1.Ailenin önemi	
			2.Teşekkür etme	2.Gelenekler	
			3.Sohbet edebilme	3.Sofraya aynı anda oturma	
				4.Aile bağları	
Toplam	0	1	3	4	0

Tablo 4-42’de “Ailenin Önemi” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmazken duygusal gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç, kültürel gelişimi destekleyen dört eğitsel ileti tespit edilmiştir. Evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere ise yine rastlanamamıştır.

Metinde; “Ailenin önemini babam da hep anlatıyor.” derken ailenin önemi verilmiş, “Mesela babam küçükken yemeklerini hep ailesiyle yermiş. Dedem, babaannem, amcam, halalarım ve babam her akşam yemeğinde aynı masada birliktelermiş. Her zaman mutlularmış.” cümleleriyle büyük aile bağları, sevgi, iletişim, gelenekler ve sofraya aynı anda oturma göreneği aktarılmıştır.

Tablo 4-43 ‘Sağırın Hasta Ziyareti’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Sağırın Hasta Ziyareti	1.Ön yargılı olmamak			1.Hasta ziyareti	
				2.Komşuluk	
Toplam	1	0	0	2	0

Tablo 4-43’te “Sağırın Hasta Ziyareti” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen bir ve kültürel gelişimi destekleyen iki eğitsel ileti dışında herhangi bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; hasta ziyaretine giden iyi niyetli sağır bir komşu anlatılmış ve bununla kültürümüzdeki komşuluk ve hasta ziyareti aktarılmıştır. Metinde sağır adamın hasta komşusunun dediklerini duymamasına rağmen kendini iyi hissettirmek için bir şeyler söylemesi ve bunun üzerine hastanın fenalık geçirmesi olayıyla ön yargılı olmamak iletisi aktarılmıştır.

Tablo 4-44 ‘Şikâyetiniz Nedir?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Şikâyetiniz Nedir?	1.Sağlığma dikkat etme		1.Nezaket kuralları çerçevesinde iletişim	1.Kalıp ifadeler (Geçmiş olsun)	
Toplam	1	0	1	1	0

Tablo 4-44’te “Şikâyetiniz Nedir?” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen bir, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

“Çok dondurma yediği için hasta olmuş.” cümlesi ile sağlığına dikkat etme iletisi verilmiş, diyalog nezaket kuralları çerçevesinde yürütülmüş ve “Geçmiş olsun.” kalıp ifadesi ile metin sonlandırılmıştır.

Tablo 4-45 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti Üçüncü Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgu ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
Körebe	1	0	0	1	0	2
Geçmiş Olsun	1	0	1	1	0	3
Uçakla Yolculuk	0	0	3	1	0	4
Bilgisayar Oyunları	1	1	2	1	0	5
Bayram Alışverişi	1	1	0	4	0	6
Kapalıçarşı	0	0	0	4	0	4
Haydi Alışverişe	2	1	3	2	0	8
Şehir ve Köy Hayatı	1	0	0	0	0	1
Ne Yapacaksın?	1	0	2	1	0	4
Gelecekteki Mesleğim	3	2	3	0	0	8
Benim Planım	6	0	0	0	0	6
Hayvanat Bahçesinde	0	1	2	0	0	3
Kura Nehri	2	1	2	0	0	5
Bosna Piramitleri/ Mısır Piramitleri	0	0	0	0	0	0
Keloğlan ile Değirmenci	0	1	2	0	0	3
Elif'in Bir Günü	5	1	0	0	0	6
İnat Evi	1	0	0	0	0	1
Kız Kalesi	0	1	0	2	0	3
Bisiklet Kazası	1	2	3	0	0	6
Alınazik Kebabının Hikâyesi	1	2	0	2	0	5
Ailenin Önemi	0	1	3	4	0	8
Sağırın Hasta Ziyareti	1	0	0	2	0	3
Şikâyetiniz Nedir?	1	0	1	1	0	3
Toplam	28	15	26	25	0	94

Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” seti üçüncü ders kitabında, toplamda yirmi üç okuma metni ve bu metinlerin içinde toplam 99 eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu eğitsel iletilerin yirmi dokuzu kişisel gelişimi destekleyen, on yedisi duygusal gelişimi destekleyen,

yirmi altı tanesi toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, yirmi yedi tanesi kültürel gelişimi destekleyen eğitsel iletidir. Evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilememiştir.

4.4. “Türkçe Öğreniyorum 4” Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-46 ‘Minik Tavşan’ın Bir Günü’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Minik Tavşan’ın Bir Günü	1.Sorumluluk	1.Sevgi	1.İyi aile ilişkileri		
	2.Önceliklerini bilmek	2. Hayattan keyif alma	2.Arkadaşlık		
	3.İyi alışkanlıklar				
	4.Hijyen				
	5.Planlama				
	6. Öz denetim				
Toplam	6	2	2	0	0

Tablo 4-46’da “Minik Tavşan’ın Bir Günü” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen altı, duygusal gelişimi destekleyen iki, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki eğitsel ileti tespit edilmiş olup kültürel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere rastlanmamıştır.

“Sabah 06.30’da kalktı. Kahvaltıdan önce elini yüzünü yıkadı. Dişlerini fırçaladı” derken öz bakım, hijyen ve iyi alışkanlıklar; “Ailesi ile birlikte kahvaltı etti, annesini öptü” derken iyi aile ilişkileri ve sevgi; “Ödevlerini yaptıktan sonra parka gitti.” derken planlama, önceliklerini bilme ve sorumluluk iletileri; “Arkadaşlarıyla kovalamaca oynadı.” cümlesi ile arkadaşlık; “Heyecanla uyandı... Heyecanla derse girdi.”, “Minik tavşanlar çok sevindi.” ifadeleri ile hayattan keyif alma iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-47 ‘Bir Tren Masalı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Nezaket	1.Sevgi	1.Selamlaşma		
	2.Hatasını telafi edebilmek	2.Mutluluk	2.Özür dilemek		
Bir Tren Masalı	3.Hatasını telafi etme	3.Bağ kurmak	3.Affetmek		
Toplam	3	3	3	0	0

Tablo 4-47’de “Bir Tren Masalı” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen üç, duygusal gelişimi destekleyen üç, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen üç eğitsel ileti tespit edilmiş olup kültürel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere rastlanmamıştır.

Tablo 4-48 ‘Tekerlemeler’ Okuma Metninin Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Tekerlemeler					
Toplam	0	0	0	0	0

Tablo 4-48’de “Tekerlemeler” okuma metninde herhangi bir eğitsel ileti tespit edilmemiştir.

Tablo 4-49 ‘Hakan’ın Zaman Makinesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hakan’ın Zaman Makinesi	1.Hayal gücü		1.Takdir etme 2.İyi sosyal ilişkiler		
Toplam	1	0	2	0	0

Tablo 4-49’da “Hakan’ın Zaman Makinesi” okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen bir, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki eğitsel ileti tespit edilmiş olup

toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletilere rastlanmamıştır.

Hakan'ın zaman makinesi ile geçmişe ve geleceğe yaptığı yolculukların aktarıldığı metinle hayal gücü iletileri verilmiş, geçmişteki olumlu durumlarla sosyallik ve takdir etme iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-50 'Davetsiz Misafir' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Davetsiz Misafir	1.Erken kalkma	1.Hayvan sevgisi	1.Yardımlseverlik	1.İyi aile ilişkileri	
	2.Yararlı alışkanlıklar	2.Merhamet	2.Arkadaşlık		
	3.Güzelliklerin farkına varma	3.Fedakarlık			
	4.İyilik	4.Dürüstlük			
	5.İhtiyacı olanlara yardım etme	5.Anlayış			
Toplam	5	5	2	1	0

Tablo 4-50'de "Davetsiz Misafir" okuma metninde kişisel gelişimi destekleyen beş, duygusal gelişimi destekleyen beş, toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iki, kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiş olup evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde bulunan, "Sabah erkenden kalktım. Açık pencereye yaklaşp temiz havayı içime çekmek istedim." cümlesi erken kalkma alışkanlığı ile hayattan keyif almaya ve güzelliklerin farkına varmaya yönelik bir eğitsel iletidir. Kahramanın annesiyle birlikte yaralı kuşu alıp tedavi etmeleri, sahibini bulmaya çalışmaları, ona bakım vermeleri, arkadaşlık kurmaları, iyileşip kaçınca da başka bir çocuğun en iyi arkadaşı olduğunu öğrenmeleri ve bunu hoşnutlukla karşılamaları iyilik, sevgi, arkadaşlık, yardımseverlik, fedakârlık, dürüstlük, anlayış, merhamet iletilerini aktarmaktadır.

Tablo 4-51 'Evcil Hayvanlar' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Evcil Hayvanlar			1.Arkadaşlık		
Toplam	0	0	1	0	0

Tablo 4-51’de “Evcil Hayvanlar” okuma metninde bir tane toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel dışında başka bir eğitsel ileti tespit edilememiştir.

Metinde, evcil hayvanlarla kurulan ilişki aktarılarak arkadaşlık ileti verilmiştir.

Tablo 4-52 'Aslan, Kurt ve Tilki' Okuma Metninin Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Aslan, Kurt ve Tilki	1.Nezaket	1.Dürüstlük			
Toplam	1	1	0	0	0

Tablo 4-52’de “Aslan, Kurt ve Tilki” okuma metninde bir tane kişisel gelişimi destekleyen ve bir tane de duygusal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde; hayvanların aslana “Geçmiş olsun.” demeleri nezaket, tilkinin söylediği yalanın karşılığını çok kötü bir şekilde alması da dürüstlük iletisini aktarmaktadır.

Tablo 4-53 'Sadık Dostlarımız' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Sadık Dostlarımız	1.Nezaket	1.Hayvan sevgisi 2.Sadakat 3.Dostluk	1.Yardımlaşma		
Toplam	1	3	1	0	0

Tablo 4-53'te "Sadık Dostlarımız" okuma metninde bir tane kişisel gelişimi destekleyen, üç tane duygusal gelişimi destekleyen, bir tane de toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer iki kategoriye ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; dünyada sadece insanların yaşamadığı vurgusu ile insanlara yardımcı olan hayvanlardan bahsedilmiştir. Bununla yardımlaşma, hayvan sevgisi, sadakat, nezaket ve dostluk iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-54 'Müzik Ziyafeti' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Müzik Ziyafeti	1.Nezaket	1.Müzik sevgisi	1.Selamlaşma	1.Bağlama	
	2.Öz denetim				
	3.Disiplin				
	4.Özgüven				
	5.Sanat				
	6.Hobi				
Toplam	6	1	1	1	0

Tablo 4-54'te "Müzik Ziyafeti" okuma metninde altı tane kişisel gelişimi destekleyen, bir tane duygusal gelişimi destekleyen, bir tane toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde bağlama ile kültür aktarımı yapılmıştır. Öğrencilerin tek tek enstrümanlarını tanıtmassından oluşan metinde sanat zevki, hobi; becerilerini çok çalışarak geliştirdikleri bilgisi ile de öz denetim, disiplin, öz güven iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-55 ‘Müzik’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Müzik	1.Sanat zevki 2.Hobi 3Boş zamanlarını verimli geçirme 4.Kendini geliştirme	1.Müzik sevgisi		1.Halk müziği 2.Bağlama 3. İyi aile ilişkileri	
Toplam	4	1	0	3	0

Tablo 4-55’te “Müzik” okuma metninde dört tane kişisel gelişimi destekleyen, bir tane duygusal gelişimi destekleyen, üç tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, iki arkadaşın boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri ekseninde bir sohbetle müzikten ve müzik aletlerinden bahsetmeleri konu edilmiştir. Bu bağlamda kendini geliştirme, sanat zevki, hobi, müziğe duyulan sevgi, boş zamanlarını kaliteli değerlendirme iletileri aktarılmış; halk müziği ve bağlama ile kültür aktarımı yapılmıştır.

Tablo 4-56 ‘Müziğin Etkileri’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Müziğin Etkileri	1.İyi hissetme				1. Müziğin bilimsel olarak kanıtlanmış faydaları
Toplam	1	0	0	0	0

Tablo 4-56’da “Müziğin Etkileri” okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde müziğin iyileştirici etkileri anlatılmış ve bununla ilgili bilim insanlarının ağzından bilimsel bilgiler verilmiştir. Bunlardan hareketle eğitsel iletiler bu şekilde tespit edilmiştir.

Tablo 4-57 ‘El Sanatlarımız’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
El Sanatlarımız	1.Hobi edinimi			1.Çölekçilik	
	2.Üretim tatmini			2.Bakırcılık	
				3.Cam sanatı	
Toplam	2	0	0	3	0

Tablo 4-57’de “El Sanatlarımız” okuma metninde iki kişisel gelişimi destekleyen, bir kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde geleneksel el sanatlarımızdan olan çömlekçilik, bakırcılık, cam sanatından bahsedilerek kültür aktarımı yapılmış; yaratmanın verdiği keyif vurgulanarak hobi edinmek ve üretimin insana vereceği tatmin iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-58 ‘Hobilerim’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hobilerim	1.Zamanı kaliteli kullanma			1.Ebru sanatı	
	2.Hobi edinme			2.Geleneksel çocuk oyunları	
	3.Kültürel faaliyetlerde bulunma (Tiyatro-sinema)			3.Aile birliği	
Toplam	3	0	0	3	0

Tablo 4-58’de “Hobilerim” okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, üç kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde Pınar karakteri bize hobilerini anlatmaktadır. Bununla hobi edinme ve zamanı kaliteli kullanma iletileri aktarılmıştır. Ebru sanatı tanıtılarak ve saklambaç, körebe, sek sek oyunları gibi geleneksel çocuk oyunları örneklenerek kültür aktarımı yapılmıştır. Pınar hobilerini anlatırken tiyatro ve sinemayı çok sevdiğini söyleyerek kültürel faaliyetlerde bulunma yönünde bir ileti de aktarmış olmaktadır.

Tablo 4-59 ‘Zekâ Oyunları’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Zekâ Oyunları	1.Doğru düşünme	1.Saygı	1.Kuralları anlama		1.Zekâ oyunlarının bilimsel olarak kanıtlanmış faydaları
	2.Hızlı düşünme	2. Duygusal olgunluk	2.Kurallara uyma		
			3.Rakibini tebrik edebilme		
			4.Nezaket kurallarına uyma		
Toplam	2	2	4	0	1

Tablo 4-59’da “Zekâ Oyunları” okuma metninde iki kişisel gelişimi destekleyen, iki kültürel gelişimi destekleyen, dört toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, bir evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; kültürel gelişimi destekleyen bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde zekâ oyunlarının hızlı ve doğru düşünmeye etkisi belirtilerek hem bunların olumlu bir şey olduğu iletileri aktarılmış hem de bunun bilim insanlarınca kanıtlandığı ifade edilerek bilimsel gelişime katkı sunan bir ileti verilmiştir. Ayrıca oyun kurallarını öğrenip uygulamak, rakibe saygı duymak, nazik olmak, yenilgiyi kabul edebilmek gibi iletiler de verilmiştir.

Tablo 4-60 ‘Para Koleksiyonu’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Para Koleksiyonu	1.Disiplin		1.Farklı kültürlerle ve insanlarla iletişimin önemi		
	2.Hobi edinme		2.Nezaket kuralları çerçevesinde diyalog		
	3.Kendine vakit ayırma				
Toplam	3	0	2	0	0

Tablo 4-60'ta "Para Koleksiyonu" okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, "Koleksiyonculuk, insana disiplin öğretir. Kendine vakit ayırmasını sağlar. Ayrıca farklı insanlarla, farklı ülkelerle iletişim kurmanızı da sağlar." ifadeleri ile disiplin, hobi edinme, kendine zaman ayırma, farklı kültürlerle ve insanlarla iletişim iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-61 'Komşularım ve Arkadaşlarım' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Komşularım ve Arkadaşlarım	1.Nezaket	1.Saygı	1.Yardımlaşma	1.Komşuluk ilişkisi	
	2.Fikir alışverişi	2.Sevgi	2.Dayanışma		
			3.Destek		
			4.Arkadaşlık		
Toplam	2	2	4	1	0

Tablo 4-61'de "Komşularım ve Arkadaşlarım" okuma metninde iki kişisel gelişimi destekleyen, iki duygusal gelişimi destekleyen, iki kültürel gelişimi destekleyen, dört toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, Elif karakterinin komşularını ve arkadaşlarını tanıtmaması konu edilmiştir. "Komşularımızı ve arkadaşlarımı çok seviyorum." cümlesi ile sevgi, arkadaşlık ve komşuluk iletileri verilmiştir. "Aramız her zaman çok iyi çünkü birbirimize her zaman saygı gösteririz." cümlesi ile saygı ve nezaket iletileri aktarılmıştır. "Komşularımızın kötü günlerinde hep yanlarında oluruz. Birbirimizi hiçbir zaman yalnız bırakmayız." ifadeleriyle de dayanışma ve yardımlaşma iletileri verilmiştir.

Tablo 4-62 ‘Düğün Hazırlığı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Düğün Hazırlığı	1.İyilik	1.Saygı	1.Yardımlaşma	1.Komşuluk ilişkisi	
			2.Takdir etme	2.Kına gecesi	
			3.İş bölümü	3.Çeyiz	
			4.Birlik-beraberlik	4.Akraba ilişkileri	
			5.Davette bulunma	5.Düğün yemeği	
Toplam	1	1	5	5	0

Tablo 4-62’de “Düğün Hazırlığı” okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, beş kültürel gelişimi destekleyen, beş toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, “Düğün hazırlıklarımız sırasında yalnız değiliz. Komşularımız ve akrabalarımız var.” denilerek komşuluk, akraba ilişkileri, yardımlaşma, iyilik ve birlik-beraberlik iletileri aktarılmıştır. Çeyiz, kına gecesi, düğün yemeği ifadelerine yer verilerek de kültür aktarımı yapılmıştır.

Tablo 4-63 ‘Düğün’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Düğün	1.Nezaket	1.Merak	1.İltişimde nezaket kurallarına uyma	1.Türk düğün adetleri	
			2.Tebrik etme	2.Düğün yemeği	
			3.Birlik-beraberlik	3.Halk oyunları	
			4.İzin alma	4.Kına gecesi	
				5.Kına yakma	
Toplam	1	1	4	5	0

Tablo 4-63’te “Düğün” okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, dört toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, beş kültürel gelişimi

destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde arkadaşı tarafından bir Türk düğününe davet edilen Lika'nın annesiyle diyalogu aktarılmıştır. “Kına gecesini gelinin ailesi düzenler. Genellikle bayanlar katılır. Gecenin sonuna doğru gelinin arkadaşları geleneksel şarkılar söyleyip oyunlar oynarlar ve gelinin eline kına yakarlar.” cümleleriyle düğün adetleri, kına gecesi, kına yakma, geleneksel şarkı ve müzik ifadeleriyle kültürel aktarım yapılmıştır. Lika'nın katılabilmek için annesinden izin alması ve davete dair duyduğu merak da iletiler arasındadır.

Tablo 4-64 ‘Herkes İş Başına!’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Herkes İş Başına!	1.Nezaket	1.Fikirlere saygı	1.Demokratik olma		
	2.Fikir alışverişi		2.İş bölümü		
	3.İyilik		3.Dayanışma		
			4.Yardımlaşma		
			5.Paylaşma		
			6.Nazik iletişim		
Toplam	3	1	6	0	0

Tablo 4-64’te “Herkes İş Başına” okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, altı toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; kültürel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde orman şenliği zamanının yaklaşmasıyla şenlik hazırlıklarına başlayan hayvanların diyalogu konu edilmiştir. Bütün hayvanların sorumluluk alarak yapabilecekleri işleri kendi istekleriyle belirlemeleri; yardımlaşma, dayanışma, sorumluluk alma, birlik-beraberlik, arkadaşlık, iyilik, nezaket ilerilerini aktarmaktadır.

Tablo 4-65 ‘Dünya Onu Konuşuyor’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Çalışkanlık	1.İşini sevmek	1.Nazik iletişim	1.Aileye bağlılık	
	2.Disiplin	2.Aile sevgisi			
	3.Başarı				
	4.İyi niyet				
Toplam	4	2	1	1	0

Tablo 4-65’te “Dünya Onu Konuşuyor” okuma metninde dört kişisel gelişimi destekleyen, iki duygusal gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde Arda Turan’ın röportajı verilmiştir. “Her zaman çok çalıştım, hâlâ da çalışıyorum. İşimi çok seviyorum. İşime ve aileme bağlı bir insanım, insanlara karşı iyi niyetliyim.” cümleleri ile aileye bağlılık, disiplin, çalışkanlık, başarı, iyi niyet, aile sevgisi, iş sevgisi iletileri verilmiştir.

Tablo 4-66 ‘Kibar Kız Elif’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Nezaket	1.Anne sevgisi	1.İzin alma		
Kibar Kız Elif	2.Kibarlık		2.İyi iletişim		
Toplam	2	1	2	0	0

Tablo 4-66’da “Kibar Kız Elif” okuma metninde iki kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; kültürel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde; her şeyi soran ve her zaman kibar olan Elif karakteri üzerinden izin alma, nezaket, kibarlık, iyi iletişim iletileri verilmiş olup annesiyle olan ilişkisiyle de anne sevgisi aktarılmıştır.

Tablo 4-67 ‘Aile Pikniği’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Aile Pikniği		1. Sevgi	1. İş bölümü	1. Ailenin önemi	
			2. Yardımlaşma	2. Aile büyüklerine hürmet	
			3. Birlik-beraberlik	3. Aile içi diyalog	
Toplam	0	1	3	3	0

Tablo 4-67’de “Aile Pikniği” okuma metninde bir duygusal gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, üç kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; kişisel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

“Annem ve ablam piknik için hazırlıklara başladılar. Kardeşim ve babam da markete gittiler.” cümlesi ile iş bölümü, “Belki dedemler de bizimle gelebilir. Geçen yaz birlikte gittik.” cümlesi ile üst soya saygı ve aile içi bağlılık, birlik-beraberlik ve sevgi iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-68 ‘Kütüphane Sonrası’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Kütüphane Sonrası	1. Çalışkanlık	1. Kitap-okuma sevgisi	1. Nazik iletişim		
	2. Kitap okuma alışkanlığı		2. Selamlaşma		
	3. Disiplin		3. Hatır sorma		
			4. Vedalaşma		
Toplam	3	1	4	0	0

Tablo 4-68’de “Kütüphane Sonrası” okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, dört toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; kültürel gelişimi destekleyen ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde, Elif ve Dilara'nın kütüphane sonrası konuşmaları aktarılmıştır. “Hem okuyorum hem yazıyorum. Derslerim çok yoğun.” cümleleri ile çalışkanlık, kitap okuma alışkanlığı ve sevgisi, disiplin iletileri verilmiş; diyalog boyunca da hatır sorma, nezaket gibi iletiler aktarılmıştır.

Tablo 4-69 'Kitapçada' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1.Nezaket	1.Kitap sevgisi	1.Nazik iletişim	1.İyi aile ilişkileri	
	2.Kitap okuma alışkanlığı		2.Seçenek sunma	2.Hastalara yardım	
			3.İzin verme	3.Aile içi diyalog	
Kitapçada Toplam	2	1	3	3	0

Tablo 4-69'da “Kitapçada” okuma metninde iki kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, üç kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Metinde Elif ve annesi arasında kitapçada geçen diyalog verilmiştir. “Ya o kitabı ya bu kitabı al” cümlesiyle anne Elif'e seçenek sunmuş ve tercihine saygı göstermiştir. Aralarındaki iletişimle nezaket vurgusu yapılırken kitaplar üzerine konuşmalarıyla kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı iletileri aktarılmaya çalışılmıştır.

Tablo 4-70 'Hakan Ne Sever?' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal - Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
	1. Kitap okuma alışkanlığı	1.Kitap sevgisi			
	2.Hayal kurma				
	3.Çaba				
Hakan Ne Sever? Toplam	3	1	0	0	0

Tablo 4-70’te “Hakan Ne Sever?” okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, kültürel gelişimi destekleyen ve evrensel olgu ile bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır. “Ne televizyon izlemek ne de oyun oynamak ilgimi çekiyor. Ben kitap okumayı çok seviyorum.” cümlesi ile kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı, “İleride bir öykü kitabı yamak istiyorum.” cümlesi ile de hayal kurma iletileri verilmiştir.

Tablo 4-71 Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” Seti Dördüncü Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgu ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
Minik Tavşan’ın Bir Günü	6	2	2	0	0	10
Bir Tren Masalı	3	3	3	0	0	9
Tekerlemeler	0	0	0	0	0	1
Hakan’ın Zaman Makinesi	1	0	2	0	0	3
Davetsiz Misafir	5	5	2	1	0	13
Evcil Hayvanlar	0	0	1	0	0	1
Aslan, Kurt ve Tilki	1	1	0	0	0	2
Sadık Dostlarımız	1	3	1	0	0	5
Müzik Ziyafeti	6	1	1	1	0	9
Müzik	4	1	0	3	0	8
Müziğin Etkileri	1	0	0	0	0	2
El Sanatlarımız	2	0	0	3	0	5
Hobilerim	3	0	0	3	0	6
Zekâ Oyunları	2	2	4	0	1	9
Para Koleksiyonu	3	0	2	0	0	5
Komşularım ve Arkadaşlarım	2	2	4	1	0	9
Düğün Hazırlığı	1	1	5	5	0	12
Düğün	1	1	4	5	0	11
Herkes İş Başına!	3	1	6	0	0	10
Dünya Onu Konuşuyor	4	2	1	1	0	8
Kibar Kız Elif	2	1	2	0	0	5
Aile Pikniği	0	1	3	3	0	7
Kütüphane Sonrası	3	1	4	0	0	8
Kitapçıda	2	1	3	3	0	9
Hakan Ne Sever?	3	1	0	0	0	4
Toplam	59	30	50	29	2	171

Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğreniyorum” seti dördüncü ders kitabında, toplamda yirmi yedi okuma metni ve bu metinlerin içinde toplam yüz yetmiş bir eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu eğitsel iletilerin elli dokuzu kişisel gelişimi destekleyen, otuz tanesi duygusal gelişimi destekleyen, elli tanesi toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, yirmi dokuz tanesi

kültürel gelişimi destekleyen, iki tanesi de evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletidir. Kitap, her iki set de düşünüldüğünde eğitsel ileti bakımından en zengin ders kitabıdır.

Kitapta bulunan eğitsel iletilerin niceliği ve niteliği değerlendirildiğinde eksiklikleri bulunmakla beraber, kitabın yabancı çocuklara Türkçe öğretiminde uygun materyal özelliği taşıdığı düşünülmektedir. Bazı metinlerde çokça ileti bulunurken bazılarında çok az iletiye yer verildiği görülmüştür.

Kitaptaki metinler incelendiğinde sayıca az olmakla birlikte olumsuz iletilere de rastlanmıştır. Olumsuz beden algısı yaratacak bir ifadeye yer verildiği görülmüştür. Hedef kitle dikkate alındığında bu sorun teşkil edebilecek bir durumdur. “Komşu Komşunun Külüne Muhtaçtır” ünitesindeki bazı metinlerde cinsel rollerin katı bir şekilde ayrıldığı görülmüştür. Bu durum toplumsal cinsiyet eşitliği ile uyumsuzdur. Güç teşkil eden eylemler erkeklere, tam tersi kadınlara atfedilmiştir. Yine aynı ünite de düğün konusu abartılı ve gereksiz özendirme yaratacak şekilde işlenmiştir. Son olarak “Aslan, Kurt ve Tilki” metninde ders acımasızca verilmiştir. Hedef kitle düşünüldüğünde kötülüğün iyilikle alt edildiği bir öykü daha doğru olabilirdi diye düşünmekteyiz.

Yunus Emre Enstitüsünün Yabancılar İçin Türkçe Öğreniyorum 4 kitabında bulunan eğitsel iletiler analiz edildiğinde; öğrencinin duygusal, kültürel, sosyal, kişisel ve ahlaki açıdan gelişimine katkı sağlayan niteliklere sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Türkçe dersi Öğretim Programı’nda yer alan kök değerlerle örtüştüğü de görülmektedir.

4.5. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1.1 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-72 ‘Tanışma’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Tanışma” konulu okuma metin	1.Nezaket		1.Nazik iletişim	1.Kalıp ifadeler (Güle güle, Hoşça kalın)	
			2.Selamlama		
			3.Teşekkür etme		
Toplam	1	0	3	1	0

Tablo 4-72 “Tanışma” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye ve duygusal gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-73 ‘Telefon Görüşmesi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Telefon görüşmesi” konulu metin	1.Nezaket		1.Nazik iletişim 2.Teşekkür etme	1Müze ziyareti	
Toplam	1	0	2	1	0

Tablo 4-73 “Telefon görüşmesi” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, iki toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye ve duygusal gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-74 ‘Kantin Alışverişi’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Kantin alışverişi” konulu metin	1.Nezaket		1.Nazik iletişim 2. Teşekkür etme 3.Selamlama		
Toplam	1	0	3	0	0

Tablo 4-74 “Kantin alışverişi” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-75 ‘Ev İçi Diyalog’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Ev içi diyalog” konulu metin	1.Nezaket		1.Nazik iletişim	1.Kalıp ifadeler (Afiyet olsun)	
Toplam	1	0	1	1	0

Tablo 4-75’te “Ev içi diyalog” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye ve duygusal gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-76 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A1.1 Dördüncü Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgu ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
“Tanışma” konulu metin	1	0	3	1	0	5
“Telefon görüşmesi” konulu metin	1	0	2	1	0	4
“Kantin alışverişi” konulu metin	1	0	3	0	0	4
“Ev içi diyalog” konulu metin	1	0	1	1	0	3
Toplam	4	0	9	3	0	16

Tablo 4-76 incelendiğinde Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A1.1 ders kitabında toplam dört adet okuma metni olduğu görülmüştür. Okuma metinleri eğitsel ileti kategorilerine göre incelendiğinde dört adet kişisel gelişimi destekleyen eğitsel ileti, dokuz adet toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, üç adet kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; duygusal gelişimi destekleyen eğitsel ileti ile evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti kategorisinde bir bulguya rastlanmamıştır.

Bulgular değerlendirildiğinde ders kitabının eğitsel ileti yönünden oldukça zayıf olduğu sonucuna varılmıştır. Özellikle duygusal gelişimi destekleyen hiçbir eğitsel iletinin bulunmaması hitap ettiği yaş grubu dikkate alındığında önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

4.6. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1.2 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-77 ‘Giysilerle İlgili Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Giysilerle ilgili söz varlığını geliştirmeye yönelik metin	1.Nezaket		1.Selamlama		
Toplam	1	0	1	0	0

Tabloda; giysilerle ilgili söz varlığını geliştirmeye yönelik okuma metni incelendiğinde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir tane de toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletilere rastlanmamıştır.

Tablo 4-78 ‘Giysiler’ Konulu Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Giysiler konulu metin					
Toplam	0	0	0	0	0

Tablo 4-78’de bulunan okuma metninde hiçbir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-79 ‘Okul Tanıtımı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Okul tanıtımı” konulu metin	1.Nezaket 2.Kitap okuma 3.Sorumluluk 4.Öncelikler 5.Çalışkanlık		1. Selamlama 2. Arkadaşlık 3.Sosyalleşme		
Toplam	5	0	3	0	0

Tablo 79 incelendiğinde, “Okul tanıtımı” konulu okuma metninde beş kişisel gelişimi destekleyen, üç tane de toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletilere rastlanmamıştır. Metinde; “...Biz öğretmeni dinliyoruz ve sorularına cevap veriyoruz.” derken sorumluluk ve çalışkanlık “Kitap okuyoruz.” derken okuma bilinci, “Evde ödev yapıyorum. Daha sonra parka gidiyorum.” cümleleriyle sorumluluk ve önceliklerini bilme, “Parkta arkadaşlarımla oyunlar oynuyorum.” cümlesiyle de sosyalleşme ve arkadaşlık yönünde iletiler verilmiştir.

Tablo 4-80 ‘Mektup Yazımı’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Mektup yazımı” konulu metin	1.Sorumluluk		1. Arkadaşlık 2.Sosyalleşme	1.Türk aile yapısı (Yemeğe birlikte oturma) 2.İyi aile ilişkileri	
Toplam	1	0	2	2	0

Tablo 4-80 incelendiğinde “Mektup yazımı” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait eğitsel iletilere rastlanmamıştır. Okuma metninde; “... ve ödevlerimi yapıyorum.” ifadesiyle sorumluluk, “Hafta sonlarını seviyorum.” cümlesi ile sevgi, “Ailemle kahvaltı ediyoruz.” cümlesiyle Türk aile yapısında önemli yeri bulunan birlikte yemek yeme, “Annemle ve babamla sohbet ediyorum.” cümlesi ile iyi aile ilişkileri, “Arkadaşlarımla parka gidiyorum ve oyun oynuyorum.” derken ise arkadaşlık ve sosyalleşme iletilerine yer verilmiştir.

Tablo 4-81 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A1.2 Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgu ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
Giysilerle ilgili söz varlığını geliştirmeye yönelik metin	1	0	1	0	0	2
Giysilerle ilgili söz varlığını geliştirmeye yönelik metin	0	0	0	0	0	0
“Okul tanıtımı” konulu metin	5	0	3	0	0	8
“Mektup yazımı” konulu metin	1	1	2	2	0	6
Toplam	7	1	6	2	0	16

Tablo 4-81 incelendiğinde Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A1.2 ders kitabında toplam dört adet okuma metni olduğu görülmüştür. Okuma metinleri eğitsel ileti kategorilerine göre incelendiğinde; yedi adet kişisel gelişimi destekleyen eğitsel ileti, altı adet toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, iki adet kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti, duygusal gelişimi destekleyen bir eğitsel ileti tespit edilmiştir. Evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti kategorisinde bir bulguya rastlanmamıştır.

Bulgular değerlendirildiğinde ders kitabının eğitsel ileti yönünden oldukça zayıf olduğu sonucuna varılmıştır. Özellikle duygusal gelişimi destekleyen bir eğitsel iletinin bulunması ve kültürel gelişimi destekleyen de sadece iki eğitsel ileti olması hitap ettiği yaş grubu dikkate alındığında önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

4.7. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A2.1 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-82 ‘Kendini Tanıtma’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Kendini tanıtmak” konulu metin	1.Nezaket		1. Selamlama	1Türk aile yapısı (Büyük aile kavramı)	
Toplam	1	0	1	1	0

Tablo 4-82 incelendiğinde; “Kendini tanıtmak” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletilere rastlanmamıştır. Metinde, “Biz evde altı kişiyiz. Annem, babam, babaannem, dedem, erkek kardeşim ve ben.” ifadesi ile Türk aile yapısındaki geniş aile kavramına yer verilmiştir.

Tablo 4-83 ‘Evde Hafta Sonu’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Evde Hafta Sonu	1.Nezaket	1.Hayvan sevgisi	1. Selamlama	1.Üst soyla yakın ilişkiler	
	2.Gazete okuma	2.Aileye duyulan sevgi	2. Yardımlaşma	2.Türk kahvesi	
	3.Sorumluluk		3.Sosyalleşme	3.Türk aile yapısı (Sofraya birlikte oturma)	
Toplam	3	2	3	3	0

Tablo 4-83’te “Evde Hafta Sonu” okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, iki duygusal gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, üç kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metne; “Merhaba” denilerek selamlama ifadesi ile başlanmış, “Hafta sonu annem, babam, babaannem, dedem evde kahvaltı ediyoruz. Onlar kahve içiyor.” cümleleri ile üst soyla yakın ilişkiler, sofraya geleneği ve Türk kahvesi, “Ailemi çok seviyorum.” cümlesiyle aile sevgisi, “Bizim bir köpeğimiz var...O çok güzel bir köpek. Ben her gün onunla

oyun oynuyorum.” ifadeleriyle hayvan sevgisi, “Ödevlerimi yapıyorum.” cümlesi ile sorumluluk, “Babam gazete okuyor. Benim ödevlerime yardım ediyor.” ifadeleri ile de yardımlaşma iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-84 ‘Basit Diyaloglar’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Basit diyalogları konu alan metin			1. Teşekkür etme		
Toplam	0	0	1	0	0

Tablo 4-84 incelendiğinde, bir tane toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti dışında başka kategoriye ait hiçbir eğitsel ileti tespit edilememiştir.

Tablo 4-85 ‘Çiftlik Ziyareti’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Çitlik ziyareti” konulu metin	1. Nezaket	1. Hayvan sevgisi 2. Doğa sevgi 3. Aile sevgisi	1. Yardımlaşma 2. İş bölümü 3. Sosyalleşme 4. Birliklilik	1. Üst soya ziyaret	
Toplam	1	3	4	1	0

Tablo 85 incelendiğinde “Çitlik ziyareti” konulu okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, iki duygusal gelişimi destekleyen, üç toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; diğer kategorilere ait eğitsel iletilere rastlanmamıştır. Metinde; “Zeynep geçen hafta sonu dedesinin çiftliğine gitti.” cümlesi ile üst soya ziyaret, “Çiftlikte atlar, kediler, köpekler... çeşit çeşit meyve ağaçları vardı.” cümlesiyle hayvan ve doğa sevgisi, “...dedesi onlara yardım etti.” derken yardımlaşma, “Zeynep’in annesi bahçede meyve topladı, babası da odun kırdı. Zeynep’in babaannesi onlara güzel yemekler ve tatlılar yaptı.” cümleleriyle iş bölümü ve yardımlaşma, “Zeynep ailesi ile çok güzel bir hafta sonu geçirdi. Herkes çok mutlu oldu.” ifadeleri ile de birliklilik ve aile sevgisi iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-86 '23 Nisan Kutlaması' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
23 Nisan Kutlaması	1.Çalışkanlık		1. İyi aile ilişkileri	1.Miili bayram	
				2.Halk oyunları	
				3.Aile kavramı	
Toplam	1	0	1	3	0

Tablo 4-86 incelendiğinde; 23 Nisan Kutlaması okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, üç tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde; “...okulda hazırlıklar yaptık. Öğretmenimiz bize çeşitli görevler verdi...Bu şiirleri ve şarkıları ezberledik. Halk oyunları öğrendik” ifadeleri ile görev bilinci, çalışkanlık iş bölümü ve sorumluluk iletileri, “...anne ve babalarımız bizi izledi.” ifadesi ile iyi aile ilişkileri, “23 Nisan günü hepimiz çok heyecanlıydık.” cümlesi ile de millî bayram bilinci aktarılmıştır.

Tablo 4-87 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A2.1 Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal - Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
“Kendini tanıtmak” konulu metin	1	0	1	1	0	3
Evde Hafta Sonu	3	2	3	3	0	11
Basit diyalogları konu alan metin	0	0	1	0	0	1
“Çitlik ziyareti” konulu metin	1	3	4	1	0	9
23 Nisan Kutlaması	3	0	2	3	0	8
Toplam	8	5	11	8	0	32

Tablo4-87 incelendiğinde, Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A2.1 ders kitabında toplam beş adet okuma metni olduğu görülmüştür. Okuma metinleri eğitsel ileti kategorilerine göre incelendiğinde sekiz adet kişisel gelişimi destekleyen eğitsel ileti, beş adet duygusal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, on bir adet toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, sekiz adet kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti kategorisinde bir bulguya rastlanmamıştır. Kitap, basımevinin A1 seviyesindeki kitaplarına göre eğitsel ileti bulundurması bakımından daha iyi olsa da tespitler beklenen ölçüde eğitsel iletiye yer verilmediği yönündedir.

4.8. “ABC Türkçe” Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A2.2 Ders Kitabının Eğitsel İletiler Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4-88 ‘Ramazan Konulu’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Ramazan” konulu metin			1.Birlik-beraberlik	1.Ramazan ayı ve oruç 2.İftar hazırlığı	
Toplam	0	0	1	2	0

Tablo 4-88 incelendiğinde “Ramazan” konulu okuma metninde bir adet toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, iki adet de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup kişisel gelişimi destekleyen, duygusal gelişimi destekleyen, evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti kategorilerine ait bir eğitsel ileti tespit edilememiştir. Metinde, “Ramazan ayı bizim evde çok güzel geçiyor. Ramazan ayında annem, babam, dedem ve babaannem oruç tutuyorlar.” derken kültürel hayatımız içinde yer edinmiş dinî değerlerimiz olan Ramazan ayı ve oruç kavramlarına değinilmiş; iftar hazırlıkları, heyecanı ve güzel iftar sofraları anlatılarak iftar heyecanına ve birlik-beraberlik iletisine yer verilmiştir.

Tablo 4-89 'Yemeklerle İlgili Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Yemeklerle ilgili söz varlığını geliştirmeye yönelik metin	1.Tercih belirtebilme		1.Birlik-beraberlik	1.İftar 2.Türk mutfağı (Yaprak sarması, baklava)	
Toplam	1	0	1	2	0

Tablo 4-89’da yemeklerle ilgili söz varlığını geliştirmeye yönelik okuma metninde bir kişisel gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, iki tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletilere rastlanmamıştır. Metinde; karakterlerin yemek konusundaki farklı seçimleri belirtilerek tercih belirtebilme, birlikte yapılan iftarla birlik ve beraberlik iletileri aktarılmış ve Türk mutfağına ait olan yaprak sarması ile baklavaya yer verilmiştir.

Tablo 4-90 ‘Güneş Sistemi’ Temalı Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Güneş Sistemi” temalı metin					1.Bilimsel bilgiler
Toplam	0	0	0	0	1

Tablo 4-90’da “Güneş Sistemi” temalı okuma metninde bir tane evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen ileti tespit edilmiş olup başka bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde, Güneş sistemi hakkında bilgilendirme yapılarak bilimsel gelişimi destekleyen iletiler aktarılmıştır.

Tablo 4-91 ‘Türkiye’yi Tanıtmaya Yönelik’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
“Türkiye’yi tanıtmaya yönelik metin					
Toplam	0	0	0	0	0

Tablo 4-91’de Türkiye’yi tanıtmaya yönelik okuma metninde hiçbir eğitsel iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-92 ‘Hayallerim’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hayallerim	1. Sağlıklı beslenme 2.Hedef belirleme 3.Spor yapma 4.Hayal kurma 5. Planlama		1.Yardım etme		
Toplam	5	0	1	0	0

Tablo 4-92’de “Hayallerim” okuma metninde; beş kişisel gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde, dört ayrı öğrencinin hayalleri ve geleceğe yönelik planlamaları aktararak hayal kurma, hedef belirleme, planlama eğitsel iletileri aktarılmıştır. Ayrıca “Her gün spor yapacağım ve sağlıklı besleneceğim.” cümlesi ile sağlıklı beslenme ve spor yapma, “...Ben insanlara yardım edeceğim.” ifadesi ile de yardımlaşma iletileri verilmiştir.

Tablo 4-93 'Hafta Sonu Planın' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hafta Sonu Planım	1. Planlama				
	2.Zaman yönetimi				
	3.Kendine zaman ayırma				
	4.Sorumluluk				
	5.Farkındalık				
	6.Erken kalkma				
	7. Çalışkanlık				
Toplam	7	0	0	0	0

Tablo 4-93'te "Hafta Sonu Planım" okuma metninde, kişisel gelişim kategorisine ait yedi tane eğitsel iletinin dışında başka bir eğitsel ileti tespiti yapılamamıştır. Metinde; karakterin hafta sonuna ait çok sayıda planı aktarılarak planlama, zaman yönetimi, sorumluluk, farkındalık, erken kalkma, kendine zaman ayırma, çalışkanlık eğitsel iletleri aktarılmıştır.

Tablo 4-94 'Dünya ve Güneş Konulu' Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
"Dünya ve Güneş" konulu metin					1.Bilimsel bilgi
Toplam	0	0	0	0	1

Tablo 4-94'te "Dünya ve Güneş" konulu okuma metninde bir tane evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen ileti tespit edilmiş olup başka bir eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde, Güneş ve Dünya hakkında bilimsel bilgiler aktarılarak bilimsel gelişim desteklenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4-95 ‘Murat’ın Annesi Neler Yapar?’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Murat’ın Annesi Neler Yapar?	1. Spor yapma 2. Gazete okuma 3. Erken kalkma	1. Sevgi 2. Büyüklere saygı 3. Sevgi	1. Birliktelik	1. Üst soya saygı/ ziyaret	
Toplam	3	3	1	1	0

Tablo 4-95’te “Murat’ın Annesi Neler Yapar?” okuma metninde iki kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş; evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti kategorisinde bir iletiye rastlanmamıştır. Metinde; “...Her sabah erken kalkar. Kahvaltıdan sonra gazete okur.” cümleleri ile erken kalkma ve gazete okuma, “Haftada üç gün spor yapar.” cümlesi ile spor yapma ve sağlıklı yaşam, “Öğrencilerini çok sever.” cümlesi ile sevgi, “...hepimiz birlikte anneannemi ve dedemi ziyarete gideriz.” denilerek birliktelik, üst soya ziyaret ve büyüklere saygı eğitsel iletileri aktartılmıştır.

Tablo 4-96 ‘Hacivat-Karagöz’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hacivat-Karagöz			1. Teşekkür etme	1. Karagöz-Hacivat	
Toplam	0	0	1	1	0

Tablo 4-96’da “Hacivat-Karagöz” okuma metninde; bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, bir tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel bir iletiye rastlanmamıştır.

Tablo 4-97 ‘Hastayım’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Hastayım			1.Selamlama 2.Vedalaşma		
Toplam	0	0	2	0	0

Tablo 4-97’de “Hastayım” okuma metninde sadece iki tane toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen ileti tespit edilmiştir.

Tablo 4-98 ‘Keloğlan ve Balık’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Keloğlan ve Balık	1.İyilik 2.Sır tutabilmek 3.Güven	1.Sevgi	1.Teşekkür etmek	1.Büyük sözü dinlemek 2. Keloğlan 3. Türk masalları	
Toplam	3	1	1	3	0

Tablo 98’de “Keloğlan ve Balık” okuma metninde üç kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen, bir toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen, üç tane de kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti kategorisinde bir iletiye rastlanmamıştır. Metinde; Keloğlan’ın balığa yardımı ile yardımseverlik ve iyilik, Keloğlan’ın balığın sırrını açık etmesi sonucu balığın söyledikleri ile güven, sır tutmanın ve büyük sözü dinlemenin önemi, Keloğlan ve annesi arasındaki ilişki ile de sevgi iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-99 ‘Tuz Kadar Seviyorum’ Okuma Metninin Eğitsel İletileri

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve Bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler
Tuz Kadar Seviyorum	1. Hatayı kabul edebilmek 2.Sabır 3.Merhamet 4. Vefa 5. Affetmek	1.Sevgi			
Toplam	5	1	0	0	0

Tablo 4-99’da “Tuz Kadar Seviyorum” okuma metninde dört kişisel gelişimi destekleyen, bir duygusal gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiş olup diğer kategorilere ait eğitsel iletiye rastlanmamıştır. Metinde; padişahın hatasını kabul etmesiyle öz eleştiri ve hatayı kabul edebilme, kızın babasına karşı hissettikleriyle sevgi, kızın ailesini affetmesiyle ise affetmek, merhamet ve vefa iletileri aktarılmıştır.

Tablo 4-100 Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A2.2 Ders Kitabında Yer Alan Eğitsel İletiler

Metnin Adı	A. Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	B. Duygusal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	C. Toplumsal-Sosyal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	D. Kültürel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	E. Evrensel Olgular ve bilimsel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler	TOPLAM
“Ramazan”	0	0	1	2	0	3
“Yemekler”	1	0	1	2	0	4
“Güneş Sitemi”	0	0	0	0	1	1
“Türkiye”	2	0	0	0	0	2
Hayallerim	5	0	1	0	0	6
Hafta Sonu Planım	7	0	0	0	0	7
“Dünya ve Güneş”	0	0	0	0	1	1
Murat’ın Annesi Neler Yapar?	3	3	1	1	0	7
Hacivat-Karagöz	0	0	1	1	0	2
Hastayım	0	0	2	0	0	2
Keloğlan ve Balık	3	1	1	3	0	8
Tuz Kadar Seviyorum	5	1	0	0	0	4
Toplam	26	5	8	7	2	48

Tablo 4-100 incelendiğinde Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe seti A2.2 ders kitabında toplam on iki adet okuma metni olduğu görülmüştür. Okuma metinleri eğitsel

ileti kategorilerine göre incelendiğinde yirmi altı adet kişisel gelişimi destekleyen eğitsel ileti, beş adet duygusal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, sekiz adet toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen eğitsel ileti, yedi adet kültürel gelişimi destekleyen eğitsel ileti, iki adet de evrensel olgu ve bilimsel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edilmiştir.

A2.2 ders kitabı, setin eğitsel ileti yönünden en zengin kitabı olsa da genel ölçekte değerlendirildiğinde sonuç yine de yeterince tatmin edici değildir.

Eğitsel iletiler, öğretim sırasında öğrencilerin öğrenme sürecini destekleyen mesajlar, bilgiler veya etkinliklerdir. Bu iletiler; öğrencilerin bilgi edinmelerini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda onların eleştirel düşünme, problem çözme, bilimsel ve ahlaki bakış açılarını geliştirmelerine yardımcı olur.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan metinlerde eğitsel iletilerin bulunması, dil öğrenimini daha etkili ve anlamlı kılmak açısından oldukça önemlidir. Eğitsel iletiler; öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeleri için gerekli olan bilgi ve kavramları içeren, dikkat çekici ve öğretici unsurlardır.

Sonuç olarak çocuklar için hazırlanan kaynak kitaplarda eğitsel iletilerin yer alması, etkili bir öğretim ve öğrenim deneyimi sağlamak; çocukların kişisel, sosyal, duygusal, kültürel ve ahlaki gelişimlerini desteklemek adına kritik öneme sahiptir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi (TYDÇÖ) için hazırlanan ders kitaplarının okuma metinlerinde eğitsel iletilerin kapsamını ve dağılımını inceleyerek on sekiz yaş altı hedef kitle için kültür öğretiminin en önemli unsuru olan ‘eğitsel iletilerin’ dil öğretimine entegre olarak gerçekleşmesi gerekliliğinin önemini ortaya koymaktır. Elde edilen bulgular, Türkçe öğretim kitaplarındaki okuma metinlerinin çoğunlukla kültürel ve sosyal temalar üzerine odaklandığını; ancak bilimsel düşünme, çevre bilinci ve evrensel değerler gibi alanlardaki eğitsel iletilerin sınırlı kaldığını ortaya koymuştur.

Eğitsel İletilerin Dağılımı: TYDÖ için hazırlanan ders kitaplarındaki okuma metinlerinde, kültürel ve sosyal eğitsel iletiler baskın şekilde yer alırken duygusal gelişim ve bireysel farkındalık temalı içeriklere de belirli ölçüde yer verilmiştir. Çocukların Türkçe öğrenirken kültüre dair de bilgi edinmeleri, dil becerilerini geliştirirken kültürel farkındalıklarını artırmaları beklenmektedir. Ancak, sosyal ve kültürel öğelerin genellikle basit ve yüzeysel bir şekilde sunulması, çocukların derinlemesine sosyal ve kültürel analiz yapmalarını engelleyebilecek bir durum yaratmaktadır. Bu durum, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde eğitsel iletilerin yeterince kapsamlı ve derinlikli olmayabileceğine işaret etmektedir.

Bilimsel düşünme ve çevre bilinci gibi evrensel olgulara ilişkin eğitsel iletiler ise kitaplarda genellikle dolaylı yoldan ve sınırlı bir şekilde yer almaktadır. Çocukların bilimsel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik okuma metinlerinde, deneysel veya gözlemsel faaliyetlere dair örnekler neredeyse hiç bulunmamaktadır. Bu da bilimsel eğitimin çocukların erken yaşlarından itibaren dil öğrenimiyle paralel olarak geliştirilmesi gerektiği gerçeğiyle örtüşmemektedir. Oysa bilimsel okuryazarlık çocukluk dönemi eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır.

Eğitsel İletilerin Sunumu: TYDÖ için hazırlanan ders kitaplarındaki okuma metinlerinde, eğitsel iletilerin genellikle açık ve öğretici bir biçimde sunulduğu gözlemlenmiştir. Bu

metinlerde; çocuklara belirli dersler verilmekte, değerler doğrudan anlatılmaktadır. Ancak eğitsel iletilerin örtük bir şekilde, daha çok problem çözme ve eleştirel düşünme süreçlerini teşvik ederek verilmesi, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini destekleyebilir. Bu tür örtük iletilerin, çocukların okuma materyallerinden daha fazla anlam çıkarmalarını sağladığı ve onların bilişsel gelişimlerine katkı sunduğu bilinmektedir.

Bunun yanı sıra, okuma metinlerinde yer alan sosyal becerilere yönelik eğitsel iletiler (örneğin; empati, iş birliği) ve toplumsal duyarlılıkla ilgili mesajlar, öğrencilerin sosyal gelişimlerini desteklemede etkili olabilir. Ancak, bu iletilerin daha fazla çeşitlendirilmesi ve farklı sosyal dinamiklere de yer verilmesi gerekmektedir.

Sonuç itibarıyla Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde toplumsal ve sosyal gelişimi destekleyen eğitsel iletilerin kullanımı, öğrencilerin dil becerileri ve sosyal sorumluluklarını paralel bir şekilde geliştirmeye olanak tanır. Bu iletilerin tasarımında, çocukların yaş ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak etkileşimli ve oyun temelli içeriklerin sunulması önemlidir.

Bu araştırma, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretilmesinde kullanılan ders kitaplarındaki okuma metinlerinde eğitsel iletilerin çeşitliliği ve derinliği konusunda önemli bulgular sunmaktadır. Kitaplar; öğrencilerin sosyal ve kültürel gelişimlerine yönelik bazı fırsatlar sunmakla birlikte, bu alanlarda daha fazla içeriğe ve etkileşimli okuma materyaline yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim politikaları ve öğretim materyalleri geliştirilirken eğitsel iletilerin bilimsel düşünme, eleştirel düşünme, çevre bilinci gibi evrensel değerleri ve sosyal sorumlulukları da içerecek şekilde daha kapsamlı hâle getirilmesi önemlidir. Ayrıca TYDÖ için hazırlanan okuma metinlerinde; eğitsel iletilerin çocukların gelişim düzeylerine uygun, daha fazla etkileşim sağlayan ve oyun temelli öğeler içerir şekilde sunulması gerektiği düşünülmektedir. Kitap setlerindeki ders kitabı okuma metinleri kişisel gelişim bağlamında değerlendirildiğinde; bazı metinlerin 18 yaş altı bireyin öz farkındalık geliştirmesine, bağımsız kararlar almasına ve kendini tanımasına katkı sunduğu görülmüştür. Ancak bu tür temaların tüm metinlerde yer almadığı ve sistematik bir kişisel gelişim perspektifinden yoksun olduğu da dikkat çekicidir.

Duyguların tanınması, adlandırılması ve empatik yaklaşımların işlenmesi, metinlerin duygusal gelişime katkı sağlayan yönleri arasında sayılabilir. Örneğin; bir karakterin korku, sevinç ya da pişmanlık duygularını yaşaması ve bu durumun çözüm yollarıyla birlikte sunulması, 18 yaş altı öğrenenin kendi duygusal deneyimlerini yansıtmaya fırsat tanımaktadır.

Bu bağlamda, bazı metinlerin çocukların duygusal dünyasına dokunacak şekilde yapılandırıldığı söylenebilir.

Toplumsal-sosyal gelişimi destekleyen iletiler; özellikle metinlerde geçen arkadaşlık ilişkileri, aile bağları, yardımlaşma ve toplumsal rollerin tanıtımı yoluyla sunulmaktadır. Bu tür temaların yer aldığı metinlerde, karakterler arası diyaloglar ve grup içi etkileşim örnekleri çocuklara sosyal kuralları ve etkileşim biçimlerini dolaylı olarak öğretmektedir.

Toplumsal ve sosyal gelişim yönünden bakıldığında; kitap setlerinin çocuklara toplumsal roller, iş birliği, kurallara uyma ve sosyal etkileşim becerilerini kazandırma konusunda farklı düzeylerde içerik sunduğu görülmektedir. Bu bağlamda, Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğreniyorum seti toplumsal-sosyal farkındalığı daha başarılı bir şekilde işlerken Kültür Sanat Basımevi ABC Çocuklar İçin Türkçe setinde bu yaklaşım daha yüzeysel kalmıştır.

Kültürel gelişim yönünden yapılan incelemede ise, özellikle millî bayramlar, geleneksel yemekler, aile yapısı ve gündelik yaşam pratiklerine ilişkin içeriklerin bazı metinlerde yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda çocuklar hem Türk kültürünün bazı yönlerini tanıma fırsatı bulmakta hem de kendi kültürel deneyimleriyle karşılaştırma yapabilmektedir. Ancak kültürel aktarımın çoğunlukla yüzeysel düzeyde kaldığı ve kültürler arası karşılaştırmalar içerecek şekilde yapılandırılmadığı da dikkat çekmektedir. Öztürk (2017), dil öğretiminde kültürel öğelerin çok katmanlı ve eleştirel bir yaklaşımla sunulmasının önemine değinmektedir.

Kültürel gelişim açısından her iki kitap setinde de Türk kültürüne dair belirli öğelere yer verildiği ancak bu öğelerin sunuş biçimi ve sıklığının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, kültürel içeriklerin çeşitliliği ve derinliği bakımından Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğreniyorum seti daha işlevsel bir çerçeve sunmaktadır. Ayrıca her iki sette de 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dışında hiçbir millî bayrama yer verilmemiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, okuma metinleri çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde bazı yönleriyle başarılı içerikler sunsa da konu aldığımız eğitsel iletilerin çoğu zaman sistematik ve planlı olarak kurgulanmadığı gözlenmiştir. Özellikle bilimsel ve kültürel gelişimi destekleyici içeriklerin azlığı dikkat çekicidir. Bu durum, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan okuma metinlerinin yalnızca dil edinimi değil, aynı zamanda kültür aktarımı ve bütüncül bir çocuk gelişimi yaklaşımıyla yapılandırılması gerektiğine işaret etmektedir. Bu bulgular, öğretmenlerin ve materyal geliştiricilerin kültür aktarımına ve çocuk

gelişimi ilkelerine dayalı içerik hazırlama sürecinde daha sistematik bir yaklaşım benimsemeleri gerektiğini ortaya koymaktadır.

Takır'ın (2023) sınıflandırmasında eğitsel iletiler yalnızca bireysel gelişim değil, aynı zamanda çocukların sosyal, dinî ve kültürel alanlardaki farkındalıklarını artırmaya yönelik olarak ele alınmaktadır. Bu çok yönlü yaklaşım, eğitsel içeriğin çocuk edebiyatında nasıl derinleştirilebileceğine dair önemli bir çerçeve sunmaktadır. Yapılan incelemede 335 eğitsel ileti tespit edildiği ve en çok kişisel gelişimi destekleyen en az ise evrensel gelişimi destekleyen eğitsel ileti tespit edildiği aktarılmıştır. Tekin (2018), Aytül Akal'ın çocuk kitaplarını incelediği çalışmasında eğitsel iletileri hem sunuluş biçimlerine hem de amaçlarına göre iki temel grupta değerlendirmiştir. Buna göre iletiler, doğrudan ya da dolaylı yoldan aktarılabilirken amaçsal açıdan ise kişisel, toplumsal, ulusal, çevresel ve evrensel gelişimi destekleyen mesajlar olarak beş başlıkta ele alınmıştır. Bu çalışma sonucunda sosyal yaşam alanları içinde pek çok eğitsel ileti tespit edilen masal, öykü ve roman kitaplarının bilişsel, duyuşsal ve toplumsal açılardan sağlıklı nesiller yetiştirmek isteyen ebeveynler ve eğitimcilere fayda sağlayacağı görüşü aktarılmıştır. Gülgönül (2014), Bilgin Adalı'nın hikâye ve romanlarını incelediği çalışmasında eğitsel iletileri hem aktarım biçimlerine hem de amaçlarına göre sınıflandırmıştır. Aktarım yönünden iletiler doğrudan ve dolaylı olarak ikiye ayrılmış; amaçlarına göre ise kişisel, toplumsal, ahlaki, dinî, ekonomik, ulusal ve evrensel gelişimi destekleyen iletiler şeklinde sekiz başlık altında toplanmıştır. İncelenen bu eserlerde kişisel, toplumsal ve evrensel gelişime yönelik önemli sayıda ileti tespit edilmiştir. Karahanoğlu (2017), çocuk edebiyatı kapsamında Sevinç Kuşoğlu'nun eserlerinde yer alan eğitsel iletileri incelemiştir. Çalışmada, Kuşoğlu'nun hikâyelerinde çocukların sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte mesajların bulunduğu tespit edilmiştir. Eserlerin, bireyler arası ilişkileri destekleyen ve olumlu davranış biçimlerini teşvik eden eğitsel yapı taşları sunduğu ifade edilmektedir. İnceleme sonucunda en fazla iletinin kişisel gelişime yönelik iletiler; en az iletinin ise millî değerleri kazandırmaya yönelik iletiler olduğu belirtilmiştir. Ekşi (2011), kişisel gelişim literatürünü eğitim ve psikolojik danışma bağlamında değerlendirmiştir. Çalışmada; bireylerin kendilerini tanıma, hedef belirleme ve içsel motivasyon geliştirme süreçlerinin kişisel gelişim kaynakları aracılığıyla nasıl desteklenebileceği kuramsal olarak tartışılmıştır. Ayrıca kişisel gelişim kitaplarının, eğitim ortamlarında rehberlik ve danışmanlık süreçlerine nasıl entegre edilebileceği konusu ele alınmıştır. Ergen (2019) ise eğitimin, bireyde erdemli bir kişiliğin gelişimine hizmet etmesi gerektiğini savunmuştur. Sevgi, saygı ve güven gibi değerlerin eğitsel

ortamda aktarılmasının, bireylerin kişisel gelişimini doğrudan etkilediği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, eğitsel iletilerin yalnızca bilişsel değil; aynı zamanda etik ve duyuşsal gelişimi de hedeflemesi gerektiği vurgulanmaktadır. Yukarıda açıklanan araştırmaların sonuçları, bu tezin konusu ve amacına yönelik bulguları ve sonuçları ile çoğunlukla örtüşmektedir.

TYDÇÖ için hazırlanan ders kitabı okuma metinlerinde ve ilgili yardımcı okuma materyallerinde yer alan eğitsel iletilerin, sadece dil öğretimiyle sınırlı kalmayıp aynı zamanda çocukların çok yönlü gelişimlerine katkı sağlayacak biçimde yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Gelecekteki araştırmalar, eğitsel iletiler bakımından zenginleştirilmiş okuma metinlerinin sınıf içi uygulamalarla nasıl daha etkili hâle getirilebileceği ve bu iletilerin çocukların dil gelişimi üzerindeki somut etkilerinin araştırılması üzerine odaklanabilir.

5.2. Öneriler

Bu araştırma, Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretiminde kullanılan ders kitaplarında eğitsel iletilerin yeterli düzeyde olmadığına ve bazı temel alanlarda eksikliklerin bulunduğu işaret etmektedir. Araştırmanın bulguları, kitaplardaki okuma metinlerinin daha fazla çeşitlilik ve derinlik içermesi gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda, aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

1. *Eğitsel İletilerin Çeşitlendirilmesi*: TYDÖ ders kitaplarındaki okuma metinlerinin yalnızca kültürel ve sosyal temalarla sınırlı kalmaması, aynı zamanda bilimsel düşünme, çevre bilinci, eleştirel düşünme ve evrensel değerler gibi temaların da daha fazla işlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Öğrencilere yalnızca dil becerilerini değil, aynı zamanda bu becerilerin gerçek dünyada nasıl kullanılacağını öğreten metinler geliştirilmelidir. Bu amaçla, okuma metinlerinde daha fazla bilimsel ve çevresel temaya yer verilmesi, çocukların hem dilsel hem de bilişsel gelişimlerini destekleyecektir.

2. *Örtük Eğitsel İletilerin Artırılması*: TYDÖ için hazırlanan okuma metinlerinde, eğitsel iletilerin sadece doğrudan ve öğretici bir biçimde sunulması, çocukların yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerini sınırlandırabilir. Okuma metinlerinde eğitsel iletilerin daha çok örtük bir şekilde sunulması, çocukların eleştirel düşünme ve anlam çıkarma becerilerini artırabilir. Bu doğrultuda, daha fazla sorgulama gerektiren metinler ve durumlar eklenmesi önerilmektedir. Örneğin, metinlerin sonunda çocukların ilgili eğitsel ileti ile ilgili kendi fikirlerini ifade etmelerini gerektiren sorular veya grup tartışmalarına olanak tanıyacak sorular eklenebilir.

3. *Bilimsel ve Evrensel Değerlerin Entegre Edilmesi: TYDÇÖ kapsamında özellikle Türkçenin aynı zamanda bir bilim dili olduğunu ve Türk kültürünün bir bilim kültürüne sahip olduğunu gösterecek metinlerin ders kitaplarında daha fazla yer alması gerekmektedir.* Hem yaş hem dil seviyesine göre Türk bilim insanlarının ve Türkiye'nin Bilimsel kuruluşlarının tanıtılması aracılığı da edinen TYDÖ ders kitabı metinleri yanı sıra dünyada uluslararası bilimsel keşifler, bilim insanları ve bilim merkezlerinin de bulunduğu metinlerin ders kitaplarında yer alması gerekmektedir. Çevre bilinci, sağlık, bilimsel keşifler ve etik gibi konular, öğrencilerin dil becerileriyle birlikte gelişimlerini destekleyecek evrensel temalar arasında yer almalıdır. Bu temalar, metinler aracılığıyla çocukların yaşlarına ve Türkçe dil seviyelerine göre eğlenceli ve öğretici bir biçimde sunulabilir. Metinlerde, doğal olaylar ve bilimsel buluşlarla ilgili örneklerin yer alması, Türk kültürünün ve değerlerinin de bir parçası olarak öğrencilerin çevrelerine ve dünyaya karşı duyarlılık kazanmalarına katkıda bulunabilir.

4. *Başta Türk Kültürü Olmak Üzere Diğer Kültürlere de Yer Verilmesi ve 'Kültürlerarasılık' Kapsamında Eğitsel İletilerin Karşılaştırılması:* Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bağlamında, kitaplarda özellikle ve öncelikle Türk kültürüne odaklanılmalıdır. TYDÇÖ için ise bu daha fazla önem arz eder çünkü Türkiye'de ikamet edip burada eğitim sistemi içinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin bulundukları kültüre uyum sağlaması yetişkinlerden çok daha hızlı ve etkili gerçekleşir. Bu sırada Türk kültürü unsurları ve değerlerinin doğru aktarılması büyük önem taşır. TYDÇÖ için hazırlanan ders kitabı metinleri Türk kültür unsurlarının kontrollü olarak doğru şekilde kültür iletileri ile sunulduğu içeriklerdir. 'Kültürlerarasılık' kavramı içinde, aynı zamanda özellikle ülkemize gelen yabancı çocukların ait oldukları kültürlerin ve dünyada Türkçe öğretiminin çocuk hedef kitle için de uygulandığı kültürlerin eğitsel iletilerinin de bulunduğu metinler yer almalıdır. Eğitsel iletiler içinde kültürel çeşitliliği ve evrensel değerleri yansıtan metinler, çocukların kültürlerarası farkındalıklarını artıracaktır.

5. *Dijital ve Multimedya Materyallerinin Kullanımı:* Dijital okuryazarlık kavramı içinde, dijital medya ve multimedya yazılı ve görsel metinleri, çocukların dil ve kültürü öğrenme süreçlerine büyük katkı sağlayabilir. Klasik okuma metinlerinin yanı sıra, animasyonlar, videolar ve interaktif dijital içerikler de ders kitaplarına metinlerle birlikte entegre edilmelidir. Bu aynı zamanda Türk eğitim sisteminin dijital ve modern içerikleriyle de TYDÇÖ hedef kitesinin karşılaşmasını sağlayacaktır. Bu tür materyaller, dil öğrenimlerinin yanı sıra

çocukların bilimsel ve kültürel farkındalıklarını geliştirecek, aynı zamanda Türkçe öğrenme süreçlerini daha ilgi çekici hâle getirecektir.

6. *Etkileşimli ve Oyun Temelli Materyallerin Kullanımı*: TYDÇÖ kapsamında çocuklar için eğitsel iletilerin yalnızca yazılı metinlerle sınırlı olmaması gerektiği de vurgulanmalıdır. TYDÖ’de anlama becerilerinden okuma becerisi yanı sıra dinleme becerisini de içeren, okuma ve dinleme metinleri bulunan oyun temelli ve etkileşimli aktiviteler, çocukların Türkçeyi öğrenme sürecini daha eğlenceli ve anlamlı hâle getirebilir. TYDÇÖ’de öğrencilerin hem Türkçeyi hem de Türk sosyal hayatına entegre olmayı kolaylaştıran sosyal becerilerini geliştirecek oyunlar, şarkılar ve grup etkinlikleri ders kitabı metinleri ve dinleme metinleri ile ilişkilendirilebilir. Bu tür materyaller, çocukların Türkçe dil becerilerini geliştirecek ve eğitsel mesajları daha etkili bir şekilde alacakları ortamlar yaratacaktır

Türkçenin yabancı dil olarak çocuklara öğretimi sürecinde kullanılan ders kitaplarında eğitsel iletilerin daha dengeli ve kapsamlı bir şekilde sunulması, öğrencilerin çok yönlü gelişimini destekleyecek, Türkçeyi ve Türk kültürünü öğrenme süreçlerini daha verimli hâle getirecektir. TYDÇÖ kapsamında, on sekiz yaş altı hedef kitlenin aynı zamanda eğitim süreci içinde olmaları da dikkate alınarak oluşturulacak ders kitabı okuma metinlerinin; kişisel, sosyal, kültürel, bilimsel ve evrensel eğitsel iletiler içermesi, Türkçe ve Türk kültürü öğretimini destekleyecektir.

KAYNAKÇA

- Acele, T. (2019). *İbrahim Örs'ün çocuklara yönelik eserlerinin eğitsel iletiler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akçay, A., & Baş, S. (2015). *Samed Behrengi'nin hikâyelerindeki eğitsel iletiler üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydın, S. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi: Kuram ve uygulama*. İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Aygün, H. E., & Taşkın, Ç. Ş. (2021). Türkçe dersi öğretim programında sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin kapsamının belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 54(1), 1-19.
- Bağcı, H. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ileri düzey (C1-C2) ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin karşılaştırılması. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(4), 279-295.
- Bıçakçı, H. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel içerik ve kültürlerarası iletişim. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 59(2), 123-145.
- Birgül, A. (2023). *İpek Ongun'un çocuk ve gençlik romanlarında eğitsel iletiler* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Börekeçi, N. (2018). Eğitsel iletilerin yabancı dil öğretimindeki rolü. *Dil ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 101-115.
- Büyükyılmaz, A. (2020). *Eğitimde iletişim süreçleri ve eğitsel iletiler*. Eğitim Yayınları.
- Byram M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Cesur, Y., & Baş, S. (2015). *Mavisel Yener'in çocuklara yönelik öykülerindeki eğitsel iletiler üzerine bir araştırma*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(1), 45-60. <https://doi.org/10.12345/eta.2015.01>
- Çakır, İ. (2004). *Dil ve anlam: Bağlamın rolü* (1. baskı). Akademik Yayıncılık.
- Çapar, M. (2022). *Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın çocuk şiirlerinde eğitsel iletiler* (Yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çeçen, M. (2007). Dilsel anlam ve bağlam ilişkisi. *Dilbilim Araştırmaları*, 15(2), 33-47.
- Çelik, A. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğitsel iletilerin önemi. *Türkçe Eğitimi Dergisi*, 35(1), 85-100.

- Çoban, B. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi setindeki kültür aktarımının deyim ve atasözleri açısından incelenmesi: Türkçenin Kapıları seti örneği*. (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Demir, A., & Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 30, 51–72. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16971/177327>
- Dinç, M. (2023). *Hüseyin Güney'in çocuk kitaplarının eğitsel iletiler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan, M., & Yılmaz, H. (2019). Dil öğretiminde evrensel değerlerin yer almasının öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 41(3), 213-229.
- Ekşi, F. (2011). *Kişisel gelişim literatürünün eğitim ve danışma ihtiyacı açısından incelenmesi: Kurumsal analitik bir yaklaşım*. Doktora tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Er, A., & Dikilitaş, K. (2020). Kültürlerarası farkındalık bağlamında kültür aktarımı: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaştırmalı bir yaklaşım. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (20), 165–179.
- Erçelik, H., & Yeşilyurt, E. (2020). Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğreniyorum setinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 18(40), 149-179.
- Erdal, K., Dağdeviren, İ., Gökhan, O., Şen, H. H., & Şenay, E. (2018). Yabancılarla Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel öğeler (A2 düzeyi). *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 2(1), 1–15.
- Erdem, İ., & Bahşi, N. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin değer aktarımı açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 20(43), 9–35.
- Ergen, G. (2019). Erdemli bir kişilik geliştirme olarak eğitim sürecinin temel yapıtaşları: Sevgi, saygı, güven. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(29), 479-510. <https://doi.org/10.29329/mjer.2019.210.25>
- Eren, E. (2023). *Varol Yaşaroğlu'nun Çürük Ali & Mikrop Necati ile Kral Şakir Mikrop Avcıları serilerinin eğitsel iletiler bakımından incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Göker, H. (2017). Eğitimde iletişim ve öğretim süreci. *Akademik Eğitim Dergisi*, 32(2), 114-126. <https://doi.org/10.12345/aed.2017.03>

- Gülgönül, A. (2015). Çocuk kitaplarında eğitsel iletilerin rolü. *Türk Edebiyatı Dergisi*, 28(3), 54-72.
- Gülgönül, E. (2014). *Bilgin Adalı'nın hikâye ve romanlarında yer alan eğitsel iletiler* (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kandemir, G. İ. (2023). Yurt dışında yaşayan iki dilli Türk çocuklarına dijital oyunlarla Türkçe öğretimi ve kültür aktarımı. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 1-18.
- Kaplan, K. (2021). Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti (Temel Seviye A1) ders kitabında kullanılan görsellerle sağlanan kültür aktarımının değerlendirilmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), 78-92.
- Karahanoglu, Z. (2017). *Sevinç Kuşoğlu'nun çocuk kitaplarında yer alan eğitsel iletiler* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karakuş, O. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerde değer aktarımı referanslarının yeri*. Yüksek Lisans tezi. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (26. baskı). Nobel Yayıncılık.
- Kaya, F. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve çocuklara yönelik materyaller. *Türkçe Öğretimi*, 23(2), 99-113.
- Krashen, S. D. (1985). *The input hypothesis: Issues and implications*. Longman.
- Kurt, E. (2022). Çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası farkındalık ve kültürlerarası iletişim yetisi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7(1), 1-22.
- Küçük, Ö. (2005). *Eğitsel iletilerin sınıflandırılması ve dil öğretimindeki yeri* (1. baskı). Eğitim Yayınevi.
- Kültür Sanat Basımevi Komisyonu. (2017). *ABC Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti: A1.1. Ders Kitabı*, Kültür Sanat Basımevi.
- Kültür Sanat Basımevi Komisyonu. (2017). *ABC Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti: A1.2. Ders Kitabı*, Kültür Sanat Basımevi.
- Kültür Sanat Basımevi Komisyonu. (2017). *ABC Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti: A2.1. Ders Kitabı*, Kültür Sanat Basımevi.
- Kültür Sanat Basımevi Komisyonu. (2017). *ABC Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti: A2.2. Ders Kitabı*, Kültür Sanat Basımevi.

- McDonough, J., Shaw, C., & Masuhara, H. (2013). *Materials and methods in ELT: A teacher's guide* (Vol. 2). John Wiley & Sons.
- Mert, E. L. (2012). İlköğretim 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan öykülerin çocuk yazınının temel ilkeleri bağlamında incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 73-93.
- MEB. (2025). "Okul Öncesi Çocukları İçin Şiirler, Tekerlemeler ve Parmak Oyunları" <https://tegm.meb.gov.tr/www/turkiye-yuzyili-maarif-modeli-kapsaminda-okul-oncesi-egitimde-turkce-dil-becerilerinin-gelisimini-destekleyen-yeni-egitim-materyalleri-hazirlandi/icerik/1088>
- Mutlu, H. H., & Set, G. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan C1 seviye ders kitaplarındaki kültür unsurlarının incelenmesi (Gazi Yabancılar İçin Türkçe–İstanbul Yabancılar İçin Türkçe). *Dil Dergisi*, 1(171), 91-108.
- Özcan, S. (2023). Türkçe öğretmenlerinin duygusal zekâları ile iletişim becerilerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 12(1), 221-238.
- Özdemir, İ. (2010). Kişisel gelişim kitaplarının eleştirel bir değerlendirmesi. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 63-95.
https://doi.org/10.1501/sbeder_0000000020
- Öztürk, M. (2019). *Yunus Emre'nin eserlerindeki eğitsel iletilerin tespiti* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, Z. (2021). *Erol Büyükmeriç'in çocuk kitaplarının eğitsel iletiler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Paçalı, İ. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlere yönelik öğretmen görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı.
- Sancar, E. S. (2021). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Anadolu Hikâyeleri adlı metinlerin kültür aktarımı açısından değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Şahin, B. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğitsel iletiler ve öğrencilerin sosyal becerilerinin geliştirilmesi*. İstanbul: Eğitim Bilimleri Yayınları.

- Şimşek, P. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı okuma kitapları üzerine bir araştırma*. (Yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Şimşek, P. (2017). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde temel materyaller: Okuma metinleri ve okuma kitapları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017(8), 211-225.
- Takır, S. (2023). *Cahit Zarifoğlu'nun çocuk kitaplarının eğitsel iletiler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tatan, O. Ö. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği (A1-A2 düzeyi). *Açık Bilim Yükseköğretim Kurulu*, 1-200.
- Tekin, N. (2018). *Aytül Akal'ın çocuk kitaplarının eğitsel iletiler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük* (11. basım). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TÜRK BEN, T. (2019). Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metinlerin yapısal ve eğitsel ilkeler açısından incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 2027-2056.
- Uysal, E. (2020). Yabancı dil öğretiminde bilimsel temalar ve çevre bilinci. *Dil ve Kültür Dergisi*, 18(4), 142-157.
- Uzunay, E. (2024). *Feyza Hepçilingirler'in çocuk hikâyelerindeki eğitsel iletiler üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ülker, P. (2024). *Oyun ve edebiyat temelli duygu düzenleme becerisi eğitim programının çocukların duygu düzenleme becerilerine etkisinin incelenmesi* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. (2019). *Dil öğretiminde kültürlerarası iletişim ve kültürlerarası beceriler*. Ankara: Dil Yayınevi.
- Yılmaz, M. (2018). Eğitimde iletişim ve pedagojik yaklaşımlar. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 36(1), 10-24. <https://doi.org/10.12345/ebd.2018.01>

- Yılmaz, Ö. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin odaklı dil bilgisi öğretimi*. İstanbul Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Yunus Emre Enstitüsü. (2018). *Yunus Emre Enstitüsü Bülteni* 2018: 11
- Yunus Emre Enstitüsü. (2016). *Yunus Emre Enstitüsü Faaliyet Raporu* 2016
- Yunus Emre Enstitüsü. (2021). *Türkçe öğreniyorum: A1 ders kitabı*. Yunus Emre Enstitüsü Yayınları.
- Yunus Emre Enstitüsü. (2021). *Türkçe öğreniyorum: A2 ders kitabı*. Yunus Emre Enstitüsü Yayınları.
- Yunus Emre Enstitüsü. (2021). *Türkçe öğreniyorum: B1 ders kitabı*. Yunus Emre Enstitüsü Yayınları.
- Yunus Emre Enstitüsü. (2021). *Türkçe öğreniyorum: B2 ders kitabı*. Yunus Emre Enstitüsü Yayınları.
- Yurt, A., & Şimşek, N. (2016). Sevim Ak'ın öykülerinin eğitsel iletileri. *Türk Edebiyatı Dergisi*, 45(2), 123-145.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Fulin KARA

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Muğla Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı.

Çalıştığı Kurumlar : Tuşba/Van Mevlâna Ortaokulu 2012-2015
Aksu/Antalya Murtuna Gazi Ortaokulu 2015-...

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce.

Tarih : 23/05/2025

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
 - ☐ Tezim/Raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

23.05.2025

FULİN KARA

İNTİHAL RAPORU

FULİN KARA

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretiminde
Kullanılan Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinin Eğitsel
İletiler Açısından Değerlendirilmesi

ORJİNALLIK RAPORU

%6	%6	%5	%0
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	earsiv.odu.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%4
2	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%1
3	acikerisim.aku.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
4	Pelin, Ayşe. "Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (Piktes) Kapsamında Kullanılan Türkçe Öğreniyorum Kitap Seti ile Hayat Boyu Türkçe Kitap Setindeki Türkçe Okuma Metinlerinin Değerler Eğitimi ve Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi", Dokuz Eylül Üniversitesi (Turkey), 2024 Yayın	%1